

Η μετάφραση αυτής της σελίδας είναι προϊόν αυτόματης μετάφρασης [Σύνδεσμος]. Οι αυτόματες μεταφράσεις μπορεί να περιέχουν σφάλματα που δυνητικά μειώνουν τη σαφήνεια και την ακρίβεια· ο Διαμεσολαβητής δεν φέρει καμία ευθύνη για τυχόν αποκλίσεις. Για πιο αξιόπιστες πληροφορίες και μεγαλύτερη νομική ασφάλεια, ανατρέξτε στην πρωτότυπη έκδοση που αγγλικά περιέχεται στον ανωτέρω σύνδεσμο. Για περισσότερες πληροφορίες συμβουλευτείτε τη [γλωσσική και μεταφραστική πολιτική \[Σύνδεσμος\]](#) μας.

Απόφαση του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή σχετικά με την αυτεπάγγελτη έρευνα OI/3/2003/JMA σχετικά με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Απόφαση

Υπόθεση OI/3/2003/JMA - Εκκίνηση έρευνας στις 19/11/2003 - Απόφαση στις 04/07/2007

Τα άτομα με αναπηρία αντιμετωπίζουν ένα ευρύ φάσμα εμποδίων που τους εμποδίζουν να επιτύχουν ίσες ευκαιρίες, ανεξαρτησία και πλήρη οικονομική και κοινωνική ένταξη. Παρά το γεγονός ότι η Ένωση ανταποκρίθηκε στην πρόκληση αυτή εγκρίνοντας ορισμένες νομικές και πολιτικές πρωτοβουλίες για την άρση των εμποδίων αυτών, ο Διαμεσολαβητής έκρινε ότι η σοβαρότητα της κατάστασης που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία απαιτούσε την εφαρμογή των δεσμεύσεων που ανακηρύχθηκαν μέσω αποτελεσματικών δράσεων. Λόγω του κεντρικού ρόλου της Επιτροπής στο θεσμικό πλαίσιο της Ένωσης και των ειδικών δεσμεύσεων της έναντι των ατόμων με αναπηρία, ο Διαμεσολαβητής έκρινε σκόπιμο να επανεξετάσει τις δράσεις που ανέλαβε το εν λόγω θεσμικό όργανο στον τομέα αυτό και να αξιολογήσει κατά πόσον συνάδουν ή όχι με τις νομικές υποχρεώσεις και τις δεδηλωμένες δεσμεύσεις του. Ως εκ τούτου, ο Διαμεσολαβητής αποφάσισε να κινήσει αυτεπάγγελτη έρευνα σχετικά με το θέμα της ένταξης των ατόμων με αναπηρία από την Επιτροπή, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι εν λόγω πολίτες δεν υφίστανται διακρίσεις στις σχέσεις τους με το θεσμικό όργανο. Ζητεί από την Επιτροπή να υποβάλει έκθεση σχετικά με i) τις ενέργειες στις οποίες προέβη ή προτίθεται να προβεί για να διασφαλίσει ότι τα άτομα με αναπηρία δεν υφίστανται διακρίσεις στις σχέσεις τους με το θεσμικό όργανο, καθώς και ii) το χρονοδιάγραμμα για την έγκρισή τους.

Η έρευνα της Διαμεσολαβητρίας πραγματοποιήθηκε μέσω ανοικτού και διαφανούς διαλόγου στον οποίο τα άτομα με αναπηρία, οι αντιπροσωπευτικές ομάδες, άλλοι διαμεσολαβητές σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο και το κοινό κλήθηκαν να συνεισφέρουν.

Βάσει της επανεξέτασής του, ο Διαμεσολαβητής θεωρεί ότι η Επιτροπή κατέβαλε πραγματικές προσπάθειες για την ένταξη των ατόμων με αναπηρία, ακόμη και αν ορισμένες πτυχές της πολιτικής της δεν φαίνεται να ανταποκρίνονται στις προσδοκίες του κοινού. Η Διαμεσολαβητρια

αναγνωρίζει ότι έχει επιτευχθεί πρόοδος σε ορισμένους τομείς, μεταξύ των οποίων:

(1) διασφάλιση ότι η απασχόληση των ατόμων με αναπηρία σε όλα τα θεσμικά όργανα της ΕΕ σέβεται τις θεμελιώδεις αρχές που κατοχυρώνονται στον νέο κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης, όπως η απαγόρευση των διακρίσεων λόγω αναπηρίας (άρθρο 1δ παράγραφος 1) ή η ανάγκη να παρέχονται στους υπαλλήλους με αναπηρίες εύλογες προσαρμογές, ώστε να μπορούν να εκτελούν τα καθήκοντα που τους ανατίθενται (άρθρο 1δ παράγραφος 4)·

(2) Οι υποψήφιοι σε διαγωνισμούς της ΕΕ με αναπηρία μπορούν πλέον να επωφεληθούν από μια σειρά μέτρων για τη διευκόλυνση της συμμετοχής τους· επιπλέον, η Επιτροπή έχει δεσμευτεί να διερευνήσει τα διάφορα μέσα με τα οποία μπορεί να προωθηθεί η πρόσληψη ατόμων με αναπηρία εντός του θεσμικού οργάνου·

(3) τη θέσπιση νέων απαιτήσεων σχετικά με την προσβασιμότητα των εγκαταστάσεων της Επιτροπής, σύμφωνα πλήρως με τα πρότυπα που ορίζονται από τη νομοθεσία της ΕΕ και το Βέλγιο, και συγκεκριμένα για την αντιμετώπιση των αναγκών των ατόμων με αναπηρία·

(4) να καταστούν οι πληροφορίες πιο προσβάσιμες στα άτομα με αναπηρία, ιδίως όσον αφορά τα δεδομένα που δημοσιεύονται στον ιστότοπο της Επιτροπής· το θεσμικό όργανο έχει καταβάλει αξιόπαινες προσπάθειες προς αυτή την κατεύθυνση·

(5) Η Επιτροπή κατέβαλε προσπάθειες για να εναρμονίσει τις υπηρεσίες της με τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία, ώστε να είναι σε θέση να ανταποκριθούν επαρκώς, εάν χρειαστεί. Υπό το πρίσμα αυτό, ο κώδικας ορθής πρακτικής της Επιτροπής θα πρέπει να αποτελέσει πολύ χρήσιμο εργαλείο για την ευαισθητοποίηση του προσωπικού της, αν και θα πρέπει να καταβληθούν προσπάθειες για να διασφαλιστεί ότι τα πρότυπα συμπεριφοράς τηρούνται πλήρως και επικαιροποιούνται περιοδικά.

Ο Διαμεσολαβητής έχει επίγνωση του γεγονότος ότι, όπως υπογράμμισε το κοινό κατά τη διάρκεια της διαδικασίας διαβούλευσης, εξακολουθεί να απαιτείται δράση σε άλλους τομείς, συμπεριλαμβανομένων των ακόλουθων:

(1) η οικονομική στήριξη που παρέχεται από την Επιτροπή σε υπαλλήλους με αναπηρία ή με μέλη της οικογένειας με αναπηρία εξακολουθεί να θεωρείται ανεπαρκής· το κοινό θεωρεί επίσης ότι τα κονδύλια του προϋπολογισμού για τις δαπάνες που συνδέονται με την αναπηρία πρέπει να αυξηθούν·

(2) τα μέτρα που λαμβάνονται για την προώθηση της πρόσληψης ατόμων με αναπηρία φαίνεται να στερούνται διαφάνειας και έχει ζητηθεί μια πιο αξιόπιστη αξιολόγηση της κατάστασης·

(3) φαίνεται επίσης ότι υπάρχει δυσарέσκεια για την ανεπαρκή πρόσβαση ορισμένων ατόμων με αναπηρία στις πληροφορίες της Επιτροπής·

(4) η κατάσταση των μαθητών με αναπηρία στα ευρωπαϊκά σχολεία φαίνεται ανεπαρκής και η πολιτική των σχολείων για την ένταξη αυτής της κατηγορίας παιδιών δεν φαίνεται να έχει

συμβάλει αποτελεσματικά στην ένταξή τους·

(5) Η εφαρμογή του Κώδικα Ορθής Πρακτικής της Επιτροπής αποκάλυψε ορισμένες ανεπάρκειες, ιδίως όσον αφορά τον ανεπαρκή αριθμό μέτρων που ελήφθησαν για την ευαισθητοποίηση του προσωπικού του θεσμικού οργάνου μέσω μαθημάτων κατάρτισης ή σεμιναρίων.

Ο Διαμεσολαβητής έχει επίγνωση του γεγονότος ότι η Επιτροπή έχει αναλάβει ορισμένες δεσμεύσεις για την αντιμετώπιση των ανωτέρω ανησυχιών του κοινού. Η Διαμεσολαβήτρια σημειώνει ότι η Επιτροπή έχει αναλάβει:

1) παρέχει πλήρη επιστροφή των δαπανών που συνδέονται με ένα μειονέκτημα· υπό την προϋπόθεση ότι θα διατεθούν επαρκείς πόροι από την αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή και ότι θα επιτευχθεί διοργανική συμφωνία·

(2) να εξετάσει το ενδεχόμενο δημοσίευσης γενικότερων εκθέσεων σχετικά με την πρόσληψη ατόμων με αναπηρία και σε αυτές θα πρέπει να περιλαμβάνονται οι υφιστάμενες και μελλοντικές στατιστικές·

(3) να υιοθετήσει νέα πρότυπα σχετικά με την προσβασιμότητα των εγκαταστάσεών της σε άτομα με αναπηρία και να αυξήσει τον αριθμό των θέσεων στάθμευσης για τα άτομα με αναπηρία είτε μέσα είτε κοντά σε όλα τα κτίριά της.

(4) να οργανώσει στο μέλλον ειδικές δράσεις ευαισθητοποίησης μέσω επιμορφωτικών συνεδρίων και συνεδρίων ή σεμιναρίων για το προσωπικό.

Λαμβάνοντας υπόψη τις δεσμεύσεις της Επιτροπής, ο Διαμεσολαβητής θεωρεί ότι, επί του παρόντος, δεν φαίνεται να απαιτείται περαιτέρω δράση όσον αφορά τις ανωτέρω πτυχές.

Ωστόσο, η Διαμεσολαβήτρια διαπιστώνει ότι, όσον αφορά την κατάσταση των μαθητών με αναπηρία στα Ευρωπαϊκά Σχολεία, η παρούσα κατάσταση εξακολουθεί να μην είναι ικανοποιητική. Ως εκ τούτου, για να παρακολουθεί στενά την εξέλιξη της κατάστασης αυτής στο εγγύς μέλλον, η Διαμεσολαβήτρια θεωρεί αναγκαίο να υποβάλει η Επιτροπή, έως το τέλος του 2007, έκθεση σχετικά με την πρόοδο που έχουν σημειώσει τα Ευρωπαϊκά Σχολεία όσον αφορά την ένταξη των παιδιών με αναπηρία. Η παρούσα έκθεση θα δώσει τη δυνατότητα στον Διαμεσολαβητή να αποφασίσει εάν απαιτείται περαιτέρω δράση σχετικά με το θέμα αυτό από την πλευρά του.

Ο Διαμεσολαβητής ελπίζει ότι τα αποτελέσματα της πρωτοβουλίας του θα βοηθήσουν την Επιτροπή να αξιολογήσει εκ νέου ορισμένες από τις δράσεις της σε αυτόν τον τομέα, με σκοπό τη διόρθωσή τους, εάν χρειαστεί, και, κατ' αυτόν τον τρόπο, την καλύτερη εξυπηρέτηση όλων των ευρωπαϊκών πολιτών.

Στρασβούργο, 4 Ιουλίου 2007

Κύριε Πρόεδρε,

Σύμφωνα με το άρθρο 195 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής εξουσιοδοτείται να διεξάγει με δική του πρωτοβουλία έρευνες σχετικά με πιθανές περιπτώσεις κακοδιοίκησης στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων των θεσμικών οργάνων και οργανισμών της Κοινότητας.

Στις 19 Νοεμβρίου 2003, σας ενημέρωσα για την απόφασή μου να κινήσω έρευνα σχετικά με το θέμα της ένταξης των ατόμων με αναπηρία, ιδίως όσον αφορά τα μέτρα που έλαβε η Επιτροπή για να διασφαλίσει ότι τα άτομα με αναπηρία δεν υφίστανται διακρίσεις στις σχέσεις τους με το θεσμικό όργανο. Σας ζήτησα να υποβάλετε γνώμη έως τις 29 Φεβρουαρίου 2004.

Στις 3 Μαρτίου 2004, η Επιτροπή μου διαβίβασε τη γνώμη της, η οποία στη συνέχεια αναρτήθηκε στον ιστότοπο του Διαμεσολαβητή. Στις 16 Μαρτίου 2004, απέστειλα αντίγραφο της γνώμης της Επιτροπής σε όλους τους εθνικούς διαμεσολαβητές της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στις 28 Απριλίου 2004, δημοσίευσα στον ιστότοπό μου ανοικτή επιστολή με την οποία κάλεσα το κοινό να αποστείλει παρατηρήσεις σχετικά με τη γνώμη της Επιτροπής. Μεταξύ Μαΐου και Σεπτεμβρίου 2004, έλαβα σημαντικό αριθμό συνεισφορών από δημόσιες, μη κυβερνητικές οργανώσεις και εθνικούς διαμεσολαβητές.

Με βάση τις παρατηρήσεις αυτές, ζήτησα συμπληρωματικές πληροφορίες από την Επιτροπή στις 28 Οκτωβρίου 2005. Στις 13 Μαρτίου 2006, η Επιτροπή διαβίβασε τη δεύτερη γνώμη της, η οποία αναρτήθηκε επίσης στον ιστότοπο του Διαμεσολαβητή. Η Επιτροπή διαβίβασε συμπληρωματικές πληροφορίες στις 23 Ιανουαρίου 2007.

Σας γράφω τώρα για να σας ενημερώσω για τα αποτελέσματα της έρευνας.

ΟΙ ΛΟΓΟΙ ΤΗΣ ΈΡΕΥΝΑΣ

Στην επιστολή του προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την έναρξη της έρευνας, ο Διαμεσολαβητής αναγνώρισε ότι τα άτομα με αναπηρία αποτελούν σημαντικό ποσοστό του πληθυσμού της Κοινότητας. Όπως έχουν δηλώσει δημοσίως τόσο τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα όσο και τα κράτη μέλη, αυτή η ομάδα ανθρώπων αντιμετωπίζει ένα ευρύ φάσμα εμποδίων που τους εμποδίζουν να επιτύχουν ίσες ευκαιρίες, ανεξαρτησία και πλήρη οικονομική και κοινωνική ολοκλήρωση (1). Ως εκ τούτου, η Κοινότητα κλήθηκε να ενισχύσει τη συμβολή της στην προώθηση της ισότητας των ευκαιριών για τα άτομα με αναπηρία, με σκοπό την ένταξή τους στην κοινωνία.

Ο Διαμεσολαβητής περιέγραψε τις σημαντικότερες εσωτερικές και εξωτερικές πρωτοβουλίες που ανέλαβαν τα θεσμικά όργανα της Ένωσης για την αντιμετώπιση του ζητήματος αυτού.

Γενικές δράσεις

Στις 10 Μαΐου 2000, η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση με τίτλο «Προς μια Ευρώπη χωρίς φραγμούς για τα άτομα με αναπηρία» («η ανακοίνωση»), στην οποία δεσμεύεται να αναπτύξει και να υποστηρίξει μια ολοκληρωμένη και ολοκληρωμένη στρατηγική για την αντιμετώπιση των κοινωνικών, αρχιτεκτονικών και σχεδιαστικών φραγμών που περιορίζουν αδικαιολόγητα την πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία (2) . Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε ομόφωνα παρόμοιο ψήφισμα (3) .

Στις 3 Δεκεμβρίου 2001, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης συμφώνησε να ορίσει το 2003 ως Ευρωπαϊκό Έτος των Ατόμων με Αναπηρία (4) . Αναγνώρισε ότι εξακολουθούν να υφίστανται διακρίσεις εις βάρος των ατόμων με αναπηρία, συχνά λόγω έλλειψης πληροφοριών και προβλημάτων στάσης. Ανακηρύσσοντας το 2003 έτος των ατόμων με αναπηρία, το Συμβούλιο επεδίωξε να βελτιώσει την κατανόηση από την κοινωνία των δικαιωμάτων, των αναγκών και των δυνατοτήτων των ατόμων με αναπηρία, καθώς και να ενθαρρύνει τις συνέργειες μεταξύ όλων των εταίρων προκειμένου να προωθηθεί η ροή πληροφοριών και η ανταλλαγή ορθών πρακτικών.

Η ιδιαίτερη κατάσταση αυτής της ομάδας ανθρώπων και η ανάγκη για υποστηρικτικά μέτρα έχουν αναφερθεί στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το άρθρο 26 του οποίου ορίζει ότι:

« Η Ένωση αναγνωρίζει και σέβεται το δικαίωμα των ατόμων με αναπηρία να επωφελούνται από μέτρα που αποσκοπούν στη διασφάλιση της ανεξαρτησίας τους, της κοινωνικής και επαγγελματικής τους ένταξης και της συμμετοχής τους στη ζωή της κοινότητας. »

Μεμονωμένες δράσεις από διάφορα θεσμικά όργανα και οργανισμούς της ΕΕ

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιθανά προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία για να γίνουν υπάλληλοι της ΕΕ ή να αναπτύξουν τη σταδιοδρομία τους ως τέτοια, τα θεσμικά όργανα της ΕΕ ενέκριναν το 1998 έναν «Κώδικα Ορθής Πρακτικής για την απασχόληση των ατόμων με αναπηρία» («Κώδικας Ορθής Πρακτικής της ΕΕ»), ο οποίος παρέχει δήλωση της πολιτικής τους στον τομέα αυτό, καθώς και κατευθυντήριες γραμμές για τις υπηρεσίες τους σχετικά με συναφείς δράσεις (5) . Ο κώδικας προέβλεπε διάφορες δράσεις που έπρεπε να αναληφθούν στους ακόλουθους τομείς:

- Προσλήψεις : Θα πρέπει να ληφθούν όλα τα εύλογα μέτρα προκειμένου να διασφαλιστεί ότι τα άτομα με αναπηρία θα μπορούν να συμμετέχουν σε διαγωνισμούς επί ίσοις όροις με τους άλλους υποψηφίους.
- Σταδιοδρομίες : Πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα κατά τη διάρκεια της σταδιοδρομίας υπαλλήλου με αναπηρία, ώστε να διασφαλίζεται η αποφυγή εργασιακών απαιτήσεων που δεν σχετίζονται με την εργασία και οι οποίες ενδέχεται να αποκλείουν τα άτομα με αναπηρία.
- Εργασιακό περιβάλλον : Θα πρέπει να λαμβάνονται όλα τα εύλογα μέτρα για την ελαχιστοποίηση των προβλημάτων που σχετίζονται με την πρόσβαση στα κτίρια, καθώς και με τη στέγαση και τον εξοπλισμό γραφείων.

- Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση : Ο Κώδικας Ορθής Πρακτικής της ΕΕ θα διανεμηθεί σε όλο το προσωπικό. Τα μέλη της εξεταστικής επιτροπής πρέπει να λαμβάνουν μαθήματα κατάρτισης που αφορούν την ευαισθητοποίηση σχετικά με την αναπηρία.
- Παρακολούθηση : Κάθε θεσμικό όργανο ορίζει έναν υπάλληλο ή φορέα υπεύθυνο για την εφαρμογή του Κώδικα Ορθής Πρακτικής της ΕΕ.

Στην ανακοίνωση, η Επιτροπή επανέλαβε τις δεσμεύσεις που ορίζονται στον κώδικα ορθής πρακτικής της ΕΕ και καθόρισε πρόσθετα μέτρα με στόχο την προώθηση της ανάπτυξης βέλτιστων πρακτικών από τις υπηρεσίες της. Οι δράσεις που περιγράφονται ήταν οι εξής:

- Απασχόληση : Η Επιτροπή θα λάβει τα αναγκαία μέτρα για να διευκολύνει την πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία στην Ευρωπαϊκή Δημόσια Υπηρεσία (οργάνωση διαγωνισμών· εξέλιξη της σταδιοδρομίας· διοικητική συνδρομή· εξοπλισμένα γραφεία και κτίρια· προσδιορισμός των θέσεων). Θα ενθαρρύνει το προσωπικό να παρακολουθήσει κατάρτιση ευαισθητοποίησης.
- Δυνατότητα πρόσβασης στις εγκαταστάσεις της Επιτροπής : Η Επιτροπή θα επιδιώξει να διασφαλίσει ότι τα γραφεία και οι εγκαταστάσεις είναι προσβάσιμα για τους εργαζομένους με αναπηρία και για τους πολίτες που επισκέπτονται τις υπηρεσίες της.
- Ενημέρωση και επικοινωνία : Η Επιτροπή θα τροποποιήσει τις κατευθυντήριες γραμμές της σχετικά με την πρόσβαση στα έγγραφα της Επιτροπής, ώστε να διασφαλίσει ότι οι δημοσιεύσεις και οι πληροφορίες είναι προσβάσιμες για τα άτομα με αναπηρία σε εναλλακτικές μορφές. Ομοίως, η Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων θα διασφαλίσει ότι οι πολίτες με αναπηρία θα έχουν μεγαλύτερη πρόσβαση στις πληροφορίες της.
- Ευρωπαϊκά Σχολεία : Η Επιτροπή θα στηρίξει τις προσπάθειες που καταβάλλουν τα Ευρωπαϊκά Σχολεία, με σκοπό την καλύτερη ενσωμάτωση των μαθητών με αναπηρία.
- Εσωτερικός συντονισμός : Οι υπηρεσίες της Επιτροπής θα εργαστούν για την ανάπτυξη εργαλείων ελέγχου και πληροφοριών σχετικά με θέματα αναπηρίας. Στόχος τους θα είναι η παροχή στοχευμένης καθοδήγησης για τα άτομα με αναπηρία που αναζητούν βοήθεια για πληροφορίες σχετικά με τα προγράμματα της ΕΕ.

Οι δράσεις αυτές χαιρετίστηκαν από το Κοινοβούλιο, το οποίο ζήτησε την εφαρμογή συμπληρωματικών πρωτοβουλιών (6) . Ειδικότερα, το Κοινοβούλιο πρότεινε τη σύσταση διοργανικής ομάδας για την εξέταση των συνθηκών για τα άτομα με αναπηρία στα θεσμικά όργανα της ΕΕ όσον αφορά την πρόσβαση και την πραγματική συμμετοχή σε συνεδριάσεις και τις κατάλληλες συνθήκες πρόσληψης και απασχόλησης. Το Κοινοβούλιο ζήτησε από την εν λόγω διοργανική ομάδα να εκπονεί τακτικές δημόσιες εκθέσεις σχετικά με τις προσπάθειες που καταβάλλονται για την εφαρμογή του κώδικα ορθής πρακτικής της ΕΕ και την παρακολούθηση της προόδου που έχει επιτευχθεί όσον αφορά τη διασφάλιση ότι τα άτομα με αναπηρία, τόσο οι εργαζόμενοι όσο και οι επισκέπτες, έχουν πλήρη πρόσβαση σε όλα τα θεσμικά όργανα της ΕΕ. Προτάθηκε επίσης η σύνταξη περιοδικών εκθέσεων από όλα τα θεσμικά όργανα της ΕΕ. Οι εκθέσεις αυτές θα πρέπει να παρέχουν πληροφορίες, όπως ο αριθμός των απασχολούμενων ατόμων με αναπηρία και οι θέσεις που καταλαμβάνουν όσοι εμπίπτουν στην κατηγορία αυτή.

Μέτρα εφαρμογής

Η Διαμεσολαβήτρια χαιρέτισε τις σαφείς δεσμεύσεις της Επιτροπής έναντι των ατόμων που αποτελούν έναν από τους πλέον μειονεκτούντες τομείς της κοινωνίας μας. Κατά την άποψη του

Διαμεσολαβητή, η σοβαρότητα της κατάστασής τους απαιτεί οι δεσμεύσεις που ανακηρύχθηκαν να υλοποιηθούν μέσω αποτελεσματικών δράσεων. Η χρηστή διοίκηση απαιτεί άμεση και αποτελεσματική δράση για την υλοποίηση αυτών των δεσμεύσεων.

Ως εκ τούτου, ο Διαμεσολαβητής έκρινε σκόπιμο να επανεξετάσει τις δράσεις που ανέλαβε η Επιτροπή στον τομέα αυτό και να αξιολογήσει κατά πόσον συνάδουν με τις νομικές υποχρεώσεις και τις δεδηλωμένες δεσμεύσεις του θεσμικού οργάνου.

Ο Διαμεσολαβητής αποφάσισε να περιορίσει το πεδίο της έρευνάς του στην Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη τον κεντρικό ρόλο του εν λόγω θεσμικού οργάνου στο θεσμικό πλαίσιο της ΕΕ και τις ειδικές δεσμεύσεις του έναντι των ατόμων με αναπηρία, όπως ορίζεται στην ανακοίνωσή της. Ο Διαμεσολαβητής κατέστησε σαφές ότι στη συνέχεια θα εξετάσει κατά πόσον, υπό το πρίσμα της έκβασης της έρευνας, θα ήταν αναγκαίο να διευρυνθεί το πεδίο της έρευνας και να συμπεριληφθούν και άλλα θεσμικά όργανα της ΕΕ.

Ο Διαμεσολαβητής ζήτησε από την Επιτροπή να υποβάλει έκθεση σχετικά με: i) τις ενέργειες στις οποίες προέβη ή σκόπευε να προβεί προκειμένου να διασφαλίσει ότι τα άτομα με αναπηρία δεν υφίστανται διακρίσεις στις σχέσεις τους με το θεσμικό όργανο, και ii) το χρονοδιάγραμμα υιοθέτησής τους.

Η ΈΡΕΥΝΑ

Η γνώμη της Επιτροπής

Η γνώμη της Επιτροπής συνοψίζεται ως εξής:

Η Επιτροπή υπογράμμισε ότι έχει δώσει υψηλή προτεραιότητα στην επιδίωξη ίσων ευκαιριών για τα άτομα με αναπηρία και έχει καταβάλει ιδιαίτερες προσπάθειες για την αποφυγή διακρίσεων στις σχέσεις της με τα άτομα με αναπηρία, είτε πρόκειται για μέλη του κοινού είτε για το προσωπικό. Η Επιτροπή αναγνώρισε ότι πρέπει ακόμη να γίνουν περισσότερα για την προώθηση των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία να συμμετέχουν πλήρως σε όλες τις πτυχές της κοινωνίας. Δήλωσε ότι θα συνεχίσει να επιδιώκει θετικές αλλαγές στον τομέα αυτό και ότι θα επιδιώξει να αυξήσει το ποσοστό των ατόμων με αναπηρία στο προσωπικό της.

Ειδικότερα, η Επιτροπή αναφέρθηκε σε ορισμένες πρωτοβουλίες που είχε αναλάβει τα τελευταία χρόνια για να διασφαλίσει ότι η αρχή της ισότητας των ευκαιριών θα καταστεί πραγματικότητα για το προσωπικό της με αναπηρία και για τα άτομα με αναπηρία που επιθυμούν να συμμετάσχουν σε διαγωνισμούς που διοργανώνει η Επιτροπή. Οι πρωτοβουλίες αυτές θα πρέπει να περιλαμβάνουν τόσο νομοθετικές όσο και μη νομοθετικές προτάσεις.

Οι νομοθετικές προτάσεις αφορούν την τροποποίηση του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης, μια πολύπλοκη και χρονοβόρα διαδικασία η οποία, κατά τον χρόνο έναρξης αυτής της αυτεπάγγελτης έρευνας, πλησίαζε να ολοκληρωθεί. Οι μη νομοθετικές προτάσεις περιλαμβάνουν την παροχή ειδικών διευκολύνσεων σε διαγωνισμούς πρόσληψης, κατόπιν

αιτήματος ατόμων με αναπηρία· την έγκριση ενός νέου κώδικα ορθής πρακτικής για την απασχόληση των ατόμων με αναπηρία· και την παροχή ορισμένων εγγράφων πολιτικής στην γραφή Braille.

Στόχος της Επιτροπής ήταν να διευκολύνει τη συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία σε γενικούς διαγωνισμούς. Η Επιτροπή επεδίωξε επίσης να επιτρέψει στους υπαλλήλους με αναπηρία που εργάζονται για την Επιτροπή, καθώς και σε εκείνους που καθίστανται ανάπηροι κατά τη διάρκεια της υπηρεσίας, να απολαμβάνουν προσαρμοσμένες ρυθμίσεις εργασίας, όπου είναι αναγκαίο, και να ακολουθούν μια πορεία εξέλιξης της σταδιοδρομίας με τα ίδια πρότυπα με όλους τους άλλους υπαλλήλους.

Η Επιτροπή παρέσχε τις ακόλουθες λεπτομέρειες:

(1) Απασχόληση : Η Επιτροπή εξήγησε ότι, τα τελευταία χρόνια, είχε αναλάβει σειρά πρωτοβουλιών για να διασφαλίσει ότι η αρχή της ισότητας των ευκαιριών θα καταστεί πραγματικότητα για το προσωπικό της με αναπηρία και για όσους επιθυμούν να συμμετάσχουν στη διαδικασία πρόσληψης. Στο πλαίσιο αυτό, αναφέρθηκε στον νέο κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης που τέθηκε σε ισχύ την 1η Μαΐου 2004, καθώς και στις αλλαγές στις διαδικασίες πρόσληψης που εισήγαγε η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Επιλογής Προσωπικού («EPSO»).

Όσον αφορά τον νέο κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης, το θεσμικό όργανο σημείωσε ότι ενσωμάτωσε τις διατάξεις κατά των διακρίσεων που κατοχυρώνονται στο άρθρο 13 της συνθήκης ΕΚ και περιέλαβε, στο άρθρο 1δ παράγραφος 1, σαφή νομική δήλωση ότι απαγορεύεται κάθε διάκριση λόγω *μεταξύ άλλων*, αναπηρίας. Οι κανόνες αυτοί έχουν εξουσιοδοτήσει την αρμόδια για τους διορισμούς αρχή να δέχεται όλα τα εύλογα αιτήματα του προσωπικού με αναπηρία για «εύλογες προσαρμογές», στον βαθμό που οι εν λόγω διευκολύνσεις δεν επιβαρύνουν αδικαιολόγητα το θεσμικό όργανο.

Όσον αφορά την πρόσληψη υπαλλήλων, η Επιτροπή εξήγησε ότι η EPSO βελτίωσε τη δημοσιότητα σχετικά με τις προοπτικές απασχόλησης στην Επιτροπή, προκειμένου να τονώσει το ενδιαφέρον των δυνητικών υποψηφίων με αναπηρία. Πρόσθεσε επίσης ότι έχουν καταβληθεί προσπάθειες για να διασφαλιστεί ότι οι εσωτερικοί ιστότοποι είναι εύκολα προσβάσιμοι και, όταν τα άτομα με αναπηρία είναι επιτυχημένα σε διαγωνισμούς πρόσληψης, θα ληφθούν θετικά μέτρα για να βοηθηθούν στην εξεύρεση κατάλληλων θέσεων εργασίας. Σημείωσε ότι οι υπηρεσίες της είχαν επίσης εκδώσει έκθεση σχετικά με την προσβασιμότητα της διαδικασίας πρόσληψης υποψηφίων με προβλήματα όρασης.

(2) Δυνατότητα πρόσβασης στις εγκαταστάσεις της Επιτροπής : Η Επιτροπή εξήγησε ότι, βάσει έρευνας που πραγματοποιήθηκε από τις υπηρεσίες της το 2002, το Γραφείο Υποδομών και Διοικητικής Υποστήριξης (OIB) είχε προβλέψει τη διενέργεια βελτιώσεων με σκοπό τη διευκόλυνση της πρόσβασης των ατόμων με αναπηρία στις εγκαταστάσεις της Επιτροπής. Επιπλέον, μια νέα έκδοση του εγγράφου σχετικά με τα πρότυπα που ισχύουν για τις εγκαταστάσεις αυτές θα πρέπει να περιλαμβάνει εσωτερικούς κανονισμούς για τη διασφάλιση της πρόσβασης, της μετακίνησης εντός των κτιρίων, της εκκένωσης σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης και των εγκαταστάσεων υγιεινής.

(3) Ενημέρωση και επικοινωνία : Η Επιτροπή σημείωσε ότι ορισμένα σημαντικά έγγραφα έχουν συνταχθεί στο Braille, μεταξύ των οποίων η Λευκή Βίβλος για τη μεταρρύθμιση της Επιτροπής και το συμβουλευτικό έγγραφο για τη βελτίωση των ρυθμίσεων εργασίας για τα άτομα με αναπηρία. Τα έγγραφα αυτά μπορούν να αναζητηθούν σε δύο από τις βιβλιοθήκες του. Τον Σεπτέμβριο του 2001, το θεσμικό όργανο εξέδωσε ανακοίνωση με τίτλο «eEurope 2002: Προσβασιμότητα των Δημόσιων Ιστοσελίδων και του Περιεχομένου τους», με στόχο να καταστούν οι ιστότοποι πιο προσβάσιμοι για τους ηλικιωμένους και τα άτομα με αναπηρία. Οι εργασίες είχαν ήδη αρχίσει για να καταστεί ο δικτυακός τόπος EUROPA συμβατός με τα διεθνή πρότυπα (επίπεδο συμμόρφωσης «Α»), παρόλο που το έργο αυτό έπρεπε να εκτελεστεί στο μέλλον. Η Επιτροπή επισήμανε ότι ορισμένοι ιστότοποι του EUROPA υψηλού επιπέδου, όπως η αρχική σελίδα του EUROPA και η αρχική σελίδα της Επιτροπής, πληρούν ήδη αυτές τις διεθνείς απαιτήσεις, έχοντας σχεδιαστεί με γνώμονα την προσβασιμότητα.

(4) Τα Ευρωπαϊκά Σχολεία : Η Επιτροπή αναφέρθηκε στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα για μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες («SEN») που θεσπίστηκε από τα Ευρωπαϊκά Σχολεία το 1999. Το πρόγραμμα αφορούσε τόσο τη μάθηση όσο και τις σωματικές αναπηρίες, με σκοπό την όσο το δυνατόν μεγαλύτερη ενσωμάτωση των μαθητών με ΕΕΑ στη σχολική ζωή μέσω, για παράδειγμα, εξειδικευμένων εκπαιδευτικών που παρέχουν βοήθεια σε μαθητές. Κατά συνέπεια, αποφασίζεται ένα εξατομικευμένο πρόγραμμα για κάθε μαθητή, με βάση τις ικανότητες και τις ανάγκες του μαθητή, σε ειδικό συμβούλιο που περιλαμβάνει τον διευθυντή, τους δασκάλους, τους γονείς και συνήθως έναν ειδικό ιατρό. Το αποτέλεσμα του συμβουλίου είναι μια σύμβαση, ανανεώσιμη σε ετήσια βάση, η οποία καθορίζει τις ευθύνες που αναλαμβάνει κάθε συμβαλλόμενο μέρος. Η Επιτροπή υπογράμμισε ότι δεν υπάρχει ατομικός δημοσιονομικός περιορισμός για την παροχή υπηρεσιών σε σπουδαστές με αναπηρία. Ο αριθμός των φοιτητών στο πρόγραμμα SEN αυξάνεται κάθε χρόνο. Η πρόοδός του παρακολουθείται εκ του σύνεγγυς και η αναθεώρηση του προγράμματος 1999 εξετάζεται το 2004 για μελλοντική έγκριση.

Η Επιτροπή αναφέρθηκε επίσης στο ζήτημα της συμβατότητας των εγκαταστάσεων των σχολείων. Σημείωσε ότι πολλά από τα κτίρια κατασκευάστηκαν ή προσαρμόστηκαν για να εξυπηρετήσουν άτομα με σωματικές αναπηρίες. Επιπλέον, οι εγκαταστάσεις που κατασκευάστηκαν ή ανακαινίστηκαν πρόσφατα ενσωματώνουν τις τελευταίες προδιαγραφές για την πρόσβαση ατόμων με αναπηρία. Μολονότι η πρόσβαση στα κτίρια των σχολείων και η συντήρησή τους αποτελεί αρμοδιότητα των κρατών μελών, η Επιτροπή δεσμεύθηκε να έλθει σε επαφή, εάν χρειαστεί, με τις αρμόδιες αρχές προκειμένου να εξασφαλίσει την κατάλληλη προσαρμογή όλων των χώρων των σχολείων.

(5) Εσωτερικός συντονισμός: Η Επιτροπή ανέφερε την πρόσφατη αναθεώρηση του κώδικα ορθής πρακτικής, η οποία οδήγησε, στις 25 Νοεμβρίου 2003, στην επίσημη έκδοση αναθεωρημένου κώδικα. Η πρωτοβουλία αυτή αποσκοπούσε στην ενσωμάτωση ορισμένων νομικών αλλαγών που επήλθαν κυρίως από τον νέο κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης. Ο αναθεωρημένος κώδικας ορθής πρακτικής έχει ως στόχο να συμπεριλάβει περισσότερο τα άτομα με αναπηρία. Προβλέπει: α) κατάλληλο κατάλυμα γραφείου που καθορίζεται από τις ιδιαίτερες ανάγκες του ατόμου· II) κατάλληλες διαδικασίες πρόσληψης και επιλογής ώστε να διασφαλίζεται ότι οι υποψήφιοι με αναπηρία δεν βρίσκονται σε μειονεκτική θέση· III)

εξειδικευμένες συμβουλές για υποψηφίους με αναπηρία που περιλαμβάνονται σε εφεδρικό πίνακα προσλήψεων· IV) εξάλειψη των φυσικών ή τεχνικών περιβαλλοντικών φραγμών που ενδέχεται να δημιουργήσουν προβλήματα στο προσωπικό με αναπηρία· V) την ευαισθητοποίηση και την ευαισθητοποίηση μέσω, μεταξύ άλλων μέσων, μαθημάτων κατάρτισης που ασχολούνται με το ζήτημα των αναπήρων· και vi) συνεχής παρακολούθηση και βελτίωση των διαδικασιών για την ορθή εφαρμογή των διατάξεων του κώδικα, οι οποίες πρέπει να διενεργούνται καθ' όλη τη διάρκεια της σταδιοδρομίας του υπαλλήλου.

Η Επιτροπή προσέθεσε ότι, όπως προβλέπεται στο τμήμα 8 του κώδικα ορθής πρακτικής, είχε προγραμματίσει να επανεξετάσει, κατά τη διάρκεια του 2004, τη διάταξη του εν λόγω κώδικα, προκειμένου να καταρτιστούν βασικά στοιχεία για το προσωπικό της με αναπηρία. Η Επιτροπή ανακοίνωσε επίσης την πρόθεσή της να δημοσιεύσει, στο μέλλον, ανώνυμη στατιστική έκθεση με βάση τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν κατά την εν λόγω επανεξέταση (7) .

Συμμετοχή του κοινού

Στις 28 Απριλίου 2004, ο Διαμεσολαβητής δημοσίευσε στον ιστότοπό του ανοικτή επιστολή με την οποία κάλεσε το κοινό να αποστείλει παρατηρήσεις σχετικά με τη γνώμη της Επιτροπής. Στην επιστολή του, ο Διαμεσολαβητής επισήμανε ότι όλες οι παρατηρήσεις που θα ληφθούν θα συμπεριληφθούν στον φάκελο του Διαμεσολαβητή σχετικά με την έρευνα και τελικά θα διαβιβαστούν στην Επιτροπή. Ο Διαμεσολαβητής έλαβε συνολικά 56 συνεισφορές από το κοινό, τις μη κυβερνητικές οργανώσεις και τους εθνικούς διαμεσολαβητές. Οι παρατηρήσεις αυτές, των οποίων το συνολικό μήκος έφθανε σε πολλές εκατοντάδες σελίδες, αφορούσαν λεπτομερώς καθεμία από τις πτυχές που αναφέρονται στη γνώμη της Επιτροπής. Δεδομένου ότι, στην επιστολή του προς την Επιτροπή, της 19ης Νοεμβρίου 2003, με την οποία κινήθηκε η έρευνα, ο Διαμεσολαβητής είχε δηλώσει ότι σκόπευε να δημοσιοποιήσει όλα τα σχετικά με την έρευνα έγγραφα στον ιστότοπό του, όλες οι παρατηρήσεις του κοινού που δεν είχαν εμπιστευτικό χαρακτήρα αναρτήθηκαν επίσης στον ιστότοπο του Διαμεσολαβητή.

Σύμφωνα με τα κριτήρια και τις κατηγορίες που διατύπωσε η Επιτροπή στη γνώμη της, οι παρατηρήσεις του κοινού ήταν, συνοπτικά, οι ακόλουθες:

1. Απασχόληση : Σύμφωνα με ορισμένους από αυτούς που υπέβαλαν παρατηρήσεις, η γνώμη της Επιτροπής παρέλειψε να αναφερθεί στη γραμμή του προϋπολογισμού A4301, η οποία αποτελεί το σημαντικότερο μέσο του θεσμικού οργάνου για τη χρηματοδοτική στήριξη υπαλλήλων με αναπηρία ή υπαλλήλων με αναπηρία (8) .

Φαίνεται ότι, στο πλαίσιο του ρόλου της ως εργοδότη, η Επιτροπή παρέχει δύο μορφές βοήθειας: i) νομική συνδρομή, όπως στην περίπτωση των οικογενειακών επιδομάτων, η οποία, όπως προβλέπεται στο άρθρο 67 παράγραφος 3 του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης (9) , επιτρέπει τη χορήγηση στον υπάλληλο του διπλάσιου επιδόματος συντηρούμενου τέκνου σε περίπτωση αναπηρίας του τέκνου του· και ii) πρόσθετη συνεισφορά στις δαπάνες που προκύπτουν από αναπηρία, μέσω της γραμμής του προϋπολογισμού A4103, γνωστή ως «συμπληρωματική ενίσχυση για τα άτομα με ειδικές ανάγκες». Η κατανομή αυτής της συμπληρωματικής ενίσχυσης για τα άτομα με ειδικές ανάγκες διέπεται από ορισμένες

προσωρινές κατευθυντήριες γραμμές που ορίζουν ότι ο δικαιούχος πρέπει να καταβάλλει εισφορά ανάλογα με το φορολογητέο οικογενειακό εισόδημα.

Στις παρατηρήσεις του κοινού προβλήθηκε ο ισχυρισμός ότι η στήριξη από αυτή τη γραμμή εξακολουθεί να θεωρείται ως ένα είδος εύνοιας και όχι ως δικαίωμα. Η γραμμή του προϋπολογισμού που παρέχει τα κονδύλια είναι προσωρινή και οι δαπάνες επιστρέφονται μόνο εάν υπάρχουν επαρκείς πόροι. Επιπλέον, κατά την άποψη ορισμένων από τα πρόσωπα που διατυπώνουν παρατηρήσεις, η Επιτροπή επιστρέφει μόνο τεκμηριωμένα έξοδα. Οι δικαιούχοι πρέπει να καταβάλλουν σημαντική συνεισφορά, η οποία μπορεί κάλλιστα να συνιστά διάκριση σε σύγκριση με τους ημεδαπούς κατοίκους που επωφελούνται από τις εθνικές διατάξεις. Τα πιο γνωστά παραδείγματα είναι το κόστος της ειδικής εκπαίδευσης για τα παιδιά με ειδικές ανάγκες, παρόλο που η κατάσταση είναι παρόμοια όσον αφορά τα έξοδα μεταφοράς ή διδασκαλίας.

Όσον αφορά την πρόσληψη ατόμων με αναπηρία, ορισμένες από τις παρατηρήσεις που ελήφθησαν (10) ανέφεραν ότι η Επιτροπή δεν φαίνεται να είναι ιδιαίτερα διαφανής σε σχέση με τις προληπτικές μεθόδους πρόσληψης που είχε ανακοινώσει. Μολονότι το θεσμικό όργανο είχε επισημάνει στη γνωμοδότησή του ότι είχε συστήσει υποομάδα εργασίας για την έκδοση έκθεσης σχετικά με την προσβασιμότητα των διαδικασιών πρόσληψης υποψηφίων με προβλήματα όρασης, ορισμένοι από τους συνεισφέροντες έκριναν ότι η πρωτοβουλία αυτή ήταν ανεπαρκής και ότι θα απαιτηθεί συγκεκριμένη δράση για την αντιμετώπιση των αναγκών όλων των ατόμων με αναπηρία.

Κατά την άποψη ορισμένων από τους συνεισφέροντες (11) , η Επιτροπή είχε παρουσιάσει μια αδικαιολόγητα θετική εικόνα των μέτρων που είχε λάβει για να διασφαλίσει ότι τα άτομα με αναπηρία δεν υφίστανται διακρίσεις και του θετικού αντίκτυπου αυτών των μέτρων στην πολιτική προσλήψεων. Κατά συνέπεια, ήταν αναγκαία μια πιο ρεαλιστική εικόνα της κατάστασης προκειμένου να ληφθεί υπόψη ο αριθμός των ατόμων με αναπηρία που προσλαμβάνονται σε ετήσια βάση. Η προοπτική αυτή θα οδηγούσε σε μια πιο αξιόπιστη αξιολόγηση της κατάστασης με την πάροδο του χρόνου.

Για ορισμένους από τους συνεισφέροντες, μια πιο ενεργή πολιτική πρόσληψης ατόμων με αναπηρία θα μπορούσε να επιτευχθεί μόνο μέσω θετικών διακρίσεων, σύμφωνα με την οποία ένα συγκεκριμένο ποσοστό κενών θέσεων, για παράδειγμα το 5 % των κενών θέσεων, θα πρέπει να προορίζεται για υποψηφίους με αναπηρία (12) .

2. Δυνατότητα πρόσβασης στις εγκαταστάσεις της Επιτροπής : Οι παρατηρήσεις του κοινού σχετικά με αυτή την πτυχή του προβλήματος ήταν γενικά μάλλον επικριτικές για την πολιτική της Επιτροπής. Δηλώθηκε ότι το θεσμικό όργανο αρνήθηκε αδικαιολόγητα να συμμετάσχει σε διεξοδικό έλεγχο προσβασιμότητας όλων των θεσμικών οργάνων της ΕΕ, ο οποίος δρομολογήθηκε από το Κοινοβούλιο το 2003. Ορισμένοι συνεισφέροντες σημείωσαν επίσης ότι η ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την κτιριακή πολιτική και υποδομές στις Βρυξέλλες (13) είχε δώσει ελάχιστη προσοχή στο ζήτημα της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία (14) .

Ορισμένοι από αυτούς που υπέβαλαν παρατηρήσεις ανέφεραν επίσης την ανάγκη να εγκρίνει η

Επιτροπή ολοκληρωμένα σχέδια προσβασιμότητας για τα άτομα με αναπηρία σε όλες τις εγκαταστάσεις της, με σαφώς καθορισμένους μεσοπρόθεσμους και μακροπρόθεσμους στόχους (15) .

3. Ενημέρωση και επικοινωνία : Ορισμένες από τις παρατηρήσεις που εστάλησαν από το κοινό τόνισαν την ανάγκη να αναλάβει η Επιτροπή πιο ενεργό ρόλο στη διάδοση των πληροφοριών σε ολόκληρη την Ευρώπη (16) .

Σύμφωνα με ορισμένους από αυτούς που υπέβαλαν παρατηρήσεις, η Επιτροπή θα πρέπει να αναγνωρίσει ότι όχι μόνο τα άτομα με προβλήματα όρασης μπορεί να χρειάζονται πληροφορίες σε προσβάσιμη μορφή, αλλά και άλλες ομάδες αναπηρίας, όπως άτομα με μαθησιακές δυσκολίες, κωφοί και κωφοί (17) .

Η πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία στο περιεχόμενο των ιστοτόπων της Επιτροπής αποτέλεσε επίκεντρο μεγάλου ενδιαφέροντος του κοινού. Προτάθηκε οι ανεξάρτητοι εμπειρογνώμονες να αξιολογούν τους δικτυακούς τόπους της Επιτροπής σε ετήσια βάση, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι οι εν λόγω δικτυακοί τόποι συμμορφώνονται με τα διεθνή πρότυπα (18) . Επιπλέον, επισημάνθηκε ότι θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στα προβλήματα που προκαλούνται από την εμφάνιση αρχείων σε μορφή PDF (19) .

Ενώ οι προσπάθειες που κατέβαλε η Επιτροπή για την παραγωγή υλικού στην γραφή Braille, για τυφλούς και άτομα με μερική όραση, φαίνεται ότι εκτιμήθηκαν ιδιαίτερα από το κοινό, ορισμένοι από αυτούς που υπέβαλαν παρατηρήσεις επισήμαναν ότι το θεσμικό όργανο αναφερόταν μόνο στην γραφή Braille ως εναλλακτική μορφή. Κατά την άποψή τους, η Επιτροπή έπρεπε να προχωρήσει περαιτέρω ώστε να διασφαλίσει ότι όλα τα έγγραφα της ΕΕ είναι διαθέσιμα στο ευρύ κοινό κατόπιν αιτήματος και χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση σε μια σειρά εναλλακτικών μορφοτύπων, όπως η γραφή Braille, οι μεγάλες εκτυπώσεις, οι ηχητικές και ηλεκτρονικές μορφές (20) .

4. Τα Ευρωπαϊκά Σχολεία : Αυτή η πτυχή της έρευνας προσέλκυσε σημαντική προσοχή του κοινού, οι περισσότερες από τις παρατηρήσεις ήταν ιδιαίτερα επικριτικές τόσο προς την Επιτροπή όσο και για τα Ευρωπαϊκά Σχολεία. Η κύρια κριτική αφορούσε αυτό που γενικά εκλαμβάνονταν ως αποτυχία των σχολείων να εφαρμόσουν αποτελεσματικά την δεδηλωμένη δέσμευσή τους για την πραγματική ενσωμάτωση των παιδιών με ΕΕΑ στη σχολική ζωή (21) .

Ενόψει όλων των δεσμεύσεων που ανέλαβε η Επιτροπή για την ένταξη των παιδιών με ειδικές ανάγκες, τα σχόλια που ελήφθησαν από το κοινό έδωσαν μια μάλλον διαφορετική άποψη για την πραγματική κατάσταση, στην οποία η ένταξη των μαθητών με αναπηρία στην κανονική εκπαίδευση φαινόταν να είναι εφικτή μόνο μακροπρόθεσμα. Με βάση αυτά τα δημόσια σχόλια, προέκυψε ότι i) τα σχολεία συχνά αρνήθηκαν να δεχθούν παιδιά με SEN με την αιτιολογία ότι οι εγκαταστάσεις τους δεν διαθέτουν ούτε την τεχνογνωσία ούτε τους ανθρώπινους πόρους για την αντιμετώπιση ορισμένων τύπων αναπηρίας (22) · II) το πρόγραμμα SEN των Σχολείων καθίσταται όλο και πιο περιοριστικό δεδομένου ότι δεν έχει καταβληθεί καμία πραγματική προσπάθεια για την προώθηση μιας εκπαίδευσης χωρίς αποκλεισμούς (23) · (III) Τα παιδιά SEN συχνά δεν ήταν πραγματικά ευπρόσδεκτα, ενώ έλειπε το ειδικευμένο προσωπικό και η

υποστήριξη για την ένταξη των παιδιών αυτών (24) · και iv) σημαντικός αριθμός μαθητών, των οποίων οι ανάγκες δεν μπορούν ακόμη να καλυφθούν από τα Ευρωπαϊκά Σχολεία, αναγκάστηκαν να βρουν εναλλακτικά σχολεία (25) . Δεδομένου ότι η τρέχουσα πολιτική των Ευρωπαϊκών Σχολείων έναντι των παιδιών με αναπηρία θεωρήθηκε αποτυχή, προτάθηκε ακόμη και η ανάπτυξη μιας εντελώς νέας πολιτικής για τις σωματικές και μαθησιακές δυσκολίες, ώστε να καταστούν τα σχολεία χωρίς αποκλεισμούς αντί για ελιτίστικά (26) . Στο πλαίσιο αυτό, προτάθηκε επίσης η ανάγκη για μια εκπαιδευτική προοπτική βασισμένη στην «προληπτική ενσωμάτωση» (27) .

Διατυπώθηκαν ορισμένες επικριτικές παρατηρήσεις σχετικά με συγκεκριμένες πτυχές του τρόπου με τον οποίο τα Ευρωπαϊκά Σχολεία καλύπτουν τις ανάγκες των παιδιών SEN. Σε αυτές περιλαμβάνονταν:

- Η σύμβαση βάσει της οποίας θεσπίζονται μεμονωμένα προγράμματα για τα παιδιά με ΕΕΑ πρέπει να ανανεώνεται κάθε χρόνο. Ως αποτέλεσμα, οι γονείς δεν μπορούν να είναι σίγουροι για το πώς θα εξελιχθεί η κατάσταση με την πάροδο του χρόνου (28) .
- Τα σχολεία δεν ήταν σε θέση να καταρτίσουν κατάλληλα προγράμματα για ορισμένες μαθησιακές δυσκολίες, όπως η δυσλεξία, για τις οποίες οι εκπαιδευτικοί γενικά δεν είναι προετοιμασμένοι. Θα ήταν απαραίτητο να δοθεί στους εκπαιδευτικούς κατάλληλη ενδοϋπηρεσιακή κατάρτιση σχετικά με τον τρόπο υποστήριξης των δυσλεξικών μαθητών στις τάξεις τους (29) .
- Οι γονείς των παιδιών με SEN δεν λαμβάνουν επαρκείς πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση και την ενδεχόμενη πρόοδο των παιδιών τους, και ανησυχούν για τις προτάσεις που υποβλήθηκαν πρόσφατα για περαιτέρω περιορισμό της πιθανής παρέμβασής τους στις συμβουλευτικές ομάδες των σχολείων για τον SEN (30) .
- Τα μεμονωμένα σχολεία εφαρμόζουν την πολιτική των Σχολείων για τα παιδιά SEN με συχνά αντιφατικό τρόπο. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να εξεταστεί το ενδεχόμενο δημιουργίας μιας θέσης συντονιστή ΕΕΑ σε καθένα από τα σχολεία (31) .

Ορισμένες από τις παρατηρήσεις που απεστάλησαν από το κοινό τόνισαν επίσης τους δημοσιονομικούς περιορισμούς του προγράμματος SEN των σχολείων που απορρέουν από τους δημοσιονομικούς περιορισμούς. Επισημάνθηκε ότι, παρά τον ισχυρισμό της Επιτροπής ότι δεν είχε θεσπιστεί ατομικός δημοσιονομικός περιορισμός, η συνολική δημοσιονομική κατάσταση περιόριζε στην πραγματικότητα τη συνδρομή που πρέπει να χορηγηθεί σε κάθε άτομο (32) .

5. Εσωτερικός συντονισμός : Κατά ορισμένους από αυτούς που υπέβαλαν παρατηρήσεις, ο κώδικας ορθής πρακτικής της Επιτροπής δεν ανταποκρινόταν στις προσδοκίες που είχε εγείρει. Σημειώθηκε με απογοήτευση το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν κατέβαλε καμία προσπάθεια να διαβουλευθεί με εκπροσώπους οργανώσεων απόρων με αναπηρία στο πλαίσιο αυτής της διαδικασίας επανεξέτασης. Έγιναν ορισμένες επικριτικές παρατηρήσεις όσον αφορά ορισμένες πτυχές του κώδικα, όπως το στενό πεδίο εφαρμογής των θεμελιωδών εννοιών, συμπεριλαμβανομένων των διακρίσεων λόγω αναπηρίας ή αναπηρίας (33) , ή η έλλειψη σαφούς ορισμού της ένταξης (34) . Επιπλέον, προτάθηκε οι διατάξεις του κώδικα να μην είναι απλά κριτήρια ή κατευθυντήριες γραμμές, αλλά μάλλον δεσμευτικοί κανόνες (35) .

Σε ορισμένα σχόλια του κοινού, υπογραμμίστηκε ότι θα πρέπει να απαιτείται κατάρτιση για όλο

το προσωπικό που εργάζεται μαζί με τα άτομα με αναπηρία.

ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΈΡΕΥΝΕΣ

Μετά από προσεκτική εξέταση της γνώμης της Επιτροπής και των παρατηρήσεων που έλαβε, ο Διαμεσολαβητής έκρινε ότι οι ανησυχίες που εξέφρασε το κοινό πρέπει να τεθούν στην Επιτροπή στο πλαίσιο ενός ανοικτού και διαφανούς διαλόγου. Για τον σκοπό αυτό, ο Διαμεσολαβητής απέστειλε αίτημα για περαιτέρω πληροφορίες στην Επιτροπή σχετικά με τα ακόλουθα θέματα:

1. Απασχόληση :

— Απασχόληση και δυσανάλογος φόρτος : Στην επιστολή του προς την Επιτροπή, ο Διαμεσολαβητής εξέφρασε την ικανοποίησή του για τη συμπερίληψη της αρχής της απαγόρευσης των διακρίσεων λόγω αναπηρίας στο άρθρο 1δ παράγραφος 1 του νέου κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ την 1η Μαΐου 2004. Ο Διαμεσολαβητής σημείωσε, ωστόσο, ότι η ερμηνεία των εν λόγω ρητρών από την Επιτροπή στο πλαίσιο προηγούμενης υπόθεσης (1391/2002/JMA) οδήγησε σε ειδική έκθεση του Διαμεσολαβητή προς το Κοινοβούλιο της 27ης Μαΐου 2005. Δεδομένης της φύσης των παρατηρήσεων της Επιτροπής εκείνη την εποχή, ο Διαμεσολαβητής έκρινε σκόπιμο να επανεξετάσει την ερμηνεία ορισμένων από αυτές τις ρήτρες από την Επιτροπή στο πλαίσιο της αυτεπάγγελτης έρευνας. Ο Διαμεσολαβητής επισήμανε ότι, στη λεπτομερή γνωμοδότησή της στην υπόθεση 1391/2002/JMA, η Επιτροπή παρέπεμψε στο άρθρο 1δ παράγραφος 4 του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης σχετικά με τη στέγαση που πρέπει να παρέχεται στους υπαλλήλους με αναπηρία, ώστε να μπορούν να εκτελούν τα καθήκοντα που τους έχουν ανατεθεί. Η διάταξη αυτή ορίζει ότι η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή θα πρέπει να παρέχει «εύλογες προσαρμογές», αλλά μόνο *στο βαθμό που τα μέτρα αυτά δεν «επιβάρυν δυσανάλογα τον εργοδότη»*. Στις παρατηρήσεις της, η Επιτροπή φαίνεται να υπονοεί ότι αυτός ο περιορισμός στην αρχή της απαγόρευσης των διακρίσεων θα μπορούσε να επεκταθεί και σε άλλες καταστάσεις που αφορούν άτομα με αναπηρία.

Με βάση τα ανωτέρω, ο Διαμεσολαβητής υπενθύμισε ότι το άρθρο 1δ παράγραφος 6 του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης ορίζει ρητά ότι κάθε περιορισμός στην εφαρμογή της αρχής της απαγόρευσης των διακρίσεων πρέπει να δικαιολογείται από αντικειμενικούς και εύλογους λόγους και πρέπει να αποσκοπεί σε θεμιτούς στόχους που βασίζονται στο γενικό συμφέρον. Ως εκ τούτου, ο Διαμεσολαβητής ζήτησε πληροφορίες σχετικά με:

Τα κριτήρια ή τις κατευθυντήριες γραμμές που θα καθορίσει η Επιτροπή για να βοηθήσουν τις υπηρεσίες της να αποφασίσουν εάν ένα μέτρο για την προώθηση της ένταξης των ατόμων με αναπηρία θεωρείται ότι επιβάλλει δυσανάλογη επιβάρυνση.

— Οικονομική στήριξη για τους υπαλλήλους και τα μέλη της οικογένειας με αναπηρία : Ο Διαμεσολαβητής σημείωσε ότι ορισμένοι από εκείνους που υπέβαλαν παρατηρήσεις πίστευαν ότι η γνώμη της Επιτροπής δεν αναφερόταν στη γραμμή A4301 του προϋπολογισμού και, ως εκ

τούτου, ζήτησε περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με:

Η θέση της Επιτροπής στο πλαίσιο του προϋπολογισμού του 2006.

— Προσβασιμότητα των διαδικασιών πρόσληψης : Όσον αφορά την πρόσληψη ατόμων με αναπηρία, ο Διαμεσολαβητής επισήμανε ότι ορισμένες από τις παρατηρήσεις που ελήφθησαν είχαν την άποψη ότι η Επιτροπή δεν φαίνεται να είναι διαφανής σε σχέση με τις προορατικές μεθόδους πρόσληψης που είχε ανακοινώσει. Ως εκ τούτου, ο Διαμεσολαβητής ζήτησε περαιτέρω πληροφορίες από την Επιτροπή σχετικά με:

Κατά πόσον οι υπηρεσίες του προτίθενται ή όχι να συντάξουν οποιαδήποτε περαιτέρω έκθεση σχετικά με την προσβασιμότητα των διαδικασιών πρόσληψης για υποψηφίους με αναπηρίες εκτός από προβλήματα όρασης.

— Περιοδικές εκθέσεις σχετικά με την πολιτική προσλήψεων : Δεδομένου ότι, κατά την άποψη ορισμένων από τους συνεισφέροντες, η πολιτική προσλήψεων της Επιτροπής θα πρέπει να επιτρέπει μια πιο αξιόπιστη αξιολόγηση των μέτρων που λαμβάνονται για την καταπολέμηση των διακρίσεων, ο Διαμεσολαβητής ζήτησε περαιτέρω πληροφορίες από την Επιτροπή σχετικά με:

Κατά πόσον μπορεί να εξετάσει το ενδεχόμενο κατάρτισης περιοδικών εκθέσεων σχετικά με την ανάπτυξη της πολιτικής προσλήψεων που εφαρμόζει όσον αφορά τα άτομα με αναπηρία και, εάν ναι, τότε πρόκειται να εφαρμοστεί το εν λόγω μέτρο.

— Θετικά μέτρα για την προώθηση των προσλήψεων : Λαμβάνοντας υπόψη ότι, για ορισμένους από τους συνεισφέροντες, μια πιο ενεργή πολιτική πρόσληψης ατόμων με αναπηρία θα μπορούσε να επιτευχθεί μόνο μέσω θετικών διακρίσεων, η Διαμεσολαβητρια ζήτησε περαιτέρω πληροφορίες από την Επιτροπή σχετικά με:

Κατά πόσον οι υπηρεσίες του μπορούν να εξετάσουν το ενδεχόμενο ανάπτυξης θετικών μέτρων για την προώθηση της πρόσληψης ατόμων με αναπηρία.

2. Δυνατότητα πρόσβασης στις εγκαταστάσεις της Επιτροπής :

— Πρότυπα κτιρίων : Δεδομένου ότι ορισμένοι από εκείνους που υπέβαλαν παρατηρήσεις ανέφεραν την ανάγκη να εγκρίνει η Επιτροπή ολοκληρωμένα σχέδια προσβασιμότητας για τα άτομα με αναπηρία σε όλες τις εγκαταστάσεις της, ο Διαμεσολαβητής ζήτησε περαιτέρω πληροφορίες από την Επιτροπή σχετικά με:

Κατά πόσον εγκρίθηκε ή όχι η αναγγελθείσα νέα έκδοση του εγγράφου που περιέχει τα πρότυπα που ισχύουν για την προσβασιμότητα των εγκαταστάσεων της Επιτροπής για τα άτομα με αναπηρία (2004) και, εάν ναι, ποια ήταν η κύρια ώθηση των διατάξεών της.

— Χώροι στάθμευσης : Ο Διαμεσολαβητής υπενθύμισε ορισμένες από τις εκτιμήσεις που διατύπωσε στην απόφασή του της 31ης Ιανουαρίου 2005 σχετικά με την καταγγελία

2415/2003/JMA, σχετικά με την εικαζόμενη έλλειψη θέσεων στάθμευσης ατόμων με αναπηρία κοντά στα κύρια κτίρια της Επιτροπής στις Βρυξέλλες. Στην περίπτωση αυτή, ο Διαμεσολαβητής έκρινε ότι η πρόσβαση στις εγκαταστάσεις της Επιτροπής για τα άτομα με αναπηρία που ταξιδεύουν με αυτοκίνητο θα πρέπει να αποτελεί σημαντική πτυχή της αυτεπάγγελης έρευνας του. Για την επίτευξη του σκοπού αυτού, ανέλαβε την υποχρέωση να παρακολουθεί τις σχετικές ενέργειες του θεσμικού οργάνου. Εκείνη την εποχή, η Διαμεσολαβήτρια σημείωσε ότι, παρά τις δεσμεύσεις της Επιτροπής να αναπτύξει και να υποστηρίξει μια ολοκληρωμένη και ολοκληρωμένη στρατηγική για την αντιμετώπιση των κοινωνικών, αρχιτεκτονικών και σχεδιαστικών φραγμών που περιορίζουν άσκοπα την πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία (36), δεν έχουν ακόμη ανακοινωθεί ειδικά μέτρα παρακολούθησης. Επιπλέον, σημείωσε ότι οι διαπραγματεύσεις με τις βελγικές εθνικές αρχές βρίσκονται σε εξέλιξη προκειμένου να βελτιωθεί η κατάσταση. Ως εκ τούτου, ο Διαμεσολαβητής ζήτησε περαιτέρω πληροφορίες από την Επιτροπή σχετικά με:

Κατά πόσον έχει επιτευχθεί ή όχι κάποια πρόοδος όσον αφορά τη διαθεσιμότητα θέσεων στάθμευσης που προορίζονται για άτομα με αναπηρία είτε εντός είτε κοντά σε όλα τα κτίριά του.

3. Ενημέρωση και επικοινωνία :

— Προσβασιμότητα των πληροφοριών : Λαμβάνοντας υπόψη ορισμένες από τις παρατηρήσεις που απέστειλε το κοινό και οι οποίες τόνισαν την ανάγκη να αναλάβει η Επιτροπή πιο προορατικό ρόλο στη διάδοση των πληροφοριών σε ολόκληρη την Ευρώπη, ο Διαμεσολαβητής ζήτησε περαιτέρω πληροφορίες από την Επιτροπή σχετικά με:

Πώς σκόπευε να βελτιώσει την προσβασιμότητα των πληροφοριών που παρήγαγε για τα άτομα με αναπηρία, όχι μόνο για τα άτομα με προβλήματα όρασης, αλλά και για άλλες ομάδες αναπηρίας.

— Προσβασιμότητα ιστοτόπων : Όσον αφορά την προσβασιμότητα στο περιεχόμενο των ιστοτόπων της Επιτροπής που προσφέρονται σε άτομα με αναπηρία, ο Διαμεσολαβητής ζήτησε περαιτέρω πληροφορίες από την Επιτροπή σχετικά με:

Κατά πόσον σχεδιάζει ή όχι να διενεργεί τακτική αξιολόγηση της προσβασιμότητας των ιστοτόπων της για τα άτομα με αναπηρία και, εάν ναι, πώς προτίθεται να υλοποιήσει την πρωτοβουλία αυτή.

— Εναλλακτικά προσπελάσιμα έντυπα για όλα τα δημόσια έγγραφα της ΕΕ : Δεδομένου ότι ορισμένα από τα άτομα που υπέβαλαν παρατηρήσεις πρότειναν οι ανεξάρτητοι εμπειρογνώμονες να αξιολογούν τους δικτυακούς τόπους της Επιτροπής σε ετήσια βάση, ο Διαμεσολαβητής ζήτησε περαιτέρω πληροφορίες από την Επιτροπή σχετικά με:

Τα σχέδιά της να καταστήσει τα έγγραφα της ΕΕ προσβάσιμα μέσω εναλλακτικών μορφοτύπων, όπως οι μεγάλες εκτυπώσεις, οι ηχητικές και ηλεκτρονικές μορφές.

4. Τα Ευρωπαϊκά Σχολεία :

— Ένταξη των παιδιών SEN : Η Διαμεσολαβήτρια σημείωσε ότι αυτή η πτυχή της έρευνας προσέδωσε σημαντική προσοχή του κοινού και ότι οι περισσότερες από τις παρατηρήσεις ήταν ιδιαίτερα επικριτικές τόσο έναντι της Επιτροπής όσο και των Ευρωπαϊκών Σχολείων. Η κύρια κριτική απευθυνόταν σε αυτό που θεωρήθηκε ότι ήταν η αποτυχία των Σχολείων να εφαρμόσουν αποτελεσματικά στην πράξη τη δεδηλωμένη δέσμευσή τους για την πραγματική ενσωμάτωση των παιδιών με ΕΕΑ στη σχολική ζωή.

Ο Διαμεσολαβητής υπενθύμισε ότι είχε ήδη την ευκαιρία να επανεξετάσει το ζήτημα αυτό στο πλαίσιο προηγούμενης καταγγελίας, 1391/2002/JMA, για την οποία υπέβαλε ειδική έκθεση στο Κοινοβούλιο στις 27 Μαΐου 2005. Στην περίπτωση αυτή, ένας από τους ισχυρισμούς ήταν ότι τα Ευρωπαϊκά Σχολεία δεν είχαν δημιουργήσει ένα ολοκληρωμένο και ενιαίο εκπαιδευτικό σύστημα για την κάλυψη των αναγκών όλων των παιδιών με ΕΕΑ. Αφού εξέτασε τα σχετικά νομικά επιχειρήματα, ο Διαμεσολαβητής διαπίστωσε ότι δεν φαίνεται να υπάρχει δεσμευτική νομική διάταξη που να υποχρεώνει την Επιτροπή να δημιουργήσει ένα ενιαίο εκπαιδευτικό σύστημα. Ελλείψει τέτοιας νομικής βάσης, ο Διαμεσολαβητής δεν μπόρεσε να συμπεράνει ότι η Επιτροπή παρέλειψε να ενεργήσει σωστά, μη διασφαλίζοντας ότι τα Ευρωπαϊκά Σχολεία παρέχουν εκπαιδευτικά προγράμματα για όλα τα παιδιά SEN των υπαλλήλων της ΕΕ (37) .

Μολονότι ο Διαμεσολαβητής δεν διαπίστωσε κακοδιοίκηση εν προκειμένω, σχολίασε την ασυνέπεια μεταξύ της πρακτικής των σχολείων και των δημόσιων δεσμεύσεων που ανέλαβαν τόσο η ΕΕ εν γένει όσο και η Επιτροπή ειδικότερα για μια ολοκληρωμένη εκπαίδευση. Η Διαμεσολαβήτρια σημείωσε ότι η ΕΕ και τα κράτη μέλη της είχαν χαρακτηρίσει την ένταξη των παιδιών SEN σε ένα ενιαίο εκπαιδευτικό σύστημα ως έναν από τους στόχους τους στο ψήφισμα του Συμβουλίου της 31ης Μαΐου 1990 (38) . Η ίδια η Επιτροπή είχε υιοθετήσει μια πανομοιότυπη προοπτική σε ανακοίνωση της 12ης Μαΐου 2000 («Προς μια Ευρώπη χωρίς φραγμούς για τα άτομα με αναπηρία») (39), η οποία αφορούσε την ένταξη των παιδιών με ειδικές ανάγκες. Στην παρούσα ανακοίνωση, η Επιτροπή ανέλαβε τη δέσμευση να

« (...) να συνεχίσουν να στηρίζουν τις προσπάθειες που καταβάλλουν τα Ευρωπαϊκά Σχολεία για την παροχή κατάλληλης στήριξης σε μαθητές με αναπηρία με σκοπό την ενσωμάτωσή τους στις βασικές τάξεις τους και ιδίως για την καλύτερη παροχή βοήθειας σε μαθητές με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες» (40) .

Η Διαμεσολαβήτρια σημείωσε ότι, στην απάντησή της στην αυτεπάγγελτη έρευνα του Διαμεσολαβητή, η Επιτροπή επανέλαβε τη δέσμευσή της για την ένταξη όλων των παιδιών SEN σε ένα ενιαίο εκπαιδευτικό σύστημα, όπως αναφέρεται αρχικά στο πρόγραμμα των Ευρωπαϊκών Σχολείων του 1999 για τους μαθητές SEN.

Ο Διαμεσολαβητής εξήγησε επίσης ότι, κατά τη συνεδρίασή του της 1ης και 2ας Φεβρουαρίου 2005, το Ανώτατο Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Σχολείων ενέκρινε νέο έγγραφο με τίτλο «Ενσωμάτωση των μαθητών ΕΕΑ στα ευρωπαϊκά σχολεία» (41) , το οποίο θα έπρεπε να θέσει το έδαφος για μια αναθεωρημένη πολιτική στον τομέα αυτό. Όπως αναφέρεται στο προοίμιο του εν λόγω εγγράφου, οι νέες κατευθυντήριες γραμμές αποσκοπούσαν στην προσαρμογή των διαδικασιών εισδοχής και ένταξης των μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες και στην εισαγωγή

βελτιώσεων και καινοτομιών στο σύστημα για την κάλυψη του αυξανόμενου αριθμού μαθητών με ΕΕΑ.

Λαμβάνοντας υπόψη τις πρωτοβουλίες της Επιτροπής στον τομέα αυτό, η Διαμεσολαβήτρια ζήτησε περαιτέρω πληροφορίες από την Επιτροπή σχετικά με:

Πώς προτίθεται να αξιολογήσει τα αποτελέσματα της νέας πολιτικής των Ευρωπαϊκών Σχολείων για την ένταξη των παιδιών SEN και ποιο ήταν το χρονοδιάγραμμα για να το πράξει.

5. Εσωτερικός συντονισμός :

— Ανάλυση της έρευνας για την αναπηρία : Υπό το πρίσμα των παρατηρήσεων της Επιτροπής σχετικά με αυτή την πτυχή του προβλήματος, ο Διαμεσολαβητής θεώρησε ότι η πρώτη επανεξέταση της αναθεώρησης του κώδικα ορθής πρακτικής από την Επιτροπή το 2004 είχε ολοκληρωθεί. Ως εκ τούτου, η Διαμεσολαβήτρια ζήτησε περαιτέρω πληροφορίες από την Επιτροπή σχετικά με:

Αν η έρευνα είχε αναλυθεί και, εάν ναι, ποια συμπεράσματα είχε συναγάγει η Επιτροπή από αυτήν και ποια μέτρα πρότεινε να λάβει βάσει των συμπερασμάτων αυτών.

— Ευαισθητοποίηση σχετικά με την αναπηρία : Η Διαμεσολαβήτρια επισήμανε ότι ο αναθεωρημένος κώδικας ορθής πρακτικής περιλάμβανε ένα τμήμα σχετικά με την ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση, το οποίο προέβλεπε ότι ο κώδικας θα πρέπει να τεθεί υπόψη όλου του προσωπικού. Το ίδιο τμήμα προέβλεπε επίσης ότι θα πρέπει να οργανωθούν μαθήματα κατάρτισης για την αντιμετώπιση του ζητήματος της αναπηρίας για όσους εμπλέκονται περισσότερο στον τομέα αυτό. Ωστόσο, η Επιτροπή δεν έδωσε κανένα χρονοδιάγραμμα ή καμία ακριβέστερη ένδειξη σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο αυτό θα πρέπει να γίνει στο μέλλον (42) . Ο Διαμεσολαβητής ζήτησε περαιτέρω πληροφορίες από την Επιτροπή σχετικά με:

Είτε έχει δημιουργήσει είτε όχι, ή προτίθεται να διοργανώσει μαθήματα ή ενημερωτικές εκστρατείες για την ευαισθητοποίηση του προσωπικού της σε θέματα αναπηρίας.

Η δεύτερη γνώμη της Επιτροπής

Στη δεύτερη γνωμοδότησή της, απαντώντας στις ερωτήσεις του Διαμεσολαβητή, η Επιτροπή δήλωσε ότι είχε υιοθετήσει μια ευρεία, προοδευτική και προορατική προσέγγιση των πολιτικών της σε σχέση με τα άτομα με αναπηρία. Ο νέος κανονισμός υπηρεσιακής κατάστασης, ο αναθεωρημένος κώδικας ορθής πρακτικής και οι διάφορες παρεχόμενες υπηρεσίες είχαν λάβει υπόψη τις ειδικές ανάγκες που μπορεί να έχουν τα άτομα με αναπηρία στις σχέσεις τους με την Επιτροπή. Υποστήριξε ότι η πολιτική της αποσκοπεί στη διασφάλιση της εφαρμογής της αρχής της απαγόρευσης των διακρίσεων σε όλες τις σχέσεις της με τα άτομα με αναπηρία. Η Επιτροπή δεσμεύθηκε να συνεχίσει να διαβουλεύεται με τις υπηρεσίες της και με τους εκπροσώπους του προσωπικού με αναπηρία, ιδίως μέσω της διυπηρεσιακής ομάδας για την αναπηρία.

Όσον αφορά καθένα από τα ερωτήματα που υπέβαλε ο Διαμεσολαβητής, η απάντηση της Επιτροπής ήταν, συνοπτικά, ως εξής:

1. Απασχόληση :

— Απασχόληση και δυσανάλογη επιβάρυνση : Η Επιτροπή διευκρίνισε ότι, στις 20 Ιουνίου 2004, για την εφαρμογή του άρθρου 1δ, παράγραφος 4, του ΚΥΚ, εξέδωσε τη διοικητική ανακοίνωση αριθ. 69-2004 (43) . Σκοπός της παρούσας ανακοίνωσης ήταν να βοηθήσει τις υπηρεσίες της να *αποφασίσουν, μεταξύ άλλων* , εάν ένα μέτρο για την προώθηση της ένταξης των ατόμων με αναπηρία θεωρήθηκε ότι συνεπάγεται δυσανάλογη επιβάρυνση. Οι κανόνες εφαρμογής *αφορούν, μεταξύ άλλων*, την πρόσληψη ατόμων με αναπηρία, την αναπηρία κατά τη διάρκεια της σταδιοδρομίας του υπαλλήλου, τις εύλογες προσαρμογές και την αδικαιολόγητη επιβάρυνση.

Η Επιτροπή εξήγησε ότι, επιπλέον, το σημείο 3 του κώδικα ορθής πρακτικής (διαμονή που σχετίζεται με την εργασία) προβλέπει ότι θα πρέπει να εφαρμόζονται αυστηρά πρότυπα κατά την αξιολόγηση του δυσανάλογου φόρτου για τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα. Υποστήριξε ότι, προκειμένου να συναχθεί το συμπέρασμα ότι η παροχή καταλύματος σε συγκεκριμένο άτομο με ειδικές ανάγκες συνεπάγεται υπέρμετρη επιβάρυνση για το θεσμικό όργανο, το κόστος από την παροχή του πρέπει να είναι μεγαλύτερο από αυτό που ευλόγως μπορεί να αναμένεται ότι θα επιβαρυνθεί με το ίδρυμα.

Η Επιτροπή αναφέρθηκε σε μια σειρά παραδειγμάτων εύλογων προσαρμογών που αναφέρονται στο σημείο 8 των κανόνων εφαρμογής, όπως i) η δημιουργία εγκαταστάσεων που χρησιμοποιούνται ήδη από τους εργαζομένους, είναι εύκολα προσβάσιμες και μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τα άτομα με αναπηρία· II) αναδιάρθρωση θέσεων εργασίας· III) παροχή βοήθειας· IV) εργασία μερικής απασχόλησης ή τροποποιημένα ωράρια εργασίας· V) απόκτηση ή τροποποίηση ιατροτεχνολογικών προϊόντων· (VI) προσαρμογή του εκπαιδευτικού υλικού· και (vii) αλλαγή πολιτικών ή πρακτικών. Επιπλέον, η Επιτροπή αναφέρθηκε επίσης σε διάφορες εκτιμήσεις κατά την εκτίμηση του τι συνιστά αδικαιολόγητη επιβάρυνση, όπως ορίζεται στο σημείο 13 των κανόνων εφαρμογής. Οι εκτιμήσεις αυτές περιελάμβαναν i) το είδος και το κόστος του καταλύματος· II) το κόστος κατασκευής του καταλύματος, σε σχέση με το μέσο κόστος των γενικών εξόδων για κάθε μέλος του προσωπικού· III) το κόστος διάθεσης του καταλύματος, σε σχέση με τον διαθέσιμο προϋπολογισμό· IV) τον αριθμό των ατόμων στη συγκεκριμένη περιοχή που χρειάζονται στέγαση· και v) τις ανάγκες υγείας και ασφάλειας όλου του προσωπικού.

— Οικονομική στήριξη για τους υπαλλήλους και τα μέλη της οικογένειας με αναπηρίες : Όπως υποστήριξε στο πλαίσιο της έρευνας της Διαμεσολαβήτριας στην καταγγελία 1391/2002, η Επιτροπή υπογράμμισε ότι δεν εισάγει διακρίσεις σε σχέση με τη στήριξη που παρέχει στους υπαλλήλους και τα μέλη της οικογένειας με αναπηρία. Η Επιτροπή υποστήριξε ότι ολόκληρο το φάσμα της οικονομικής στήριξης που προκύπτει από την ασφάλιση ασθενείας για τα ιατρικά έξοδα, τις νόμιμες αποζημιώσεις και τη συμπληρωματική ενίσχυση για τα άτομα με ειδικές ανάγκες για μη ιατρικές δαπάνες ήταν κατάλληλη για την αντιστάθμιση των συμπληρωματικών δαπανών που συνδέονται με την αναπηρία. Οι κατευθυντήριες γραμμές για την εκτέλεση του

προϋπολογισμού όσον αφορά τις πιστώσεις κοινωνικής πρόνοιας για τα άτομα με ειδικές ανάγκες τέθηκαν σε ισχύ την 1η Μαΐου 2004 και προβλέπουν ότι η προσωπική συνεισφορά του δικαιούχου μπορεί να κυμαίνεται από 5 % έως 35 %, υπολογιζόμενη με βάση το φορολογητέο οικογενειακό του εισόδημα. Οι κατευθυντήριες γραμμές είναι διοργανικές και κάθε θεσμικό όργανο καθορίζει εν προκειμένω τους δικούς του δημοσιονομικούς πόρους.

Όσον αφορά τη δημοσιονομική κατάσταση, η Επιτροπή επισήμανε ότι, το 2005, όλα τα κονδύλια του κονδυλίου του προϋπολογισμού «συμπληρωματική ενίσχυση για τα άτομα με ειδικές ανάγκες» (1 350 000 EUR) είχαν δαπανηθεί για 85 περιπτώσεις. Περίπου οι μισοί φακέλοι αφορούσαν δαπάνες που συνδέονται με σοβαρά μειονεκτήματα, ενώ οι άλλες περιπτώσεις αφορούσαν την επιστροφή των εξόδων εκπαίδευσης ή ειδικής κατάρτισης που ήταν αναγκαία για την αντιστάθμιση των επιπτώσεων μιας αναπηρίας. Όσον αφορά τον προϋπολογισμό του 2006, η αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή χορήγησε ποσό 1 770 000 EUR (αύξηση 30 % σε σύγκριση με το 2005). Ωστόσο, η Επιτροπή εξέφρασε τη λύπη της για το γεγονός ότι το ποσό αυτό δεν θα επαρκούσε για να εξασφαλιστεί η πλήρης επιστροφή σε όλες τις περιπτώσεις.

Μολονότι η Επιτροπή υποστήριξε ότι δεν είχε νομική υποχρέωση να επιστρέψει όλα τα έξοδα που προκύπτουν από αναπηρία, δεσμεύθηκε να παράσχει πλήρη επιστροφή των δαπανών αυτών υπό την προϋπόθεση ότι η αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή εγγυάται τη διαθεσιμότητα επαρκών πόρων και ότι θα μπορούσε να επιτευχθεί διοργανική συμφωνία σχετικά με αναθεωρημένη πρόταση των προαναφερόμενων κατευθυντήριων γραμμών.

Η Επιτροπή δεν θεώρησε ότι η προσωπική εισφορά που προβλέπεται στις κατευθυντήριες γραμμές (5 % έως 35 %) ήταν κοινωνικά άδικη, δεδομένου ότι βασίζεται στο φορολογητέο οικογενειακό εισόδημα. Σημείωσε ότι, από την 1η Μαΐου 2004, η ατομική οικονομική ενίσχυση διευρύνθηκε, μετά τις αλλαγές στην πολιτική για το συμπληρωματικό επίδομα για τα άτομα με αναπηρία και την αύξηση του ποσού των διαθέσιμων πόρων. Μεταξύ 2003 και 2005, ο αριθμός των φακέλων αυξήθηκε σχεδόν κατά 50 % (από σχεδόν 60 σε 85 φακέλους) και τα διαθέσιμα κονδύλια αυξήθηκαν κατά 130 % (από 770 000 EUR σε 1 770 000 EUR). Το 2004 θεσπίστηκε επίσης ένας νέος τομέας «πρακτικής βοήθειας για τα άτομα με αναπηρία» με σκοπό την παροχή γενικών πληροφοριών, συμβουλών και υποστήριξης.

Η Επιτροπή ανακοίνωσε επίσης ότι προτίθεται να δημοσιεύσει το 2006 νέα ανακοίνωση σχετικά με την παροχή βοήθειας στα άτομα με αναπηρία (44) .

— Προσβασιμότητα των διαδικασιών πρόσληψης : Η Επιτροπή υποστήριξε ότι έχουν εφαρμοστεί διάφορα πρακτικά μέτρα προκειμένου να διευκολυνθεί η συμμετοχή σε διαγωνισμούς υποψηφίων με αναπηρία. Έτσι, όλες οι προκηρύξεις διαγωνισμών περιλάμβαναν μια τυποποιημένη παράγραφο που υπενθυμίζει στους υποψηφίους τον αμερόληπτο χαρακτήρα της πολιτικής προσλήψεων της Ένωσης (45) , και οι υποψήφιοι με αναπηρία καλούνται να υποβάλουν πιστοποιητικό έτσι ώστε οι εξεταστικές επιτροπές να μπορούν να λάβουν τα αναγκαία μέτρα για να διευκολύνουν τη συμμετοχή τους (46) . Στο παράρτημα 2 του «Οδηγού για τους υποψηφίους», που δημοσιεύεται ταυτόχρονα με κάθε προκήρυξη διαγωνισμού, υπενθυμίζεται στους υποψηφίους με αναπηρία η δυνατότητα να ζητήσουν ειδικές ρυθμίσεις

λόγω της αναπηρίας τους.

Στον δικτυακό τόπο της EPSO γίνεται άμεση αναφορά στις ίσες ευκαιρίες. Το ίδιο ισχύει και για όλες τις διαφημίσεις που εμφανίζονται στον Τύπο όταν ανακοινώνεται ένας διαγωνισμός.

Η Επιτροπή θεώρησε ότι είχαν ήδη ληφθεί πολυάριθμα πρακτικά μέτρα και απαριθμούσε σειρά παραδειγμάτων σε περιπτώσεις αναπηρίας που εμφάνιζαν προβλήματα με: όραση (47) , ακρόαση (κωφοί ή μερικώς κωφοί υποψήφιοι) (48) , χέρια (49) , χρήση αναπηρικού αμαξιδίου (50) , εξουθενωτική ασθένεια/εγκεφαλική αναπηρία (51) ή δυσλεξία (52) . Προκειμένου να συμμορφωθεί με τα εν λόγω αιτήματα, η EPSO έχει τη δυνατότητα να καλέσει τους εν λόγω υποψηφίους με αναπηρία σε χωριστά εξεταστικά κέντρα.

— Περιοδικές εκθέσεις σχετικά με την πολιτική προσλήψεων : Η Επιτροπή σημείωσε ότι επανεξέτασε, από κοινού με την EPSO, το περιεχόμενο της δημοσιότητας για τις προσλήψεις με σκοπό την ενθάρρυνση περισσότερων αιτήσεων από άτομα με αναπηρία. Το ζήτημα της κατάρτισης εκθέσεων σχετικά με ειδικές αναπηρίες θα πρέπει να εξεταστεί στο πλαίσιο αυτό.

Η Επιτροπή τόνισε ότι η ανωνυμία αποτελεί εγγύηση της ίσης μεταχείρισης των υποψηφίων και ότι οι διαδικασίες επιλογής της οργανώνονται, στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, για τη διασφάλιση της ίσης μεταχείρισης. Στο πλαίσιο αυτό, η EPSO οργανώνει ειδικές εγκαταστάσεις που επιτρέπουν στα άτομα με αναπηρία να συμμετέχουν στους διαγωνισμούς.

Η Επιτροπή ανέλαβε να εξετάσει τον τρόπο με τον οποίο οι υφιστάμενες και μελλοντικές στατιστικές για την απασχόληση των ατόμων με αναπηρία θα μπορούσαν να καταστούν πιο αξιόπιστες και να επικαιροποιούνται τακτικά, τηρώντας παράλληλα τις υποχρεώσεις του [κανονισμού \(ΕΚ\) αριθ. 45/2001 του \[Σύνδεσμος\]](#) Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2000, σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας και σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (53) . Η Επιτροπή συμφώνησε να εξετάσει το ενδεχόμενο δημοσίευσης των εν λόγω στατιστικών στο μέλλον, στο πλαίσιο της εξέτασης για τη βελτίωση της αξιοπιστίας των στατιστικών.

— Θετικά μέτρα για την προώθηση της πρόσληψης ατόμων με αναπηρία : Κατά την άποψη της Επιτροπής, η καλύτερη εγγύηση ίσης μεταχείρισης στη διαδικασία πρόσληψης συνεπάγεται την ανάπτυξη ανώνυμων δοκιμασιών και την παροχή εύλογων προσαρμογών για τη συμμετοχή σε αυτές τις δοκιμασίες. Ωστόσο, η Επιτροπή δεν θεώρησε αναγκαίο να παρέμβει περαιτέρω παρέχοντας, σε αυτό το στάδιο των διαδικασιών πρόσληψης, μέτρα θετικής δράσης ειδικά για τα άτομα με αναπηρία.

Η Επιτροπή εξήγησε ότι οι υπηρεσίες της, δηλαδή η Γενική Διεύθυνση Προσωπικού και Διοίκησης («ΓΔ ADMIN»), ενημερώνονται όταν οι υποψήφιοι από διαγωνισμούς προσλήψεων δηλώνουν ότι έχουν αναπηρία που απαιτεί ειδική στέγαση κατά τη διαδικασία πρόσληψης. Στις περιπτώσεις αυτές, οι εν λόγω υπηρεσίες υιοθετούν μια προορατική προσέγγιση όσον αφορά την πρόσληψή τους κατά περίπτωση.

Η Επιτροπή ανέλαβε να διερευνήσει τα διάφορα μέσα με τα οποία θα μπορούσε να προωθηθεί η πρόσληψη ατόμων με αναπηρία εντός του θεσμικού οργάνου και αναφέρθηκε στην ανάγκη επανεξέτασης της τρέχουσας κατάστασης. Η επανεξέταση αυτή θα πρέπει να εξετάσει το ζήτημα της λεπτομερέστερης ανάπτυξης θετικών μέτρων για την προώθηση της πρόσληψης ατόμων με αναπηρία, όπως (i) η θέσπιση και παρακολούθηση κάποιου είδους στόχου απασχόλησης για τα άτομα με αναπηρία και (ii) η ατομική παρακολούθηση από τη διοίκηση μετά την ιατρική εξέταση, ώστε να εξασφαλιστούν οι κατάλληλες αναθέσεις και εξοπλισμός. Η Επιτροπή πρόσθεσε επίσης ότι το ζήτημα της αναπηρίας εξετάστηκε σε μαθήματα σχετικά με τις συνεντεύξεις επιλογής και την κατάρτιση των μελών της εξεταστικής επιτροπής, προκειμένου να διασφαλιστεί η ευαισθητοποίηση στα ζητήματα.

2. Δυνατότητα πρόσβασης στις εγκαταστάσεις της Επιτροπής :

— Κτιριακά πρότυπα σε σχέση με την προσβασιμότητα : Η Επιτροπή εξήγησε ότι η τελευταία έκδοση του εγχειριδίου προτύπων κτιρίων, *Manuel d'Immeuble Type* («MIT»), είχε εγκριθεί από την επιτροπή διαχείρισης του ΟΙΒ στις 29 Ιουνίου 2004. Το κεφάλαιο Β.III του εγχειριδίου αφορούσε τις απαιτήσεις για τα άτομα με ειδικές ανάγκες, καλύπτοντας γενικά ζητήματα πρόσβασης, αποκλειστικούς χώρους στάθμευσης, κινητικότητα, φωτισμό και σηματοδότηση σε κτίρια, εγκαταστάσεις υγιεινής και εκκένωση έκτακτης ανάγκης. Το MIT ήταν σύμφωνο τόσο με τη βελγική όσο και με την ευρωπαϊκή νομοθεσία στον τομέα αυτό, και έλαβε υπόψη τις διατάξεις του κώδικα ορθής πρακτικής της Επιτροπής.

Η Επιτροπή εξήγησε ότι δεν είχε προγραμματιστεί περαιτέρω αναθεώρηση του MIT. Το παρόν έγγραφο εγκρίθηκε μόλις στα μέσα του 2004 και είναι επικαιροποιημένο όσον αφορά τα πρότυπα προσβασιμότητας. Το θέμα θα πρέπει να επανεξεταστεί υπό το πρίσμα των νέων προτύπων MIT και της πείρας που απέκτησε ο πρόσφατα διορισμένος ειδικός που είναι υπεύθυνος για τις εργονομικές αξιολογήσεις του περιβάλλοντος των γραφείων.

— Χώροι στάθμευσης : Η Επιτροπή επισήμανε ότι, σύμφωνα με τον Κώδικα Ορθής Πρακτικής της, τουλάχιστον δύο θέσεις στάθμευσης προορίζονται για επισκέπτες με ειδικές ανάγκες είτε εντός είτε εκτός από κάθε κτίριο της Επιτροπής, εκτός από το κτίριο Berlaymont. Συνολικά, η Επιτροπή διαθέτει 114 τέτοιους αποκλειστικούς χώρους. Δεδομένου ότι η πρόσβαση στο κτίριο Berlaymont είναι περιορισμένη για λόγους ασφαλείας, η Επιτροπή ζήτησε από τις αρχές των Βρυξελλών να διαθέσουν θέσεις στάθμευσης με αναπηρία στη λεωφόρο Charlemagne, η οποία βρίσκεται δίπλα στην οδό Berlaymont. Η Επιτροπή εξήγησε ότι, τον Οκτώβριο του 2005, ο Αστυνομικός Επίτροπος Βρυξελλών-Πρωτεύουσας είχε συμφωνήσει να κρατήσει τρεις τέτοιες θέσεις στη λεωφόρο Καρλομάγνος και ζήτησε περαιτέρω από την υπηρεσία δημοσίων έργων να εκτελέσει τις αναγκαίες εργασίες. Η Επιτροπή διαθέτει επίσης 216 θέσεις στάθμευσης εντός των κτιρίων της για το προσωπικό της που πάσχει από μόνιμες ή προσωρινές αναπηρίες/δυσκολίες σχετικές με την υγεία (54) .

3. Ενημέρωση και επικοινωνία :

— Προσβασιμότητα των πληροφοριών που διαδίδονται για τα άτομα με αναπηρία : Η Επιτροπή

αναφέρθηκε στη θέση της σχετικά με την προσβασιμότητα των πληροφοριών που καθορίζεται στη σελίδα «EUROPA — Web Accessibility Policy» (55) . Σύμφωνα με τη θέση αυτή, η Επιτροπή αποφάσισε να εγκρίνει τη συμμόρφωση επιπέδου A (προτεραιότητα 1) για νέους και επικαιροποιημένους δικτυακούς τόπους που φιλοξενούνται στον εξυπηρετητή EUROPA, προκειμένου να διευκολυνθεί η χρήση τους όχι μόνο από άτομα με προβλήματα όρασης, αλλά και από άτομα με άλλες αναπηρίες και αναπηρίες, καθιστώντας τα, ως εκ τούτου, σύμφωνα με τα πρότυπα WAI («Πρωτοβουλία για την προσβασιμότητα στον ιστό»).

— Προσβασιμότητα των ιστοτόπων στο κοινό : Ο οδηγός για τους παρόχους πληροφοριών («IPG») προορίζεται για τους συντάκτες σελίδων στον ιστότοπο EUROPA (συντονιστές, διαχειριστές ιστοσελίδων, εργολάβοι) και καλύπτει συντακτικές, τεχνικές και γραφικές πτυχές. Οι κανόνες που ορίζονται στην IPG (56) πρέπει να τηρούνται προκειμένου να διασφαλίζεται μια συνεκτική και φιλική προς τον χρήστη υπηρεσία. Σύμφωνα με την IPG, οι σελίδες που δημοσιεύονται στο EUROPA θα πρέπει να πληρούν τα κριτήρια προσβασιμότητας επιπέδου A. Οι διαχειριστές των γενικών διευθύνσεων και υπηρεσιών είναι υπεύθυνοι για την αξιολόγηση της προσβασιμότητας των αντίστοιχων ιστοτόπων τους και για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης των ιστοτόπων και των ιστοσελίδων με τις IPG και WAI-A. Επιπλέον, η συντονιστική ομάδα EUROPA της Γενικής Διεύθυνσης Τύπου και Επικοινωνιών παρέχει συστηματική βοήθεια στους υπεύθυνους Webmasters κατά την επικύρωση των ιστοτόπων και των ιστοσελίδων.

— Εναλλακτικοί προσβάσιμοι μορφότυποι για όλα τα δημόσια έγγραφα της ΕΕ : Οι σελίδες EUROPA που συμμορφώνονται με το Wai μπορούν, με το κατάλληλο λογισμικό τελικού χρήστη, να χρησιμοποιηθούν για τη δημιουργία μεγάλων εκτυπώσεων, Braille, ηχητικών και ηλεκτρονικών μορφών. Λόγω της πολυγλωσσικής φύσης του EUROPA, δεν μπορούν να διαβαστούν όλες οι γλώσσες με βοηθητικό λογισμικό. Η Επιτροπή θα βελτιώσει τις υφιστάμενες σελίδες που συμμορφώνονται με τη WAI παρέχοντας αρχεία ήχου ή αρχεία νοηματικής γλώσσας που παράγονται από αυτές τις σελίδες. Η λύση αυτή, ωστόσο, θα μπορούσε να προκαλέσει προβλήματα, καθώς η εν λόγω τεχνική βρίσκεται ακόμη στο στάδιο της ανάπτυξης. Εναλλακτικά, ένας σύνδεσμος θα μπορούσε να παρασχεθεί σε μια έξοδο ήχου δίπλα σε εισαγωγικά κείμενα οποιωνδήποτε μακροσκελών άρθρων/πληροφοριών, προκειμένου τα άτομα με προβλήματα να κατανοήσουν γρήγορα αν οι πληροφορίες τους ενδιαφέρουν. Διαφορετικά, η Επιτροπή θεωρεί ότι ο πολυγλωσσικός χαρακτήρας του δικτυακού τόπου EUROPA εξυπηρετείται καλύτερα με τη διασφάλιση ότι το περιεχόμενό του είναι εύκολα προσβάσιμο και συμμορφώνεται με τη WAI. Η Επιτροπή υπογράμμισε ότι έχει υιοθετήσει ένα σύστημα διαχείρισης διαδικτυακού περιεχομένου το οποίο θα πρέπει να διασφαλίζει τη συμμόρφωση με τις ελάχιστες απαιτήσεις προσβασιμότητας σε όλες τις σελίδες του (57) .

4. Ευρωπαϊκά Σχολεία :

— Ένταξη των παιδιών SEN : Η Επιτροπή επισήμανε ότι δεν έχει αρμοδιότητα σε εκπαιδευτικά θέματα και, ως εκ τούτου, δεν μπορεί να αξιολογήσει ή να αξιολογήσει το νέο πρόγραμμα SEN στα Ευρωπαϊκά Σχολεία ούτε να δώσει οδηγίες στα τελευταία. Εξήγησε ότι το Ανώτατο Συμβούλιο των Σχολείων λαμβάνει όλες τις αποφάσεις στον τομέα αυτό και ότι η Επιτροπή έχει μόνο μία ψήφο στο διοικητικό συμβούλιο (58) . Ωστόσο, ως μέλος του διοικητικού συμβουλίου

και ως υπεύθυνος εργοδότης του οποίου το προσωπικό εκφράζει τη δυσαρέσκειά του για την εν λόγω υπηρεσία των Σχολείων που χρηματοδοτούνται σε μεγάλο βαθμό από κοινοτικούς πόρους, η Επιτροπή σημείωσε ότι επεδίωκε ενεργά το θέμα ζητώντας να γίνει αξιολόγηση του προγράμματος SEN.

Τον Μάρτιο του 2004, η Παιδαγωγική Επιτροπή των Σχολείων, η οποία είναι η προπαρασκευαστική υποεπιτροπή του Ανώτατου Συμβουλίου, όπου συζητούνται και προετοιμάζονται εκπαιδευτικά θέματα για την εξέταση και την έγκριση του συμβουλίου, είχε την πρώτη ευκαιρία να επανεξετάσει ορισμένα στατιστικά στοιχεία σχετικά με τις υποθέσεις SEN. Τότε, η Επιτροπή ζήτησε να αξιολογηθεί το πρόγραμμα SEN από τους αρμόδιους επιθεωρητές/συντονιστές και η επόμενη ετήσια έκθεση για το πρόγραμμα SEN να παράσχει τα αποτελέσματα της εν λόγω αξιολόγησης. Ωστόσο, η πιο πρόσφατη έκθεση σχετικά με το πρόγραμμα SEN ήταν παρόμοια με την πρώτη, και η Επιτροπή, κατά τη συνεδρίαση της Παιδαγωγικής Επιτροπής τον Νοέμβριο του 2005, επανέλαβε το αίτημά της. Η Επιτροπή ζήτησε επίσης από το Γραφείο του Γενικού Γραμματέα των Σχολείων περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή του προγράμματος SEN, οι οποίες προέκυψαν από άλλα αιτήματα παροχής πληροφοριών από τον Διαμεσολαβητή. Ο Γενικός Γραμματέας είχε δηλώσει γραπτώς το είδος των πληροφοριών που έπρεπε να συλλεχθούν. Η Επιτροπή εξέφρασε τη λύπη της για το γεγονός ότι, από την ημερομηνία της δεύτερης γνωμοδότησής της, τον Μάρτιο του 2006, δεν υποβλήθηκαν στοιχεία.

Η Επιτροπή επισήμανε ότι, στα τέλη Ιανουαρίου 2006, είχε ζητήσει επισήμως αξιολόγηση της εφαρμογής του προγράμματος SEN από το Ανώτατο Συμβούλιο των Σχολείων. Η Επιτροπή ανακοίνωσε ότι θα πρέπει να εκδοθεί έκθεση αξιολόγησης κατά τη διάρκεια του επόμενου σχολικού έτους (59) .

5. Εσωτερικός συντονισμός :

— Ανάλυση έρευνας για την αναπηρία : Η Επιτροπή υπογράμμισε ότι η έρευνα σχετικά με τις αναπηρίες που διεξήχθη από τις υπηρεσίες της τον Δεκέμβριο του 2004 είχε αναλυθεί και τα αποτελέσματα αναρτήθηκαν στο ενδοδίκτυο της. Με βάση την ανάλυση των απαντήσεων που ελήφθησαν, είχαν προταθεί ορισμένες ειδικές δράσεις.

Η Επιτροπή επισήμανε ότι ορισμένα σημεία επισημάνθηκαν με κανονικότητα και θα μπορούσαν να επωφεληθούν από περαιτέρω δράση. Αnéφερε τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν ορισμένα μέλη του προσωπικού όσον αφορά την εξεύρεση σχετικά απλών ειδών στέγασης για τη διευκόλυνση της εργασίας τους, όπως κατάλληλες καρέκλες ή τραπέζια γραφείου ή προσαρμοσμένο εξοπλισμό ΤΠ, καθώς και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν ορισμένα άτομα με αναπηρία κατά την πρόσβαση σε ορισμένα κτίρια ή τη μετακίνηση σε αυτά.

Η Επιτροπή εξήγησε ότι, βάσει της έρευνας, οι υπάλληλοι θεωρούσαν ότι, λόγω της αναπηρίας τους, είχαν υποστεί λιγότερο ευνοϊκή μεταχείριση, η οποία είχε ως αποτέλεσμα βραδύτερη εξέλιξη της σταδιοδρομίας, λιγότερο ενδιαφέρουσα εργασία ή έλλειψη πρόσβασης σε κατάρτιση. Σε διαπροσωπικό επίπεδο, ένας αριθμός υπαλλήλων βίωσε συμπεριφορά από ανώτερους και συναδέλφους που θεωρούσαν ταπεινωτική, εκφοβιστική ή προσβλητική. Η Επιτροπή

ανακοίνωσε ότι τα πορίσματα της συνοπτικής έκθεσης τέθηκαν υπόψη όλων των σχετικών υπηρεσιών, όπου θα μπορούσε να επιδιωχθεί χρήσιμη συνέχεια για να εξασφαλιστεί μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση σχετικά με τα ζητήματα.

Κατά την άποψη της Επιτροπής, όλο το προσωπικό πρέπει να γνωρίζει ότι οι διακρίσεις λόγω αναπηρίας απαγορεύονται ρητά από τον κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης. Ως εκ τούτου, η έρευνα και τα αποτελέσματά της είχαν αναρτηθεί στον δικτυακό τόπο του intranet προκειμένου να ευαισθητοποιηθεί το προσωπικό στα ζητήματα και να συμβάλει στην επίτευξη αλλαγών. Υπενθυμίζεται επίσης στο προσωπικό στον δικτυακό τόπο του ενδοδικτύου ότι, σύμφωνα με τους όρους του Κώδικα Ορθής Πρακτικής, η Μονάδα Ίσων Ευκαιριών και Απαγόρευσης των διακρίσεων της ΓΔ ADMIN μπορεί να προσεγγιστεί σε εμπιστευτική βάση εάν τα μέλη του προσωπικού δεν είναι ικανοποιημένα με την εφαρμογή του κώδικα. Η Μονάδα θα συνεχίσει να εξετάζει τα ζητήματα αυτά διακριτικά, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη το επίπεδο εμπιστευτικότητας που επιδιώκεται.

Στο πλαίσιο της διαδικασίας θέσπισης μιας πιο ορατής και ενεργής πολιτικής στον τομέα αυτό, η ΓΔ ADMIN θα πρέπει να διαβουλευεται με τα κράτη μέλη σχετικά με τις διαδικασίες που ενδεχομένως υιοθετούνται στις εθνικές διοικήσεις τους για την προώθηση της πρόσληψης και της στέγασης των ατόμων με αναπηρία, με σκοπό τη θέσπιση των υφιστάμενων βέλτιστων πρακτικών που θα μπορούσαν επίσης να ακολουθηθούν στο πλαίσιο της Επιτροπής.

Προκειμένου να αξιολογηθεί η πρόοδος, το ζήτημα της διεξαγωγής δεύτερης έρευνας για την αναπηρία κατά την περίοδο 2007-2008 θα εξεταστεί προς το τέλος του 2006. Ανάλογα με τα αποτελέσματά της, οι προτεραιότητες μπορούν να ανακατευθυνθούν ανάλογα με τις ανάγκες και να καθοριστούν νέες προτεραιότητες.

— Ευαισθητοποίηση σχετικά με την αναπηρία : Η Επιτροπή δήλωσε ότι το κύριο μέσο για την ευαισθητοποίηση και την ευαισθητοποίηση του προσωπικού σε θέματα αναπηρίας ήταν η δημοσιότητα που αποκτήθηκε με την έγκριση του αναθεωρημένου κώδικα ορθής πρακτικής και τη διεξαγωγή της έρευνας όλων των υπαλλήλων της Επιτροπής σε θέματα αναπηρίας. Το επόμενο βήμα θα πρέπει να είναι η δημοσίευση των αποτελεσμάτων της έρευνας στο ενδοδίκτυο της Επιτροπής στις αρχές του 2006. Η δράση αυτή θα πρέπει να παρέχει πληροφορίες σχετικά με την ανάλυση των απαντήσεων, καθώς και τις επακόλουθες ενέργειες.

Η Επιτροπή ανακοίνωσε την πρόθεσή της να οργανώσει ειδικές δράσεις ευαισθητοποίησης μέσω μαθημάτων κατάρτισης ή μέσω της διοργάνωσης συνεδρίου ή σεμιναρίου για το προσωπικό, το 2006 ή το 2007, ώστε να συμπίπτει με την ετήσια Ευρωπαϊκή Ημέρα των Ατόμων με Αναπηρία στις 3 Δεκεμβρίου. Οι δράσεις αυτές θα πρέπει να εξαρτώνται από τη διαθεσιμότητα χρηματοδοτικών πόρων (60) .

Συμμετοχή του κοινού

Ο Διαμεσολαβητής δημοσίευσε τη δεύτερη γνώμη της Επιτροπής στον ιστότοπό του. Δεν έλαβε περαιτέρω σχόλια από το κοινό σχετικά με αυτό.

Συμπληρωματικές πληροφορίες από την Επιτροπή

Προκειμένου να επικαιροποιήσει ορισμένες από τις πληροφορίες που παρασχέθηκαν στη δεύτερη γνωμοδότησή της, ιδίως όσον αφορά τρεις από τις δεσμεύσεις που αναλήφθηκαν σε αυτήν, η Επιτροπή απέστειλε συμπληρωματικές πληροφορίες στον Διαμεσολαβητή. Τα σημεία που έθεσε η Επιτροπή αφορούσαν τις ακόλουθες πτυχές:

1. Απασχόληση :

— Οικονομική στήριξη για τους υπαλλήλους και τα μέλη της οικογένειας με αναπηρίες : Η Επιτροπή ανακοίνωσε ότι σκοπεύει να αντιμετωπίσει το πρόβλημα αυτό στο πλαίσιο μιας πιο ολοκληρωμένης ανακοίνωσης με τίτλο «Ίσες ευκαιρίες για όλους» που θα παρουσιαστεί στο ευρύτερο πλαίσιο του ορισμού του 2007 ως Ευρωπαϊκού Έτους Ίσων Ευκαιριών για Όλους.

4. Ευρωπαϊκά Σχολεία :

— Ένταξη των παιδιών SEN : Η Επιτροπή εξήγησε ότι, κατά τη συνεδρίασή της στις 30 Ιανουαρίου 2006, το Ανώτατο Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Σχολείων δεν είχε την ευκαιρία να εξετάσει την έκθεση σχετικά με τα στατιστικά στοιχεία ΕΕΑ 2004/2005, μολονότι το σημείο αυτό είχε προβλεφθεί στην ημερήσια διάταξη. Κατά τη συνεδρίασή της τον Απρίλιο του 2006, μολονότι το θέμα αυτό δεν περιλαμβανόταν στην ημερήσια διάταξη, η Επιτροπή ζήτησε η επόμενη έκθεση να περιλαμβάνει i) περισσότερες ποιοτικές πληροφορίες σχετικά με την ένταξη των μαθητών με ΕΕΑ και την πρόδοό τους, ii) αξιολόγηση του προγράμματος SEN και iii) τη στρατηγική που θα υιοθετηθεί στα Ευρωπαϊκά Σχολεία για την πρόβλεψη τέτοιων παιδιών. Το Συμβούλιο των Διοικητών έλαβε υπό σημείωση την έκθεση, η οποία εξετάζεται τώρα από το Συμβούλιο Επιθεωρητών. Η Επιτροπή επισήμανε ότι δεν είχε κοινοποιηθεί νέα έκθεση, αν και η επόμενη έκθεση 2005/2006 θα πρέπει να περιλαμβάνει τις ζητούμενες προσθήκες ποιοτικών πληροφοριών και αξιολόγηση του προγράμματος.

5. Εσωτερικός συντονισμός :

— Ευαισθητοποίηση σχετικά με την αναπηρία : Στην πρώτη γνωμοδότησή της, η Επιτροπή δεσμεύθηκε να δημοσιεύσει τα αποτελέσματα της πανευρωπαϊκής έρευνας για θέματα αναπηρίας στον δικτυακό της τόπο στο ενδοδίκτυο, ως μέσο για την παροχή πληροφοριών σχετικά με την ανάλυση των απαντήσεων, καθώς και τις δράσεις παρακολούθησης που είχαν προγραμματιστεί για το 2006. Η Επιτροπή ανακοίνωσε ότι τα αποτελέσματα της έρευνας είχαν ήδη δημοσιευθεί (61) . Πρόσθεσε ότι τα δεδομένα θα πρέπει να συμπληρωθούν με τις πληροφορίες που συλλέγονται μέσω της έρευνας σχετικά με τις πολιτικές των κρατών μελών για την απασχόληση των ατόμων με αναπηρία στη δημόσια διοίκηση τους. Η αξιολόγηση θα πρέπει να προσδιορίζει ένα σημείο αναφοράς των πρακτικών και θα πρέπει επίσης να συμβάλει στον καθορισμό ενός σχεδίου δράσης για την αναπηρία για το 2007.

Η Επιτροπή ανακοίνωσε ότι έχει επίσης δημοσιευθεί πρακτικός οδηγός ορθής πρακτικής στον τομέα της απαγόρευσης των διακρίσεων με στόχο τους εκπαιδευτές και τα διευθυντικά στελέχη που έχουν αρμοδιότητες για την πρόσληψη (62) . Η Επιτροπή εξήγησε ότι ο οδηγός αυτός

διαδόθηκε όσο το δυνατόν ευρύτερα σε όλες τις υπηρεσίες της. Παρόλο που η Επιτροπή δεν έχει οργανώσει ειδικά μαθήματα για θέματα απαγόρευσης των διακρίσεων, το θέμα εξετάστηκε μέσω μαθημάτων σχετικά με τις συνεντεύξεις επιλογής και την κατάρτιση για τις εξεταστικές επιτροπές. Επιπλέον, η Επιτροπή δεσμεύτηκε να διοργανώσει, στο εγγύς μέλλον, πρόσθετες εκδηλώσεις ευαισθητοποίησης που θα απευθύνονται στο ιδιαίτερα ενδιαφερόμενο προσωπικό (63) .

Η ΑΠΟΦΑΣΗ

1 Εισαγωγικές παρατηρήσεις

1.1 Σύμφωνα με το άρθρο 195 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής εξουσιοδοτείται να διεξάγει με δική του πρωτοβουλία έρευνες σχετικά με πιθανές περιπτώσεις κακοδιοίκησης στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων των θεσμικών οργάνων και οργανισμών της Κοινότητας.

Η Διαμεσολαβήτρια αποφάσισε να κινήσει αυτεπάγγελτη έρευνα σχετικά με το θέμα της ένταξης των ατόμων με αναπηρία από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι εν λόγω πολίτες δεν υφίστανται διακρίσεις στις σχέσεις τους με το θεσμικό όργανο.

1.2 Κατά την έναρξη της πρωτοβουλίας αυτής, ο Διαμεσολαβητής έλαβε υπόψη το γεγονός ότι, όπως έχει συμφωνηθεί γενικά, η αναπηρία δεν μπορεί να οριστεί μόνο βάσει ενός μόνο προβλήματος υγείας, ή ενός σωματικού ή πνευματικού περιορισμού, αλλά μάλλον ως αποτέλεσμα μιας σύνθετης αλληλεπίδρασης μεταξύ ενός προβλήματος υγείας ή λειτουργικού περιορισμού και του κοινωνικού, πολιτικού, πολιτιστικού, οικονομικού και φυσικού περιβάλλοντος (64) . Η Διαμεσολαβήτρια έλαβε επίσης υπόψη ότι τα άτομα με αναπηρία αποτελούν σημαντικό ποσοστό του πληθυσμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (65) . Όπως αναγνωρίζεται δημοσίως από τα περισσότερα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα και τα κράτη μέλη (66) , αυτό το τμήμα της κοινωνίας αντιμετωπίζει ένα ευρύ φάσμα εμποδίων που εμποδίζουν τα μέλη του να επιτύχουν ίσες ευκαιρίες, ανεξαρτησία και πλήρη οικονομική και κοινωνική ολοκλήρωση. Η Διαμεσολαβήτρια σημειώνει ότι, όπως αποκαλύφθηκε από έρευνα του Ευρωβαρόμετρου, σχεδόν όλοι οι Ευρωπαίοι φαίνεται να είναι υπέρ της καλύτερης ένταξης των ατόμων με αναπηρία και τουλάχιστον το 97 % των Ευρωπαίων πιστεύουν ότι πρέπει να γίνει κάτι για τη μεγαλύτερη συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στην κοινωνία (67) .

Παρά το γεγονός ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση ανταποκρίθηκε στην πρόκληση αυτή εγκρίνοντας μια σειρά νομικών και πολιτικών πρωτοβουλιών για την αντιμετώπιση αυτών των εμποδίων, ο Διαμεσολαβητής έκρινε σημαντικό να αξιολογήσει κατά πόσον οι εν λόγω δεσμεύσεις είχαν πράγματι τεθεί σε εφαρμογή ή όχι.

Η Διαμεσολαβήτρια επισήμανε ότι η αναγνώριση του προβλήματος και η ανάγκη αντιμετώπισής του ως θεμελιώδους ανθρώπινου δικαιώματος οδήγησαν στη συμπερίληψη στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναφοράς για τα άτομα με αναπηρία. Το άρθρο 26 του Χάρτη ορίζει τα εξής:

« Η Ένωση αναγνωρίζει και σέβεται το δικαίωμα των ατόμων με αναπηρία να επωφελούνται από μέτρα που αποσκοπούν στη διασφάλιση της ανεξαρτησίας τους, της κοινωνικής και επαγγελματικής τους ένταξης και της συμμετοχής τους στη ζωή της κοινότητας. »

Κατά την έναρξη της πρωτοβουλίας αυτής, ο Διαμεσολαβητής αναγνώρισε επίσης ότι η Ένωση είχε θεσπίσει ευρύ φάσμα νομικών μέτρων για την καταπολέμηση των διακρίσεων εις βάρος των ατόμων με αναπηρία, ιδίως τον «Κώδικα Ορθής Πρακτικής για την απασχόληση των ατόμων με αναπηρία» του 1998 («Κώδικας Ορθής Πρακτικής»). Ο κώδικας αυτός παρείχε μια κοινή διοργανική θέση για την καταπολέμηση των πιθανών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία προκειμένου να καταστούν υπάλληλοι της ΕΕ ή να αναπτύξουν τη σταδιοδρομία τους ως τέτοιο (68) , βάσει της οποίας έπρεπε να αναληφθούν ορισμένες δράσεις σε τομείς όπως η πρόσληψη, η σταδιοδρομία, το εργασιακό περιβάλλον, η ενημέρωση και η ευαισθητοποίηση και η παρακολούθηση.

1.3 Ο Διαμεσολαβητής έκρινε ότι, μεταξύ των διαφόρων θεσμικών οργάνων με ειδική αρμοδιότητα να διασφαλίζουν ότι τα άτομα με αναπηρία δεν υφίστανται διακρίσεις στις σχέσεις τους με το θεσμικό όργανο της ΕΕ, η Επιτροπή χρήζει ιδιαίτερης προσοχής λόγω του κεντρικού της ρόλου στο θεσμικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επιπλέον, η Επιτροπή είχε υιοθετήσει διεξοδική προσέγγιση έναντι των ατόμων με αναπηρία στην ανακοίνωσή της της 10ης Μαΐου 2000 με τίτλο «Προς μια Ευρώπη χωρίς φραγμούς για τα άτομα με αναπηρία» («η ανακοίνωση»). Στην παρούσα ανακοίνωση, η Επιτροπή δεσμεύτηκε να αναπτύξει και να υποστηρίξει μια ολοκληρωμένη και ολοκληρωμένη στρατηγική για την αντιμετώπιση των κοινωνικών, αρχιτεκτονικών και σχεδιαστικών φραγμών που περιορίζουν αδικαιολόγητα την πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία (69) . Όχι μόνο επανέλαβε τις δεσμεύσεις που ορίζονται στον κώδικα ορθής πρακτικής, αλλά, επιπλέον, καθόρισε νέα μέτρα που αποσκοπούν στην προώθηση της ανάπτυξης βέλτιστων πρακτικών στο πλαίσιο της δικής της οργάνωσης. Οι δράσεις που περιγράφονται στην ανακοίνωση ομαδοποιήθηκαν σε πέντε θέματα: I) απασχόληση· II) προσβασιμότητα στις εγκαταστάσεις της Επιτροπής· III) ενημέρωση και επικοινωνία· IV) τα Ευρωπαϊκά Σχολεία· και V) εσωτερικός συντονισμός. Η στρατηγική αυτή ενισχύθηκε πράγματι από την Επιτροπή με την επίσημη έγκριση αναθεωρημένου κώδικα ορθής πρακτικής στις 25 Νοεμβρίου 2003.

Η Διαμεσολαβήτρια σημειώνει ότι οι δράσεις αυτές υποστηρίχθηκαν από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (70) , το οποίο ζήτησε την εφαρμογή συμπληρωματικών δράσεων (71) , όπως η δημιουργία διοργανικής ομάδας για την εξέταση των όρων πρόσβασης των ατόμων με αναπηρία στα θεσμικά όργανα της ΕΕ.

1.4 Η χρηστή διοίκηση, ωστόσο, απαιτεί άμεση και αποτελεσματική δράση για την υλοποίηση των δεσμεύσεων που έχουν δηλωθεί δημοσίως. Η Διαμεσολαβήτρια ήταν της άποψης ότι η σοβαρότητα της κατάστασης που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία απαιτούσε την εφαρμογή των δεσμεύσεων που ανακηρύχθηκαν μέσω αποτελεσματικών δράσεων. Λόγω του κεντρικού ρόλου της Επιτροπής στο θεσμικό πλαίσιο της Ένωσης και των ειδικών δεσμεύσεων της έναντι των ατόμων με αναπηρία, ο Διαμεσολαβητής έκρινε σκόπιμο να επανεξετάσει τις δράσεις που ανέλαβε το εν λόγω θεσμικό όργανο στον τομέα αυτό και να αξιολογήσει κατά

πόσον συνάδουν ή όχι με τις νομικές υποχρεώσεις και τις δεδηλωμένες δεσμεύσεις του θεσμικού οργάνου.

Ως εκ τούτου, η Διαμεσολαβήτρια ζήτησε από την Επιτροπή να υποβάλει έκθεση σχετικά με i) τα μέτρα που είχε λάβει ή προτίθεται να λάβει για να διασφαλίσει ότι τα άτομα με αναπηρία δεν υφίστανται διακρίσεις στο πλαίσιο των σχέσεών τους με το θεσμικό όργανο και ii) το χρονοδιάγραμμα για την έγκρισή τους.

Ο Διαμεσολαβητής κατέστησε σαφές ότι, υπό το πρίσμα της έκβασης της έρευνας, θα εξετάσει κατά πόσον ήταν αναγκαίο να διευρυνθεί το πεδίο της έρευνας και να συμπεριληφθούν και άλλα θεσμικά όργανα της ΕΕ.

1.5 Κατ' αρχάς, ο Διαμεσολαβητής επιθυμεί να καταστήσει σαφές ότι η έρευνά του δεν αφορούσε συγκεκριμένες περιπτώσεις πιθανής κακοδιοίκησης που αφορούν την Επιτροπή. Αντ' αυτού, ο Διαμεσολαβητής επικεντρώθηκε στην έρευνά του i) στην επανεξέταση των δεσμεύσεων που ανέλαβε το θεσμικό όργανο έναντι των ατόμων με αναπηρία και ii) στη σύγκριση των εν λόγω δεσμεύσεων με αυτά που έχουν επιτευχθεί αποτελεσματικά.

Η διαδικασία αυτή πραγματοποιήθηκε μέσω ανοικτού και διαφανούς διαλόγου στον οποίο ο Διαμεσολαβητής κάλεσε άτομα με αναπηρία, αντιπροσωπευτικές ομάδες, άλλους διαμεσολαβητές σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο και πολίτες να συνεισφέρουν. Όπως ανακοινώθηκε στην επιστολή του της 19ης Νοεμβρίου 2003 για την έναρξη της έρευνας, ο Διαμεσολαβητής δημοσίευσε στον ιστότοπό του όλα τα σχετικά έγγραφα που αφορούν την έρευνα, συμπεριλαμβανομένων όλων των παρατηρήσεων του κοινού που δεν είχαν εμπιστευτικό χαρακτήρα. Η Διαμεσολαβήτρια διαβίβασε επίσης τις παρατηρήσεις αυτές από το κοινό στην Επιτροπή και της ζήτησε να τις σχολιάσει.

Ο Διαμεσολαβητής επιθυμεί να ευχαριστήσει όλους όσους συμμετείχαν στην έρευνά του. Η ουσιαστική συμβολή τους έχει σίγουρα ρίξει φως στα υφιστάμενα προβλήματα και βοήθησε την Επιτροπή να προσδιορίσει τις δράσεις που θα μπορούσαν να συμβάλουν στη βελτίωση της κατάστασης στο μέλλον. Το υψηλό επίπεδο συμμετοχής του κοινού υπογραμμίζει τη σημασία που φαίνεται να αποδίδουν οι πολίτες στα προβλήματα που πλήττουν τα άτομα με αναπηρία.

1.6 Προκειμένου να παρουσιαστούν τα πορίσματα της έρευνας με ολοκληρωμένο και κατανοητό τρόπο, ο Διαμεσολαβητής, ακολουθώντας την πρακτική της Επιτροπής στις γνωμοδοτήσεις του, θα τα ομαδοποιήσει γύρω από τους πέντε τομείς που αναφέρονται στην ανακοίνωση, όπως έπραξε η Επιτροπή στις γνωμοδοτήσεις της, δηλαδή i) την απασχόληση· ii) προσβασιμότητα στις εγκαταστάσεις της Επιτροπής· iii) ενημέρωση και επικοινωνία· iv) τα Ευρωπαϊκά Σχολεία· και v) εσωτερικός συντονισμός.

2 Δράσεις της Επιτροπής στον τομέα της απασχόλησης

2.1 Ο Διαμεσολαβητής αναγνωρίζει ότι έχει επιτευχθεί μεγάλη πρόοδος στον τομέα αυτό, όχι μόνο όσον αφορά τον καθορισμό σαφών αρχών κατά των διακρίσεων όσον αφορά την απασχόληση ατόμων με αναπηρία, αλλά και σε σχέση με πτυχές όπως η οικονομική στήριξη

των υπαλλήλων και των μελών της οικογένειας με αναπηρίες, καθώς και θέματα πρόσληψης.

Γενικές αρχές

2.2 Η Διαμεσολαβήτρια σημειώνει ότι ο Κώδικας Ορθής Πρακτικής της Επιτροπής πρότεινε μια σειρά γενικών αρχών με στόχο τη διευκόλυνση της πρόσβασης των ατόμων με αναπηρία στην Ευρωπαϊκή Δημόσια Υπηρεσία. Βάσει αυτών των γενικών αρχών, έπρεπε να ληφθούν όλα τα εύλογα μέτρα για να διασφαλιστεί ότι τα άτομα με αναπηρία θα μπορούν να συμμετέχουν σε διαγωνισμούς επί ίσοις όροις με τους άλλους υποψηφίους.

2.3 Ο Διαμεσολαβητής σημειώνει περαιτέρω ότι οι αρχές αυτές ενισχύθηκαν σημαντικά με την έναρξη ισχύος, την 1η Μαΐου 2004, των τροποποιήσεων του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης, ο οποίος ενσωμάτωσε τις διατάξεις κατά των διακρίσεων που κατοχυρώνονται στο άρθρο 13 της συνθήκης ΕΚ (72). Κατά συνέπεια, το άρθρο 1δ, παράγραφος 1, του ΚΥΚ απαγορεύει ρητώς κάθε διάκριση λόγω αναπηρίας:

« Κατά την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης, απαγορεύεται κάθε διάκριση λόγω φύλου, φυλής, χρώματος, εθνοτικής ή κοινωνικής προέλευσης, γενετικών χαρακτηριστικών, γλώσσας, θρησκείας ή πεποιθήσεων, πολιτικών φρονημάτων ή κάθε άλλης γνώμης, ιδιότητας μέλους εθνικής μειονότητας, περιουσίας, γέννησης, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού. »

Η αρχή αυτή αναπτύχθηκε περαιτέρω στο άρθρο 1δ παράγραφος 4, το οποίο ορίζει ότι:

« Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, ένα πρόσωπο έχει αναπηρία εάν έχει σωματική ή διανοητική αναπηρία η οποία είναι ή ενδέχεται να είναι μόνιμη. (...) »

Ένα άτομο με αναπηρία πληροί τις προϋποθέσεις [να] εκτελεί τα βασικά καθήκοντα της εργασίας όταν γίνονται εύλογες προσαρμογές.

Ως «εύλογες προσαρμογές», σε σχέση με τα ουσιώδη καθήκοντα της θέσης εργασίας, νοούνται τα κατάλληλα μέτρα, όπου απαιτείται, που επιτρέπουν σε ένα άτομο με αναπηρία να έχει πρόσβαση, να συμμετέχει ή να προχωρεί στην απασχόληση ή να παρακολουθεί κατάρτιση, εκτός εάν τα μέτρα αυτά συνεπάγονται δυσανάλογη επιβάρυνση για τον εργοδότη. »

Ο Διαμεσολαβητής επισημαίνει ότι, μολονότι ο κανονισμός υπηρεσιακής κατάστασης δεν ορίζει την έννοια της «εύλογης στέγασης», το άρθρο 1δ παράγραφος 6 ορίζει ορισμένα κριτήρια βάσει των οποίων:

« κάθε περιορισμός [της αρχής της απαγορεύσεως των διακρίσεων] πρέπει να δικαιολογείται από αντικειμενικούς και εύλογους λόγους και να αποσκοπεί σε θεμιτούς σκοπούς γενικού συμφέροντος στο πλαίσιο της πολιτικής προσωπικού. »

2.4 Κατά την εξέταση της εφαρμογής της ανωτέρω διάταξης σε μεμονωμένες περιπτώσεις, ο Διαμεσολαβητής έχει επίγνωση του γεγονότος ότι μια υπερβολικά εκτεταμένη ερμηνεία της

έννοιας της «δυσανάλογης επιβάρυνσης» θα μπορούσε να αναιρέσει την αρχή της απαγόρευσης των διακρίσεων λόγω αναπηρίας. Κατά την άποψη του Διαμεσολαβητή, αυτή ήταν η θέση που έλαβε η Επιτροπή στο πλαίσιο προηγούμενης υπόθεσης (1391/2002/JMA) σχετικά με την εκπαίδευση των παιδιών υπαλλήλων της ΕΕ με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες («παιδιά SEN»).

Ο Διαμεσολαβητής σημειώνει ότι, απαντώντας στην ερώτησή του, η Επιτροπή ανέλαβε να συμμορφωθεί με τις αρχές και τα κριτήρια που ορίζονται στη διοικητική της ανακοίνωση αριθ. 69-2004 (73) της 20ής Ιουνίου 2004. Σύμφωνα με την αρχή που ορίζεται στο άρθρο 12 της ανωτέρω ανακοίνωσης, η μόνη περίπτωση στην οποία η Επιτροπή δεν αναμένεται να παράσχει σε ένα άτομο με αναπηρία εύλογες προσαρμογές για να εκτελέσει ένα καθήκον ως υπάλληλος της Επιτροπής είναι εάν το κόστος της πράξης υπερβαίνει αυτό που ευλόγως αναμένεται να αναλάβει το θεσμικό όργανο.

Ο Διαμεσολαβητής ευελπιστεί ότι η Επιτροπή θα εξετάσει τον εύλογο χαρακτήρα κάθε κατάστασης με δίκαιο και ισορροπημένο τρόπο, λαμβάνοντας υπόψη τις κατευθυντήριες γραμμές που ορίζονται στα άρθρα 8 και 13 της ανακοίνωσής της, οι οποίες περιλαμβάνουν ορισμένα κριτήρια, όπως η αναπροσαρμογή των υφιστάμενων εγκαταστάσεων, η εισαγωγή τροποποιημένων χρονοδιαγραμμάτων εργασίας, η απόκτηση ή η τροποποίηση συσκευών, καθώς και εκτιμήσεις που βασίζονται στις ανάγκες υγείας και ασφάλειας όλου του προσωπικού.

Λόγω της κατάστασης, ο Διαμεσολαβητής κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, επί του παρόντος, δεν φαίνεται να απαιτείται περαιτέρω δράση όσον αφορά αυτή την πτυχή της υπόθεσης.

Χρηματοδοτική στήριξη

2.5 Ο Διαμεσολαβητής επισημαίνει ότι η οικονομική στήριξη που παρέχεται σε υπαλλήλους με αναπηρία ή με μέλη της οικογένειας με αναπηρία είναι ένα ζήτημα που έχει προσελκύσει μεγάλη προσοχή του κοινού, ιδίως όσον αφορά τη λεγόμενη «συμπληρωματική βοήθεια για τα άτομα με αναπηρία». Η ενίσχυση αυτή αποτελεί πρόσθετη συνεισφορά κάθε θεσμικού οργάνου μέσω της γραμμής A4103 του προϋπολογισμού για την κάλυψη των δαπανών που προκύπτουν από αναπηρία. Ο Διαμεσολαβητής σημειώνει επίσης ότι υποστηρίχθηκε ότι αυτού του είδους η στήριξη θα πρέπει να χορηγείται ως δικαίωμα σε υπαλλήλους με αναπηρία ή με μέλη της οικογένειας με αναπηρία και ότι θα πρέπει να καλύπτει το σύνολο των δαπανών που προκύπτουν.

Φαίνεται ότι, βάσει των κατευθυντήριων γραμμών που διέπουν τη χρήση του κονδυλίου του προϋπολογισμού A4103 της 1ης Μαΐου 2004, οι δικαιούχοι συμπληρωματικής ενίσχυσης για άτομα με ειδικές ανάγκες επιστρέφονται στον βαθμό που υπάρχουν επαρκείς πόροι και μόνο για μέρος των δαπανών που πραγματοποιήθηκαν (5 % έως 35 %). Ως εκ τούτου, οι δυνητικοί δικαιούχοι υποχρεούνται να καταβάλλουν εισφορά που εξαρτάται από το φορολογητέο οικογενειακό εισόδημα. Η Διαμεσολαβητρια σημειώνει ότι οι κανόνες αυτοί ισχύουν για τα έξοδα ειδικής εκπαίδευσης για τα παιδιά με αναπηρία, καθώς και για τα έξοδα μεταφοράς ή διδασκαλίας.

2.6 Όσον αφορά τα έξοδα ειδικής εκπαίδευσης για τα παιδιά με ειδικές ανάγκες, ο Διαμεσολαβητής επισημαίνει ότι το ζήτημα αυτό αποτέλεσε αντικείμενο της έρευνάς του σχετικά με την καταγγελία 1391/2002/JMA, η οποία οδήγησε σε ειδική έκθεση που υποβλήθηκε στο Κοινοβούλιο στις 27 Μαΐου 2005. Στην ειδική έκθεσή του, ο Διαμεσολαβητής συνέστησε στην Επιτροπή να λάβει τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίσει ότι οι γονείς παιδιών με SEN που αποκλείονται από τα ευρωπαϊκά σχολεία λόγω του βαθμού αναπηρίας τους δεν υποχρεούνται να συνεισφέρουν στο εκπαιδευτικό κόστος των παιδιών τους. Ο Διαμεσολαβητής σημειώνει επίσης ότι, με το ψήφισμα A6-0118/2006 που εγκρίθηκε στις 20 Μαρτίου 2006, το Κοινοβούλιο ενέκρινε τα συμπεράσματα του Διαμεσολαβητή. Στο ίδιο ψήφισμα, το Κοινοβούλιο καλεί την Επιτροπή να λάβει τα αναγκαία μέτρα για την επιστροφή του συνόλου των δαπανών ειδικής εκπαίδευσης στους γονείς των παιδιών SEN που αποκλείονται από τα ευρωπαϊκά σχολεία λόγω του βαθμού αναπηρίας τους. Πρόσθεσε ότι οι επιστροφές αυτές θα πρέπει να αποτελούν μέρος μιας ευρωπαϊκής πολιτικής κοινωνικής προστασίας.

2.7 Ο Διαμεσολαβητής επισημαίνει την άποψη της Επιτροπής ότι δεν έχει νομική υποχρέωση να επιστρέψει όλα τα έξοδα που προκύπτουν από αναπηρία και ότι η προσωπική συνεισφορά που προβλέπεται στις κατευθυντήριες γραμμές (5 % έως 35 %) δεν πρέπει να θεωρείται κοινωνικά άδικη, δεδομένου ότι υπολογίζεται με βάση το φορολογητέο οικογενειακό εισόδημα.

Η Διαμεσολαβητρια σημειώνει, ωστόσο, ότι, παρά τη δεδηλωμένη θέση της, η Επιτροπή δεσμεύθηκε να παράσχει πλήρη επιστροφή των δαπανών που συνδέονται με μειονέκτημα, υπό την προϋπόθεση ότι η αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή θα εγγυηθεί τη διαθεσιμότητα επαρκών πόρων και ότι θα επιτευχθεί διοργανική συμφωνία σχετικά με αναθεωρημένη πρόταση των κατευθυντήριων γραμμών.

Λόγω της ανησυχίας του κοινού σχετικά με αυτή την πτυχή της έρευνάς του, ο Διαμεσολαβητής είναι πεπεισμένος ότι η Επιτροπή θα λάβει τα αναγκαία μέτρα για να προσπαθήσει να πείσει την αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή για την ανάγκη επέκτασης του πεδίου εφαρμογής της γραμμής A4103 του προϋπολογισμού, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι υπάλληλοι με αναπηρία ή με μέλη της οικογένειας με αναπηρία μπορούν να λάβουν πλήρη επιστροφή των δαπανών που συνδέονται με αναπηρία.

2.8 Ο Διαμεσολαβητής επισημαίνει ότι, στο πλαίσιο του ορισμού του 2007 ως Ευρωπαϊκού Έτους Ίσων Ευκαιριών για Όλους, η Επιτροπή ανέλαβε να υποβάλει ανακοίνωση με τίτλο «Ίσες ευκαιρίες για όλους», η οποία θα πρέπει να ασχολείται, μεταξύ άλλων, με θέματα που αφορούν την οικονομική στήριξη υπαλλήλων με αναπηρία ή ανάπηρων μελών της οικογένειας. Παρόλο που η εν λόγω ανακοίνωση δεν φαίνεται να έχει δημοσιευθεί ακόμη, ο Διαμεσολαβητής θεωρεί ότι το έγγραφο θα πρέπει να παρέχει στην Επιτροπή την ευκαιρία να επιβεβαιώσει ότι λαμβάνει σοβαρά υπόψη τις δεσμεύσεις της και είναι πρόθυμη να αναλάβει δράση.

Λόγω της κατάστασης, ο Διαμεσολαβητής κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, επί του παρόντος, δεν φαίνεται να απαιτείται περαιτέρω δράση όσον αφορά αυτή την πτυχή της υπόθεσης.

Προσλήψεις

2.9 Ο Διαμεσολαβητής θεωρεί ότι τα τελευταία χρόνια σημειώθηκε μεγάλη πρόοδος όσον αφορά την πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία στην Ευρωπαϊκή Δημόσια Υπηρεσία, ιδίως μετά τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Επιλογής Προσωπικού («EPSO»).

2.10 Ο Διαμεσολαβητής έχει επίγνωση του γεγονότος ότι, όπως δήλωσε η Επιτροπή, η EPSO φαίνεται να έχει εφαρμόσει αποτελεσματικά πολλά μέτρα που αποσκοπούν στη διευκόλυνση της συμμετοχής των υποψηφίων με αναπηρία στις διαδικασίες πρόσληψης. Στο πλαίσιο αυτό, η Διαμεσολαβήτρια εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι όλες οι προκηρύξεις διαγωνισμών περιλαμβάνουν μια τυποποιημένη παράγραφο που υπενθυμίζει στους υποψηφίους τον αμερόληπτο χαρακτήρα της πολιτικής πρόσληψης της Ένωσης και ότι οι υποψήφιοι με αναπηρία καλούνται να υποβάλουν πιστοποιητικό έτσι ώστε οι εξεταστικές επιτροπές να μπορούν να λάβουν τα αναγκαία μέτρα για να διευκολύνουν τη συμμετοχή τους. Επίσης, φαίνεται θετικό το γεγονός ότι ο «Οδηγός για τους υποψηφίους», ο οποίος δημοσιεύεται ταυτόχρονα με κάθε προκήρυξη διαγωνισμού, περιλαμβάνει ένα τμήμα το οποίο υπενθυμίζει στους υποψηφίους με αναπηρία τη δυνατότητα που τους παρέχεται να ζητήσουν ειδικές ρυθμίσεις λόγω της αναπηρίας τους. Επιπλέον, στον δικτυακό τόπο της EPSO γίνεται άμεση αναφορά στην ισότητα των ευκαιριών. Το ίδιο ισχύει και για όλες τις διαφημίσεις που εμφανίζονται στα μέσα ενημέρωσης όταν ανακοινώνεται ένας διαγωνισμός.

Η Διαμεσολαβήτρια εκφράζει επίσης την ικανοποίησή της για την πρωτοβουλία της EPSO να λάβει ορισμένα πρακτικά μέτρα που αποσκοπούν στη διασφάλιση της ορθής εφαρμογής της πολιτικής της για την καταπολέμηση των διακρίσεων. Ενδεικτικό παράδειγμα τέτοιων πρακτικών μέτρων είναι η διάταξη που επιτρέπει τη δυνατότητα πρόσκλησης υποψηφίων με αναπηρία σε χωριστά εξεταστικά κέντρα.

2.11 Παρά την προφανή αυτή πρόοδο, το κοινό εξακολουθεί να ανησυχεί για την έλλειψη διαφάνειας των νέων μέτρων και την ανάγκη για μια πιο αξιόπιστη αξιολόγηση της κατάστασης. Ο Διαμεσολαβητής σημειώνει ότι, απαντώντας στο αίτημά του, η Επιτροπή ανακοίνωσε ότι επανεξετάζει, από κοινού με την EPSO, το περιεχόμενο της δημοσιότητας της για πρόσληψη. Η επανεξέταση αυτή θα εξετάσει τη δυνατότητα εκπόνησης εκθέσεων για ειδικές αναπηρίες εκτός από προβλήματα όρασης, με σκοπό την ενθάρρυνση περισσότερων εφαρμογών από άτομα με αναπηρίες.

Η Διαμεσολαβήτρια χαιρετίζει τη δέσμευση της Επιτροπής να εξετάσει το ενδεχόμενο δημοσίευσης γενικότερων εκθέσεων σχετικά με την πρόσληψη ατόμων με αναπηρία, οι οποίες θα πρέπει να περιλαμβάνουν υφιστάμενες και μελλοντικές στατιστικές, υπό την προϋπόθεση ότι το υλικό αυτό τηρεί πλήρως τις υποχρεώσεις του [κανονισμού \(ΕΚ\) αριθ. 45/2001 του \[Σύνδεσμος\]](#) Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2000, σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας και σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (74) . Κατά την άποψη της Διαμεσολαβήτριας, η πρωτοβουλία αυτή θα συμβάλει στο να καταστεί η πολιτική της Επιτροπής στον τομέα αυτό πιο διαφανής και φιλική προς τον πολίτη, και θα ήταν σύμφωνη με τις συνεπείς εκκλήσεις του Κοινοβουλίου για μια τέτοια δράση (75) .

2.12 Ο Διαμεσολαβητής σημειώνει ότι ορισμένες παρατηρήσεις που υπέβαλε το κοινό κατά τη διάρκεια της έρευνάς του επέκριναν την αποτυχία της Επιτροπής να προωθήσει μια πιο προορατική πολιτική για την πρόσληψη ατόμων με αναπηρία και, ειδικότερα, την αποτυχία ανάπτυξης κάποιου είδους θετικής δράσης. Ο Διαμεσολαβητής γνωρίζει ότι η Επιτροπή, επί του παρόντος, δεν φαίνεται να είναι πρόθυμη να διαθέσει ένα ορισμένο ποσοστό του συνολικού αριθμού των υποψηφίων που προσλαμβάνει σε άτομα με αναπηρία.

Κατά την επανεξέταση της πολιτικής της Επιτροπής στον τομέα αυτό, η Διαμεσολαβήτρια λαμβάνει υπόψη το γεγονός ότι οι υφιστάμενες πρακτικές στα κράτη μέλη όσον αφορά την εφαρμογή μέτρων θετικής δράσης παρουσιάζουν κάποια ποικιλομορφία. Σημαντικός αριθμός κρατών μελών της ΕΕ, όπως η Αυστρία, το Βέλγιο (76) , η Κύπρος, η Τσεχική Δημοκρατία, η Γαλλία, η Γερμανία, η Ελλάδα, η Ιταλία, η Λιθουανία, η Μάλτα, η Πολωνία, η Πορτογαλία, η Σλοβενία και η Ισπανία έχουν θεσπίσει συστήματα ποσοστώςσεων για την απασχόληση ατόμων με αναπηρία. Άλλες ευρωπαϊκές χώρες έχουν επιλέξει έναν διαφορετικό δρόμο για την προώθηση της ένταξης αυτής της ομάδας ανθρώπων στο εργασιακό περιβάλλον (77) . Η Διαμεσολαβήτρια ελπίζει ότι, επιδιώκοντας να διαμορφώσει τη δική της πολιτική επί του θέματος, η Επιτροπή θα παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς την υφιστάμενη κατάσταση στα κράτη μέλη και την εξέλιξή της με την πάροδο του χρόνου.

Στο πλαίσιο αυτό, η Διαμεσολαβήτρια θεωρεί σημαντικό να υπογραμμιστεί ότι η Επιτροπή έχει αναλάβει να διερευνήσει τα διάφορα μέσα με τα οποία θα μπορούσε να προωθηθεί η πρόσληψη ατόμων με αναπηρία εντός του θεσμικού οργάνου. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή αναφέρθηκε σε ορισμένα παραδείγματα που περιλαμβάνουν τον καθορισμό κάποιου είδους στόχου απασχόλησης για τα άτομα με αναπηρία, ή την ατομική παρακολούθηση από τη διοίκηση, μετά την ιατρική εξέταση, για τη διασφάλιση κατάλληλων αποστολών και εξοπλισμού.

Λόγω της κατάστασης, ο Διαμεσολαβητής κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, επί του παρόντος, δεν φαίνεται να απαιτείται περαιτέρω δράση όσον αφορά αυτή την πτυχή της υπόθεσης.

3 Προσβασιμότητα των εγκαταστάσεων της Επιτροπής

3.1 Ο Διαμεσολαβητής σημειώνει με ανησυχία ότι η προσβασιμότητα των εγκαταστάσεων της Επιτροπής αποτελεί πτυχή της έρευνάς του, η οποία έχει προσελκύσει μεγάλο ενδιαφέρον από το κοινό, το οποίο, σε γενικές γραμμές, υπήρξε ιδιαίτερα επικριτικό για τις επιδόσεις της Επιτροπής σε αυτόν τον τομέα.

3.2 Φαίνεται ότι η Επιτροπή δεσμεύτηκε να τηρήσει τα κριτήρια που καθορίζονται τόσο στην ΕΕ όσο και στους δικούς της κώδικες ορθής πρακτικής. Κατά συνέπεια, έπρεπε να ληφθούν όλα τα εύλογα μέτρα για να ελαχιστοποιηθούν τα προβλήματα που σχετίζονται με την πρόσβαση στα κτίρια, καθώς και με τη στέγαση και τον εξοπλισμό γραφείων, έτσι ώστε τα γραφεία και οι εγκαταστάσεις να είναι προσβάσιμα για τα άτομα με αναπηρία.

Η Διαμεσολαβήτρια σημειώνει ότι, για την επίτευξη των στόχων αυτών, η Επιτροπή είχε ανακοινώσει ότι οι υπηρεσίες της, δηλαδή το Γραφείο Υποδομών και Διοικητικής Υποστήριξης («ΟΙΒ») είχαν προβλέψει την πραγματοποίηση βελτιώσεων με σκοπό τη διευκόλυνση της

πρόσβασης των ατόμων με αναπηρία στις εγκαταστάσεις της Επιτροπής. Οι βελτιώσεις αυτές θα έπρεπε να περιλαμβάνουν νέα πρότυπα για τη διασφάλιση της προσβασιμότητας όλων των κτιρίων της Επιτροπής, ιδίως όσον αφορά την πρόσβαση, την κυκλοφορία εντός των κτιρίων, την εκκένωση σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης και τις υγειονομικές εγκαταστάσεις.

3.3 Παρά τις δεσμεύσεις αυτές, ο Διαμεσολαβητής έλαβε πολλές παρατηρήσεις από το κοινό, στις οποίες επισημάνθηκαν ορισμένες ελλείψεις στην πολιτική της Επιτροπής στον τομέα αυτό. Για παράδειγμα, το κοινό επέκρινε το γεγονός ότι το θεσμικό όργανο δεν είχε συμμετάσχει σε διεξοδικό έλεγχο προσβασιμότητας όλων των θεσμικών οργάνων της ΕΕ και ότι η ανακοίνωσή του σχετικά με την πολιτική και τις υποδομές των κτιρίων στις Βρυξέλλες είχε δώσει ελάχιστη προσοχή στο ζήτημα της προσβασιμότητας για τα άτομα με αναπηρία (78) .

Ο Διαμεσολαβητής έχει επίσης λάβει διάφορες καταγγελίες σχετικά με συγκεκριμένες πτυχές του θέματος, όπως η προσβασιμότητα των χώρων στάθμευσης της Επιτροπής ή του κέντρου πληροφοριών της ΕΕ στο Rond Point Schuman, στις Βρυξέλλες, για τα άτομα με αναπηρία. Οι περιπτώσεις αυτές δείχνουν ότι η προσβασιμότητα των εγκαταστάσεων της Επιτροπής εξακολουθεί να αποτελεί πρόβλημα που πρέπει να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικότερα (79) .

3.4 Ο Διαμεσολαβητής σημειώνει ότι, στις 29 Ιουνίου 2004, η Επιτροπή, απαντώντας στην ερώτησή του, ανακοίνωσε τη θέσπιση νέων προτύπων σχετικά με την προσβασιμότητα των χώρων της για τα άτομα με αναπηρία. Ως εκ τούτου, η τελευταία έκδοση του εγχειριδίου της Επιτροπής για τα πρότυπα των κτιρίων αφορούσε, στο κεφάλαιο B.III, τις απαιτήσεις σχετικά με τα άτομα με αναπηρία. Οι απαιτήσεις αυτές τηρούν πλήρως τα πρότυπα που ορίζονται από τη νομοθεσία της ΕΕ και του Βελγίου και καλύπτουν γενικά ζητήματα πρόσβασης, αποκλειστικούς χώρους στάθμευσης, κινητικότητα, φωτισμό και σήμανση σε κτίρια, εγκαταστάσεις υγιεινής και εκκένωση έκτακτης ανάγκης. Η Διαμεσολαβητρια αναγνωρίζει επίσης ότι η Επιτροπή έχει δεσμευτεί να επιδιώξει περαιτέρω πρόοδο όσον αφορά τη διαθεσιμότητα θέσεων στάθμευσης για άτομα με αναπηρία εντός ή πλησίον όλων των κτιρίων της.

Ο Διαμεσολαβητής είναι πεπεισμένος ότι οι δεσμεύσεις που ανέλαβε η Επιτροπή θα πρέπει να αντιμετωπίσουν δεόντως τις ανησυχίες που εκφράστηκαν από το κοινό. Ο Διαμεσολαβητής ευελπιστεί επίσης ότι η Επιτροπή θα παρακολουθεί την κατάσταση, πραγματοποιώντας τις απαραίτητες προσαρμογές στην πολιτική και τις πρακτικές της με την πάροδο του χρόνου, υπό το πρίσμα της κατάστασης και λαμβάνοντας δεόντως υπόψη την κοινή γνώμη.

Με βάση τα ανωτέρω, ο Διαμεσολαβητής κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, επί του παρόντος, δεν φαίνεται να απαιτείται περαιτέρω δράση όσον αφορά αυτή την πτυχή της υπόθεσης.

4 Πληροφόρηση και επικοινωνία

4.1 Ο Διαμεσολαβητής σημειώνει ότι η πρόσβαση σε πληροφορίες αποτελεί προϋπόθεση για τη δημοκρατική συμμετοχή σε οποιοδήποτε πολιτικό επίπεδο. Δεδομένου ότι η Επιτροπή αποτελεί μία από τις κύριες πηγές πληροφοριών για θέματα της ΕΕ, είναι υψίστης σημασίας τα άτομα με αναπηρία να μπορούν να έχουν εύκολη πρόσβαση σε αυτό το είδος πληροφοριών ως μέσο διασφάλισης της συμμετοχής τους στον δημοκρατικό βίο της Ένωσης. Ως εκ τούτου, η

προσβασιμότητα των εγγράφων και του δικτυακού τόπου της Επιτροπής αποκτά ιδιαίτερη σημασία προκειμένου να διασφαλιστεί ότι τα άτομα με αναπηρία δεν υφίστανται διακρίσεις.

Η Διαμεσολαβήτρια επισημαίνει ότι, για την επίτευξη των ανωτέρω στόχων, η Επιτροπή ανέλαβε, στον Κώδικα Ορθής Πρακτικής της, να τροποποιήσει τις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την πρόσβαση στα έγγραφα, ώστε να διασφαλιστεί ότι οι δημοσιεύσεις και οι πληροφορίες είναι προσβάσιμες για τα άτομα με αναπηρία σε εναλλακτικές μορφές. Ομοίως, η Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων έπρεπε να διασφαλίσει ότι οι πολίτες με αναπηρία θα έχουν πλήρη πρόσβαση στις πληροφορίες της. Ως αποτέλεσμα αυτών των δεσμεύσεων, η Επιτροπή εξέδωσε, τον Σεπτέμβριο του 2001, ανακοίνωση με στόχο να καταστούν οι ιστότοποι πιο προσβάσιμοι για τους ηλικιωμένους και τα άτομα με αναπηρία (80) .

4.2 Ο Διαμεσολαβητής αναγνωρίζει ότι η Επιτροπή έχει σημειώσει σημαντική πρόοδο όσον αφορά την προσβασιμότητα των πληροφοριών της για τα άτομα με αναπηρία. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα στην περίπτωση των πληροφοριών που περιέχονται στην ιστοσελίδα της Επιτροπής. Η Διαμεσολαβήτρια εκφράζει την ικανοποίησή της για την πρωτοβουλία της Επιτροπής να εγκρίνει ένα πρότυπο υψηλού επιπέδου, την αποκαλούμενη καταγγελία επιπέδου συμμόρφωσης A (προτεραιότητα 1-WAI («Πρωτοβουλία για την προσβασιμότητα στον ιστό»)), για νέους και επικαιροποιημένους δικτυακούς τόπους που φιλοξενούνται στον εξυπηρετητή EUROPA. Η πρωτοβουλία αυτή θα πρέπει να διευκολύνει τη χρήση των κοινοτικών ιστοτόπων όχι μόνο από άτομα με προβλήματα όρασης, αλλά και από άτομα με άλλα προβλήματα και αναπηρίες. Η Διαμεσολαβήτρια σημειώνει επίσης ότι η Επιτροπή έχει αναλάβει να διασφαλίσει ότι οι συντάκτες σελίδων στον ιστότοπο EUROPA, όπως οι διαχειριστές των γενικών διευθύνσεων και των υπηρεσιών, εφαρμόζουν τους κανόνες που ορίζονται στον οδηγό για τους παρόχους πληροφοριών (IPG), προκειμένου να διασφαλιστεί η παροχή συνεκτικής και φιλικής προς τον χρήστη υπηρεσίας.

4.3 Ο Διαμεσολαβητής έχει επίγνωση του γεγονότος ότι το κοινό έχει επικρίνει τον βαθμό προσβασιμότητας των πληροφοριών της Επιτροπής και τόνισε την ανάγκη να καταστούν διαθέσιμες όχι μόνο σε άτομα με προβλήματα όρασης, αλλά και σε όσο το δυνατόν περισσότερα άτομα με αναπηρία.

Η Διαμεσολαβήτρια σημειώνει, ωστόσο, ότι η Επιτροπή έχει αναλάβει σειρά πρωτοβουλιών για να ανταποκριθεί σε αυτές τις ανησυχίες και επιδιώκει να ενσωματώσει το κατάλληλο λογισμικό τελικού χρήστη για να διασφαλίσει ότι οι πληροφορίες που περιέχονται στις σελίδες EUROPA που συμμορφώνονται με τη WAI χρησιμοποιούνται για τη δημιουργία μεγάλων εκτυπώσεων, Braille, ηλεκτρονικών και ηχητικών μορφών.

4.4 Ο Διαμεσολαβητής επιθυμεί ωστόσο να επιστήσει την προσοχή της Επιτροπής στο γεγονός ότι το ενδιαφέρον του κοινού για το θέμα αυτό δεν επικεντρώθηκε αποκλειστικά στις πληροφορίες που παρέχονται μέσω του Διαδικτύου.

Η Διαμεσολαβήτρια σημειώνει ότι η Επιτροπή παράγει επίσης σημαντικό μέρος του υλικού της σε έντυπη μορφή. Φαίνεται ότι ορισμένα έγγραφα, όπως η Λευκή Βίβλος για τη μεταρρύθμιση της Επιτροπής και το συμβουλευτικό έγγραφο για τη βελτίωση των ρυθμίσεων εργασίας για τα

άτομα με αναπηρία, έχουν συνταχθεί στο Braille. Η Διαμεσολαβήτρια θεωρεί αξιόπαινη την προσπάθεια αυτή και ελπίζει ότι θα μπορέσει να επεκταθεί στο μέλλον.

Η Διαμεσολαβήτρια έχει επίγνωση του γεγονότος ότι πολλά άτομα με αναπηρία επιθυμούν η Επιτροπή να διασφαλίσει ότι περισσότερα έγγραφα της ΕΕ είναι διαθέσιμα σε διάφορες εναλλακτικές μορφές, όπως η γραφή Braille, οι μεγάλες εκτυπώσεις, οι ηχητικές και ηλεκτρονικές μορφές. Ο Διαμεσολαβητής ευελπιστεί ότι η Επιτροπή, σε συντονισμό με την Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, θα επιδιώξει να ανταποκριθεί σε αυτό το ενδιαφέρον του κοινού.

Λόγω της κατάστασης, ο Διαμεσολαβητής κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, επί του παρόντος, δεν φαίνεται να απαιτείται περαιτέρω δράση όσον αφορά αυτή την πτυχή της υπόθεσης.

5 Ένταξη των παιδιών με αναπηρία από τα Ευρωπαϊκά Σχολεία

5.1 Ο Διαμεσολαβητής σημειώνει με ανησυχία ότι η πτυχή της έρευνάς του προσέκλυσε σημαντική προσοχή του κοινού. Σε γενικές γραμμές, το κοινό έχει επικρίνει τόσο την Επιτροπή όσο και τα Ευρωπαϊκά Σχολεία για την εικαζόμενη αποτυχία τους να εφαρμόσουν αποτελεσματικά τις δεδηλωμένες δεσμεύσεις τους για την πραγματική ένταξη των μαθητών με ΕΕΑ στη σχολική ζωή.

Ο Διαμεσολαβητής έχει σταθερά την άποψη ότι τα Ευρωπαϊκά Σχολεία δεν αποτελούν κοινοτικό όργανο ή οργανισμό και, ως εκ τούτου, δεν εμπίπτουν στο πλαίσιο της εντολής του σύμφωνα με το άρθρο 195 της συνθήκης ΕΚ. Ωστόσο, ο Διαμεσολαβητής επισήμανε επίσης ότι η Επιτροπή έχει κάποια ευθύνη για τη λειτουργία των Ευρωπαϊκών Σχολείων, δεδομένου ότι εκπροσωπείται στο Ανώτατο Συμβούλιο τους και συμβάλλει σε μεγάλο βαθμό στη χρηματοδότησή τους. Κατά συνέπεια, η Διαμεσολαβήτρια πιστεύει ότι η Επιτροπή έχει γενική ευθύνη για την προώθηση της χρηστής διοίκησης στα Ευρωπαϊκά Σχολεία. Η ευθύνη αυτή περιλαμβάνει την υποχρέωση προώθησης μιας πολιτικής που δεν εισάγει διακρίσεις έναντι των μαθητών με αναπηρία των Ευρωπαϊκών Σχολείων, η οποία αποσκοπεί στη διασφάλιση της πλήρους ενσωμάτωσής τους στα σχολεία. Στο πλαίσιο αυτό, η Διαμεσολαβήτρια σημειώνει ότι, στον Κώδικα Ορθής Πρακτικής της, η Επιτροπή έχει αναλάβει να στηρίξει τις προσπάθειες που καταβάλλουν τα Ευρωπαϊκά Σχολεία με σκοπό την καλύτερη ενσωμάτωση των μαθητών με αναπηρία.

5.2 Φαίνεται ότι τα κριτήρια για την πολιτική των ευρωπαϊκών σχολείων για τα παιδιά SEN καθορίστηκαν για πρώτη φορά σε ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα που χρονολογείται από το 1999. Το πρόγραμμα αφορούσε τόσο τη μάθηση όσο και τις σωματικές αναπηρίες, με σκοπό την όσο το δυνατόν μεγαλύτερη ενσωμάτωση των μαθητών με ΕΕΑ στη σχολική ζωή, όπως εξειδικευμένους εκπαιδευτικούς που παρέχουν βοήθεια σε μαθητές. Κατά συνέπεια, ένα ειδικά σχεδιασμένο πρόγραμμα, βασισμένο στις ικανότητες και τις ανάγκες του μαθητή, έπρεπε να αποφασιστεί, για κάθε μαθητή ΑΕΕ, από ειδικό συμβούλιο που θα αποτελείται από τον διευθυντή, τους εκπαιδευτικούς, τους γονείς και συνήθως έναν ειδικό ιατρό. Το αποτέλεσμα αυτής της διαδικασίας ήταν μια σύμβαση, ανανεώσιμη σε ετήσια βάση, στην οποία περιγράφονται οι ευθύνες που αναλαμβάνει κάθε συμβαλλόμενο μέρος.

Υπό το πρίσμα των παρατηρήσεων που διατύπωσε το κοινό κατά τη διάρκεια της έρευνας της Διαμεσολαβήτριας, φαίνεται ότι η εφαρμογή του εν λόγω προγράμματος έχει προκαλέσει ανησυχία στο κοινό και ότι έχουν εντοπιστεί ορισμένα προβλήματα, συμπεριλαμβανομένης της αδυναμίας των σχολείων i) να δεχθούν παιδιά με ΕΕΑ λόγω έλλειψης τεχνογνωσίας ή ανθρώπινου δυναμικού για την αντιμετώπιση ορισμένων μορφών αναπηρίας· ii) να δημιουργήσει ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα για τα παιδιά με ειδικές ανάγκες και να καταβάλει πραγματικές προσπάθειες για την προώθηση μιας εκπαίδευσης με λιγότερους αποκλεισμούς· και iii) την παροχή ειδικευμένου προσωπικού και υποστήριξης για την ένταξη των παιδιών με ΕΕΑ.

5.3 Ο Διαμεσολαβητής έχει ήδη επανεξετάσει την πολιτική των Ευρωπαϊκών Σχολείων για την ένταξη των παιδιών με αναπηρίες στο πλαίσιο προηγούμενης καταγγελίας (1391/2002/JMA), στην οποία ένας από τους ισχυρισμούς ήταν ότι τα Ευρωπαϊκά Σχολεία δεν είχαν δημιουργήσει ένα ολοκληρωμένο και ενιαίο εκπαιδευτικό σύστημα για την κάλυψη των αναγκών όλων των παιδιών SEN. Κατόπιν της έρευνάς του, ο Διαμεσολαβητής υπέβαλε ειδική έκθεση στο Κοινοβούλιο στις 27 Μαΐου 2005 (81) . Στο πλαίσιο της κατάρτισης της παρούσας έκθεσης, η Διαμεσολαβήτρια διαπίστωσε ότι δεν φαίνεται να υπάρχει δεσμευτική νομική διάταξη που να υποχρεώνει την Επιτροπή να δημιουργήσει ένα ενιαίο εκπαιδευτικό σύστημα. Ελλείψει τέτοιας νομικής βάσης, η Διαμεσολαβήτρια δεν μπόρεσε να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η Επιτροπή δεν είχε ενεργήσει σωστά, μη διασφαλίζοντας ότι τα Ευρωπαϊκά Σχολεία παρέχουν εκπαιδευτικά προγράμματα για όλα τα παιδιά SEN των υπαλλήλων της ΕΕ (82) . Παρά τη διαπίστωση αυτή, ο Διαμεσολαβητής επεσήμανε επίσης την ασυνέπεια μεταξύ της πρακτικής των σχολείων και των δημόσιων δεσμεύσεων που ανέλαβαν γενικά η ΕΕ (83) και η Επιτροπή ειδικότερα (84) , προς υποστήριξη ενός ολοκληρωμένου εκπαιδευτικού συστήματος.

5.4 Ο Διαμεσολαβητής σημειώνει ότι, απαντώντας στις παρατηρήσεις του κοινού, η Επιτροπή εξήγησε ότι το Ανώτατο Συμβούλιο των Σχολείων ενέκρινε τον Φεβρουάριο του 2005 νέο έγγραφο με τίτλο «Ενσωμάτωση των μαθητών SEN στα Ευρωπαϊκά Σχολεία» (85) . Το παρόν έγγραφο αναμένεται να αποτελέσει τη βάση για μια αναθεωρημένη πολιτική στον τομέα αυτό. Όπως αναφέρεται στο προοίμιό του, οι νέες κατευθυντήριες γραμμές αποσκοπούσαν στην προσαρμογή των διαδικασιών εισδοχής και ένταξης των μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες και στην εισαγωγή βελτιώσεων και καινοτομιών στο σύστημα που σχεδιάστηκε για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που συνδέονται με τον αυξανόμενο αριθμό μαθητών με ΕΕΑ.

Ο Διαμεσολαβητής υπενθυμίζει ότι ζήτησε από την Επιτροπή να εξηγήσει τον τρόπο με τον οποίο προτίθεται να αξιολογήσει τα αποτελέσματα της νέας πολιτικής των Ευρωπαϊκών Σχολείων για την ένταξη των παιδιών SEN και να ορίσει χρονοδιάγραμμα για την εν λόγω αξιολόγηση. Στο πλαίσιο αυτό, η Διαμεσολαβήτρια σημειώνει με ανησυχία ότι η απάντηση της Επιτροπής δεν περιέχει πληροφορίες από τις οποίες να προκύπτει ότι τα Ευρωπαϊκά Σχολεία έχουν αλλάξει πορεία ή ότι οι προσπάθειές τους να ενσωματώσουν τους μαθητές SEN αποδίδουν καρπούς. Η Διαμεσολαβήτρια επισημαίνει ότι η Επιτροπή περιορίστηκε να δηλώσει ότι, σε πολλές περιπτώσεις, είχε ζητήσει ανεπιτυχώς να επανεξεταστεί το πρόγραμμα SEN των σχολείων.

5.5 Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, ο Διαμεσολαβητής θεωρεί ότι δεν διαθέτει επαρκείς

πληροφορίες για να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η νέα πολιτική έχει ανταποκριθεί δεόντως στις ανησυχίες που εξέφρασε το κοινό. Ελλείψει τέτοιων πληροφοριών, ο Διαμεσολαβητής επιθυμεί να επιστήσει την προσοχή της Επιτροπής σε ορισμένα ζητήματα που αφορούν την πολιτική των σχολείων για την ένταξη των μαθητών με αναπηρία στα οποία φαίνεται να αποδίδει μεγάλη σημασία το κοινό. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται:

- η άποψη ότι η εκπαιδευτική στρατηγική για τα παιδιά SEN θα πρέπει να βασίζεται σε μια προσέγγιση «προληπτικής ενσωμάτωσης»·
- ανησυχία για το γεγονός ότι η ετήσια ανανέωση της σύμβασης βάσει της οποίας καταρτίζονται μεμονωμένα προγράμματα για τα παιδιά SEN δημιουργεί αβεβαιότητα μεταξύ των γονέων σχετικά με την εξέλιξη της κατάστασης με την πάροδο του χρόνου·
- την ανάγκη να καταρτίσουν τα σχολεία κατάλληλα προγράμματα για ορισμένες μαθησιακές δυσκολίες, όπως η δυσλεξία, τα οποία απαιτούν κατάλληλη ενδοϋπηρεσιακή κατάρτιση σχετικά με τον τρόπο υποστήριξης των μαθητών στις τάξεις τους·
- τον κίνδυνο να αποκλειστούν οι γονείς των παιδιών με SEN από τη συμβουλευτική ομάδα SEN των σχολείων λόγω του γεγονότος ότι δεν λαμβάνουν επαρκείς πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση και την ενδεχόμενη πρόοδο των παιδιών τους· και
- η έλλειψη συνοχής στον τρόπο με τον οποίο τα επιμέρους Σχολεία εφαρμόζουν την πολιτική των Σχολείων έναντι των παιδιών SEN και η ανάγκη δημιουργίας μιας θέσης συντονιστή του ΕΕΣ σε κάθε ένα από τα σχολεία.

5.6 Ο Διαμεσολαβητής πιστεύει ότι η Επιτροπή θα πρέπει να λάβει δεόντως υπόψη τις ανωτέρω ανησυχίες με σκοπό την προώθηση κατάλληλων λύσεων στο πλαίσιο των αποφάσεων πολιτικής που θα εγκριθούν από το Διοικητικό Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Σχολείων. Ως εκ τούτου, για να παρακολουθεί στενά την εξέλιξη της κατάστασης αυτής στο εγγύς μέλλον, η Διαμεσολαβητή θεωρεί αναγκαίο η Επιτροπή να υποβάλει έκθεση σχετικά με την πρόοδο που έχει επιτευχθεί όσον αφορά την ένταξη των παιδιών με αναπηρία από τα Ευρωπαϊκά Σχολεία έως το τέλος του 2007. Η παρούσα έκθεση θα επιτρέψει στον Διαμεσολαβητή να αποφασίσει εάν απαιτείται περαιτέρω δράση εκ μέρους του όσον αφορά το θέμα αυτό. Ο Διαμεσολαβητής προτίθεται να δημοσιεύσει την παρούσα έκθεση στον ιστότοπό του, προκειμένου να ενημερώσει τους πολίτες για το περιεχόμενό της.

6 Εσωτερικός συντονισμός

6.1 Δεδομένου ότι η αναπηρία φαίνεται να είναι αποτέλεσμα σύνθετης αλληλεπίδρασης μεταξύ ενός προβλήματος υγείας ή λειτουργικού περιορισμού και του κοινωνικού, πολιτικού, πολιτιστικού, οικονομικού και φυσικού του περιβάλλοντος (86) , η ένταξη των ατόμων με αναπηρία απαιτεί δράση σε ευρύ φάσμα τομέων, όπως η υγειονομική περίθαλψη, η εκπαίδευση, η απασχόληση, οι μεταφορές, η στέγαση ή η κοινωνική και νομική προστασία, μεταξύ άλλων.

Ως εκ τούτου, η αποτελεσματική δράση κατά των διακρίσεων λόγω αναπηρίας απαιτεί από τις διάφορες εμπλεκόμενες υπηρεσίες να ενεργούν με συντονισμένο τρόπο και, πράγματι, να συσταθεί μια χωριστή διοικητική οντότητα ικανή να χρησιμεύσει ως σημείο επαφής για όλα τα ζητήματα αναπηρίας, προκειμένου να ενισχυθεί και να αναπτυχθεί μια γενική προσέγγιση (87) . Η απουσία ολοκληρωμένης προσέγγισης μπορεί να δυσχεράνει τη συλλογή πληροφοριών

σχετικά με τα υφιστάμενα προγράμματα και, ως εκ τούτου, να εμποδίζει τα άτομα με αναπηρία να ασκούν σωστά τα δικαιώματά τους.

6.2 Η Διαμεσολαβήτρια επισημαίνει ότι η ΕΕ στο σύνολό της, καθώς και ο Κώδικας Ορθής Πρακτικής και Επικοινωνίας της Επιτροπής για τα Άτομα με Αναπηρία φαίνεται να συμμερίζονται αυτή τη γενική προοπτική. Προβλέπουν μια ολοκληρωμένη και ολοκληρωμένη στρατηγική για την καταπολέμηση πιθανών περιπτώσεων διακρίσεων εις βάρος των ατόμων με αναπηρία, συμπεριλαμβανομένου του διορισμού υπαλλήλου ή φορέα σε κάθε θεσμικό όργανο της ΕΕ που θα είναι υπεύθυνος για την εφαρμογή της εν λόγω στρατηγικής.

6.3 Μια ολοκληρωμένη προσέγγιση απαιτεί επίσης να διατίθενται πληροφορίες σε όλες τις υπηρεσίες της διοίκησης, ώστε να μπορούν να συμβάλλουν στην αποφυγή πιθανών προβλημάτων που σχετίζονται με την εργασία για το προσωπικό με αναπηρία. Η Διαμεσολαβήτρια σημειώνει ότι, στον Κώδικα Ορθής Πρακτικής της, η Επιτροπή συμφώνησε να παρέχει ενημέρωση και ευαισθητοποίηση μέσω μαθημάτων κατάρτισης για τις αναπηρίες, και να παρακολουθεί συνεχώς και να βελτιώνει τις διαδικασίες για την ορθή εφαρμογή του κώδικα της σε όλα τα επίπεδα. Για το σκοπό αυτό, η Επιτροπή ανέλαβε την υποχρέωση να διενεργεί περιοδικές έρευνες.

6.4 Ο Διαμεσολαβητής σημειώνει ότι, μέχρι σήμερα, έχει πραγματοποιηθεί μόνο μία έρευνα, και συγκεκριμένα αυτή του Δεκεμβρίου 2004. Σύμφωνα με την έρευνα, το προσωπικό με αναπηρία ανέφερε ότι είχαν υποστεί λιγότερο ευνοϊκή μεταχείριση λόγω της κατάστασής τους και ότι αυτό είχε ως αποτέλεσμα βραδύτερη εξέλιξη της σταδιοδρομίας, λιγότερο ενδιαφέρουσα εργασία ή έλλειψη πρόσβασης σε κατάρτιση. Η έρευνα αποκάλυψε ότι, σε διαπροσωπικό επίπεδο, ένας αριθμός υπαλλήλων βίωσε συμπεριφορά από ανώτερους και συναδέλφους που αισθάνθηκαν ότι ήταν ταπεινωτική, εκφοβιστική ή προσβλητική. Το προσωπικό θεώρησε επίσης ότι αντιμετώπιζε δυσκολίες όσον αφορά την εξεύρεση σχετικά απλών ειδών στέγασης για την εργασία του, όπως κατάλληλες καρέκλες ή τραπέζια γραφείου, προσαρμοσμένο εξοπλισμό ΤΠ, ή τη διασφάλιση της πρόσβασης σε κτίρια ή εντός αυτών.

Η Διαμεσολαβήτρια χαιρετίζει την πρωτοβουλία της Επιτροπής να τοποθετήσει την έρευνα και τα αποτελέσματά της, καθώς και τον πρακτικό οδηγό ορθής πρακτικής, στον δικτυακό της τόπο στο ενδοδίκτυο, σε μια προσπάθεια να ευαισθητοποιήσει το προσωπικό στα σχετικά ζητήματα και να συμβάλει στην επίτευξη αλλαγών.

Η Διαμεσολαβήτρια σημειώνει ότι η Επιτροπή εξετάζει επί του παρόντος εάν θα διενεργήσει νέα έρευνα για την περίοδο 2007-2008. Ο Διαμεσολαβητής πιστεύει ότι, στο πλαίσιο της εν λόγω μελλοντικής έρευνας, η Επιτροπή θα θεωρούσε χρήσιμο να λάβει υπόψη ορισμένες από τις επικρίσεις που διατύπωσε το κοινό σε σχέση με την εφαρμογή του Κώδικα Ορθής Πρακτικής της. Η Επιτροπή μπορεί επίσης να εξετάσει το ενδεχόμενο βελτίωσης της εκπροσώπησης των οργανώσεων αναπηρίας στη διαδικασία λήψης αποφάσεων εστιάζοντας σε πιθανές μεταρρυθμίσεις.

6.5 Ο Διαμεσολαβητής επισημαίνει ότι, σε απάντηση των ερωτημάτων του, η Επιτροπή εξέδωσε πρακτικό οδηγό ορθής πρακτικής στον τομέα της απαγόρευσης των διακρίσεων. Ο

παρών οδηγός αποσκοπεί στην ενημέρωση των διευθυντικών στελεχών που έχουν αρμοδιότητες για την πρόσληψη στις Γενικές Διευθύνσεις. Φαίνεται ότι, προκειμένου να ευαισθητοποιηθεί το προσωπικό στα ζητήματα και να επηρεαστεί η αλλαγή, ο οδηγός διαδόθηκε σε όλες τις υπηρεσίες της Επιτροπής και αναρτήθηκε επίσης στον ιστότοπο του ενδοδικτύου της Επιτροπής.

Η Διαμεσολαβήτρια θεωρεί θετικά τις προσπάθειες της Επιτροπής να ενημερώσει τους δημόσιους υπαλλήλους και τους υπαλλήλους μέσω του ιστοτόπου της στο ενδοδίκτυο ότι, εάν το προσωπικό είναι δυσαρεστημένο με την εφαρμογή του Κώδικα Ορθής Πρακτικής, μια συγκεκριμένη υπηρεσία, η Μονάδα Ίσων Ευκαιριών και Απαγόρευσης των διακρίσεων της Γενικής Διεύθυνσης Προσωπικού και Διοίκησης της Επιτροπής, μπορεί να προσεγγιστεί σε εμπιστευτική βάση. Η υπηρεσία αυτή έχει την εξουσία να διεκπεραιώνει το αντικείμενο της καταγγελίας με τον πλέον κατάλληλο τρόπο.

6.6 Όσον αφορά τις προσπάθειες της Επιτροπής για την ευαισθητοποίηση σχετικά με την αναπηρία, ο Διαμεσολαβητής σημειώνει ότι το θεσμικό όργανο έχει επίσης ανακοινώσει την πρόθεσή του να οργανώσει στο μέλλον ειδικές δράσεις ευαισθητοποίησης μέσω επιμορφωτικών συνεδρίων και διασκέψεων ή σεμιναρίων για το προσωπικό. Ωστόσο, η Διαμεσολαβήτρια εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι, παρά τις δεσμεύσεις της, η Επιτροπή δεν ήταν μέχρι σήμερα σε θέση να οργανώσει ειδικά μαθήματα για θέματα απαγόρευσης των διακρίσεων, περιοριζόμενη στη δημιουργία σειράς ενημερωτικών συνεδρίων για τις εξεταστικές επιτροπές.

Ο Διαμεσολαβητής επιθυμεί να επιστήσει την προσοχή της Επιτροπής στο γεγονός ότι, στις παρατηρήσεις που διατυπώθηκαν κατά τη διάρκεια της έρευνάς του, το κοινό υποστήριξε σθεναρά την ιδέα ότι θα πρέπει να οργανώνεται κατάρτιση για όλα τα μέλη του προσωπικού που εργάζονται μαζί με τα άτομα με αναπηρία. Η Διαμεσολαβήτρια ελπίζει ότι η Επιτροπή θα λάβει δεόντως υπόψη αυτές τις ανησυχίες του κοινού προκειμένου να βελτιώσει την κατάρτιση που παρέχει στο προσωπικό της σε θέματα αναπηρίας.

Με βάση τα ανωτέρω, ο Διαμεσολαβητής κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, επί του παρόντος, δεν φαίνεται να απαιτείται περαιτέρω δράση όσον αφορά αυτή την πτυχή της υπόθεσης.

Αυτή είναι η πολιτική προσέγγιση που ακολουθούν ο Καναδάς και οι Ηνωμένες Πολιτείες. Και οι δύο χώρες επιδίωξαν να αναπτύξουν πλήρως ολοκληρωμένες πολιτικές για την αναπηρία. Στις ΗΠΑ, την ευθύνη αυτή φέρει το Εθνικό Συμβούλιο για την Αναπηρία, μια ομοσπονδιακή υπηρεσία που ιδρύθηκε το 1978, με αποστολή την προώθηση πολιτικών, προγραμμάτων, πρακτικών και διαδικασιών που εγγυώνται ίσες ευκαιρίες για όλα τα άτομα με αναπηρία (www.ncd.gov/index.html). Στον Καναδά, το καθήκον αυτό ανατίθεται στο Γραφείο για Θέματα Αναπηρίας (ODI), το οποίο χρησιμεύει ως σημείο επαφής εντός της κυβέρνησης του Καναδά για βασικούς εταίρους που εργάζονται για την προώθηση της πλήρους συμμετοχής των Καναδών με αναπηρίες στη μάθηση, την εργασία και την κοινωνική ζωή (www.hrsdc.gc.ca/en/gateways/nav/top_nav/program/odi.shtml).

7 Συμπέρασμα

7.1 Ο Διαμεσολαβητής αξιολόγησε προσεκτικά τα μέτρα της Επιτροπής για την ένταξη των ατόμων με αναπηρία μέσω ενός ανοικτού και διαφανούς διαλόγου στον οποίο τα άτομα με αναπηρία, οι αντιπροσωπευτικές ομάδες, άλλοι διαμεσολαβητές σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο και οι πολίτες έχουν συμβάλει σημαντικά.

7.2 Βάσει αυτής της επανεξέτασης, ο Διαμεσολαβητής θεωρεί ότι η Επιτροπή κατέβαλε πραγματικές προσπάθειες για την ένταξη των ατόμων με αναπηρία, ακόμη και αν ορισμένες πτυχές της πολιτικής της δεν φαίνεται να ανταποκρίνονται στις προσδοκίες του κοινού. Η Διαμεσολαβητρια αναγνωρίζει ότι έχει επιτευχθεί πρόοδος σε ορισμένους τομείς, μεταξύ των οποίων:

- * διασφάλιση ότι η απασχόληση των ατόμων με αναπηρία σε όλα τα θεσμικά όργανα της ΕΕ σέβεται τις θεμελιώδεις αρχές που κατοχυρώνονται στον νέο κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης, όπως η απαγόρευση των διακρίσεων λόγω αναπηρίας (άρθρο 1δ παράγραφος 1) ή η ανάγκη να παρέχονται στους υπαλλήλους με αναπηρίες εύλογες προσαρμογές, ώστε να μπορούν να εκτελούν τα καθήκοντα που τους ανατίθενται (άρθρο 1δ παράγραφος 4)·

- * οι υποψήφιοι σε διαγωνισμούς της ΕΕ με αναπηρία μπορούν πλέον να επωφεληθούν από μια σειρά μέτρων για τη διευκόλυνση της συμμετοχής τους· επιπλέον, η Επιτροπή έχει δεσμευτεί να διερευνήσει τα διάφορα μέσα με τα οποία μπορεί να προωθηθεί η πρόσληψη ατόμων με αναπηρία εντός του θεσμικού οργάνου·

θέσπιση νέων απαιτήσεων σχετικά με την προσβασιμότητα των εγκαταστάσεων της Επιτροπής, σύμφωνα πλήρως με τα πρότυπα που ορίζονται από τη νομοθεσία της ΕΕ και του Βελγίου, και συγκεκριμένα για την αντιμετώπιση των αναγκών των ατόμων με αναπηρία·

- * να καταστούν οι πληροφορίες πιο προσβάσιμες για τα άτομα με αναπηρία, ιδίως όσον αφορά τα δεδομένα που δημοσιεύονται στον ιστότοπο της Επιτροπής· το θεσμικό όργανο έχει καταβάλει αξιέπαινες προσπάθειες προς αυτή την κατεύθυνση·

- * η Επιτροπή έχει καταβάλει προσπάθειες για να εναρμονίσει τις υπηρεσίες της με τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία, ώστε να είναι σε θέση να ανταποκριθούν επαρκώς, εάν χρειαστεί. Υπό το πρίσμα αυτό, ο κώδικας ορθής πρακτικής της Επιτροπής θα πρέπει να αποτελέσει πολύ χρήσιμο εργαλείο για την ευαισθητοποίηση του προσωπικού της, αν και θα πρέπει να καταβληθούν προσπάθειες για να διασφαλιστεί ότι τα πρότυπα συμπεριφοράς τηρούνται πλήρως και επικαιροποιούνται περιοδικά.

7.3 Ο Διαμεσολαβητής έχει επίγνωση του γεγονότος ότι, όπως έχει υπογραμμίσει το κοινό, εξακολουθεί να απαιτείται δράση σε άλλους τομείς, συμπεριλαμβανομένων των εξής:

- * η οικονομική στήριξη που παρέχεται από την Επιτροπή σε υπαλλήλους με αναπηρία ή με μέλη της οικογένειας με αναπηρία εξακολουθεί να θεωρείται ανεπαρκής· το κοινό θεωρεί επίσης ότι τα κονδύλια του προϋπολογισμού για τις δαπάνες που συνδέονται με την αναπηρία πρέπει να αυξηθούν·

* τα μέτρα που λαμβάνονται για την προώθηση της πρόσληψης ατόμων με αναπηρία φαίνεται να στερούνται διαφάνειας και έχει ζητηθεί μια πιο αξιόπιστη αξιολόγηση της κατάστασης·

* φαίνεται επίσης ότι υπάρχει δυσaráσκεια για την ανεπαρκή πρόσβαση ορισμένων ατόμων με αναπηρία στις πληροφορίες της Επιτροπής·

* η κατάσταση των μαθητών με αναπηρία στα Ευρωπαϊκά Σχολεία φαίνεται να είναι ανεπαρκής και η πολιτική των Σχολείων για την ένταξη αυτής της κατηγορίας παιδιών δεν φαίνεται να έχει συμβάλει αποτελεσματικά στην ένταξή τους·

* η εφαρμογή του Κώδικα Ορθής Πρακτικής της Επιτροπής αποκάλυψε ορισμένες ανεπάρκειες, ιδίως όσον αφορά τον ανεπαρκή αριθμό μέτρων που ελήφθησαν για την ευαισθητοποίηση του προσωπικού του θεσμικού οργάνου μέσω μαθημάτων κατάρτισης ή σεμιναρίων.

7.4 Ο Διαμεσολαβητής έχει επίγνωση του γεγονότος ότι η Επιτροπή έχει αναλάβει ορισμένες δεσμεύσεις για την αντιμετώπιση των ανωτέρω ανησυχιών του κοινού. Η Διαμεσολαβήτρια σημειώνει ότι η Επιτροπή έχει αναλάβει:

* να παρέχει πλήρη επιστροφή των δαπανών που συνδέονται με ένα μειονέκτημα· υπό την προϋπόθεση ότι θα διατεθούν επαρκείς πόροι από την αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή και ότι θα επιτευχθεί διοργανική συμφωνία·

* να εξετάσει το ενδεχόμενο δημοσίευσης γενικότερων εκθέσεων σχετικά με την πρόσληψη ατόμων με αναπηρία και σε αυτές θα πρέπει να περιλαμβάνονται οι υφιστάμενες και μελλοντικές στατιστικές·

* να υιοθετήσουν νέα πρότυπα σχετικά με την προσβασιμότητα των εγκαταστάσεών τους για τα άτομα με αναπηρία και να αυξήσουν τον αριθμό των θέσεων στάθμευσης για τα άτομα με αναπηρία είτε μέσα είτε κοντά σε όλα τα κτίριά τους.

* να οργανώσει στο μέλλον ειδικές δράσεις ευαισθητοποίησης μέσω εκπαιδευτικών συνεδρίων και συνεδρίων ή σεμιναρίων για το προσωπικό.

Λαμβάνοντας υπόψη τις δεσμεύσεις της Επιτροπής, ο Διαμεσολαβητής θεωρεί ότι, επί του παρόντος, δεν φαίνεται να απαιτείται περαιτέρω δράση όσον αφορά τις ανωτέρω πτυχές.

7.5 Ωστόσο, η Διαμεσολαβήτρια διαπιστώνει ότι, όσον αφορά την κατάσταση των μαθητών με αναπηρία στα Ευρωπαϊκά Σχολεία, η κατάσταση εξακολουθεί να μην είναι ικανοποιητική.

Ως εκ τούτου, για να παρακολουθεί στενά την εξέλιξη της κατάστασης αυτής στο εγγύς μέλλον, η Διαμεσολαβήτρια θεωρεί αναγκαίο να υποβάλει η Επιτροπή, έως το τέλος του 2007, έκθεση σχετικά με την πρόοδο που έχουν σημειώσει τα Ευρωπαϊκά Σχολεία όσον αφορά την ένταξη των παιδιών με αναπηρία. Η παρούσα έκθεση θα δώσει τη δυνατότητα στον Διαμεσολαβητή να αποφασίσει εάν απαιτείται περαιτέρω δράση σχετικά με το θέμα αυτό από την πλευρά του.

Πρέπει να σημειωθεί ότι ο Διαμεσολαβητής προτίθεται να δημοσιεύσει την έκθεση αυτή στον ιστότοπό του, προκειμένου να ενημερώσει τους πολίτες για το περιεχόμενό της.

Ανοίγοντας δημόσια συζήτηση σχετικά με την ένταξη των ατόμων με αναπηρία από την Επιτροπή, ο Διαμεσολαβητής ελπίζει να συμβάλει στην προσέγγιση της φωνής των πολιτών με αναπηρία στα θεσμικά όργανα της Ένωσης. Ο Διαμεσολαβητής ελπίζει ότι τα αποτελέσματα της πρωτοβουλίας του θα βοηθήσουν την Επιτροπή να επαναξιολογήσει ορισμένες από τις δράσεις της σε αυτόν τον τομέα, με σκοπό τη διόρθωσή τους εάν χρειαστεί και, κατ' αυτόν τον τρόπο, την καλύτερη εξυπηρέτηση όλων των ευρωπαίων πολιτών.

Σε μια προσπάθεια να ενημερώσει όσο το δυνατόν περισσότερους πολίτες, ο Διαμεσολαβητής θα αναρτήσει στον ιστότοπό του το πλήρες κείμενο της παρούσας απόφασης στα αγγλικά, καθώς και μια περίληψη της σε όλες τις επίσημες γλώσσες της ΕΕ.

Το δικό σου ειλικρινά,

Π. Νικηφόρος ΔΙΑΜΑΝΤΟΥΡΟΣ

(1) Ψήφισμα του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών, συνελθόντων στα πλαίσια του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1996, σχετικά με την ισότητα των ευκαιριών για τα άτομα με αναπηρία (ΕΕ 1997, C 12, σ. 1).

(2) Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — Προς μια Ευρώπη χωρίς φραγμούς για τα άτομα με αναπηρία, COM(2000) 284 τελικό της 12ης Μαΐου 2000.

(3) Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 4ης Απριλίου 2001 σχετικά με την ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — Προς μια Ευρώπη χωρίς φραγμούς για τα άτομα με αναπηρία, COM(2000) 284 — C5-0632/2000 — 2000/2296 (COS).

(4) Απόφαση 2001/903/EK του Συμβουλίου, της 3ης Δεκεμβρίου 2001, για το Ευρωπαϊκό Έτος των Ατόμων με Αναπηρία 2003, ΕΕ 2001, L 335, σ. 15.

(5) Διατίθεται στον δικτυακό τόπο της Γενικής Διεύθυνσης Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ίσων Ευκαιριών της Επιτροπής (http://europa.eu.int/comm/employment_social/soc-prot/disable/codehaen_en.htm [Σύνδεσμος]).

(6) Βλ. υποσημείωση 3, ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 4ης Απριλίου 2001, παράγραφος 35.

(7) Βλ. κατωτέρω σ. 23-24, καθώς και το σημείο 6.4 του μέρους της απόφασης.

(8) Philip Scott (8 Ιουνίου 2004)· Marie Luijten, Ομάδα Στήριξης των Ατόμων με Αναπηρία ΕΚ (26 Μαΐου 2004).

(9) « Το επίδομα συντηρούμενου τέκνου μπορεί να διπλασιαστεί με ειδική αιτιολογημένη απόφαση της αρμόδιας για τους διορισμούς αρχής βάσει ιατρικών εγγράφων που αποδεικνύουν ότι το εν λόγω τέκνο πάσχει από ψυχική ή σωματική αναπηρία η οποία συνεπάγεται βαρύ κόστος για τον υπάλληλο. »

(10) Βλ., ειδικότερα, Nora Bednarski, European Disability Forum (EDF), (19 Μαΐου 2004).

(11) Marie Luijten, Ομάδα Στήριξης των Ατόμων με Αναπηρία ΕΚ (26 Μαΐου 2004).

(12) Pilar Villarino, Comité Español de Representantes de Personas con Discapacidad (CERMI), (31 Μαΐου 2004).

(13) COM (2003) 755 τελικό.

(14) Marie Luijten, Ομάδα Στήριξης των Ατόμων με Αναπηρία ΕΚ (26 Μαΐου 2004).

(15) Supra υποσημείωση 11, κα Pilar Villarino, CERMI.

(16) Pilar de la Peña García Tizón (23 Μαΐου 2004).

(17) Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία (EDF), (18 Μαΐου 2004).

(18) Catrin Roberts, εξ ονόματος της Colin Low (Ευρωπαϊκή Ένωση Τυφλών, EBU), (24 Σεπτεμβρίου 2004), υπέρ της EDF.

(19) Supra υποσημείωση 18, EBU· υποσημείωση 17, EDF.

(20) Supra υποσημείωση 18, EBU.

(21) Andreas Klumpp (27 Ιουλίου 2004)· Marie Luijten, Ομάδα Στήριξης των Ατόμων με Αναπηρία ΕΚ (26 Μαΐου 2004)· προσθήκη στις παρατηρήσεις της Ομάδας Υποστήριξης των Ατόμων με Αναπηρία ΕΡ (8 Ιουνίου 2004)· Colm Begley (28 Μαΐου 2004)· Ο κ. Υ (1η Ιουνίου 2004) Εμπιστευτικό· Το ζεύγος Z (28 Ιουλίου 2004) Εμπιστευτικό.

(22) Andreas Klumpp (27 Ιουλίου 2004).

(23) Supra υποσημείωση 14, Marie Luijten, Ομάδα Στήριξης των Ατόμων με Αναπηρία ΕΡ (26 Μαΐου 2004)· προσθήκη στις παρατηρήσεις της Ομάδας Στήριξης των Ατόμων με Αναπηρία ΕΡ (8 Ιουνίου 2004).

(24) Supra υποσημείωση 14, Ομάδα Υποστήριξης Αναπηρίας ΕΚ· Το ζεύγος Z (28 Ιουλίου 2004) Εμπιστευτικό.

- (25) Colm Begley (28 Μαΐου 2004)· Ο κ. Υ. (1 Ιουνίου 2004) Εμπιστευτικό.
- (26) Carol McCarthy, DYSPEL asbl (21, 23 Φεβρουαρίου και 5 Μαρτίου 2004).
- (27) Werner Salz, Pfalzinstitut für Hörsprachbehinderte (21 Μαΐου 2004).
- (28) Supra υποσημείωση 26, DYSPEL asbl.
- (29) Supra υποσημείωση 26, DYSPEL asbl.
- (30) Brigitte Holst (11 και 12 Μαΐου 2004)· Marie Luijten, Ομάδα Στήριξης των Ατόμων με Αναπηρία ΕΚ (26 Μαΐου 2004).
- (31) Supra υποσημείωση 30, Brigitte Holst.
- (32) Supra υποσημείωση 30, Brigitte Holst· Annica Floren (7 Μαΐου 2004).
- (33) Nora Bednarski, European Disability Forum (EDF) (19 Μαΐου 2004).
- (34) Pierrette Hourthouat Bénacq, Association Aide et Information aux Non et Mal Voyants (22 Δεκεμβρίου 2003).
- (35) Pilar Villarino, Comité Español de Representantes de Personas con Discapacidad (CERMI) (31 Μαΐου 2004).
- (36) Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — Προς μια Ευρώπη χωρίς φραγμούς για τα άτομα με αναπηρία, COM/2000/0284 τελικό της 12ης Μαΐου 2000.
- (37) Βλ. σημείο 1.5 της απόφασης του Ευρωπαίου Διαμεσολαβητή στην υπόθεση 1391/2002/JMA (<http://www.ombudsman.europa.eu/decision/en/021391.htm> [Σύνδεσμος]).
- (38) Ψήφισμα του Συμβουλίου και των Υπουργών Παιδείας συνελθόντων στα πλαίσια του Συμβουλίου της 31ης Μαΐου 1990 σχετικά με την ένταξη των παιδιών και των νέων με αναπηρίες στα συνήθη εκπαιδευτικά συστήματα· ΕΕ 1990, C 162, σ. 2. Το σημείο 2 του ψηφίσματος συνέστησε στα κράτη μέλη:
- « Η πλήρης ένταξη στο σύστημα της γενικής εκπαίδευσης θα πρέπει να θεωρείται ως πρώτη επιλογή σε όλες τις ενδεδειγμένες περιπτώσεις και όλα τα εκπαιδευτικά ιδρύματα θα πρέπει να είναι σε θέση να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των μαθητών και των σπουδαστών με αναπηρία ».*
- (39) Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών « Προς μια Ευρώπη

χωρίς φραγμούς για τα άτομα με αναπηρία » COM(2000) 284 τελικό της 12ης Μαΐου 2000.

(40) Supra υποσημείωση 39, ανακοίνωση, σημείο 4.3.δ (Mainstreaming in the European Schools), σ. 19.

(41) Αναφορά: 2003-D-4710-en-6. Το παρόν έγγραφο διατίθεται στον δικτυακό τόπο των Ευρωπαϊκών Σχολείων (http://www.eursec.org/SE/htmlEn/IndexEn_home.html [Σύνδεσμος]).

(42) Supra υποσημείωση 14, Marie Luijten, Ομάδα Υποστήριξης Αναπηρίας EP (26 Μαΐου 2004).

(43) Το πλήρες κείμενο της διοικητικής ανακοίνωσης 69-2004 διατίθεται στον ιστότοπο ενδοεπικοινωνίας της Επιτροπής, στον οποίο δεν έχουν πρόσβαση τρίτα μέρη (http://www.cc.cec/guide/publications/infoadm/2004/ia04069_en.html).

(44) Βλ. κατωτέρω σ. 25 καθώς και σημείο 2.8 του μέρους της απόφασης.

(45) « Τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης εφαρμόζουν πολιτική ίσων ευκαιριών και δέχονται αιτήσεις χωρίς διάκριση λόγω φύλου, φυλής, χρώματος, εθνοτικής ή κοινωνικής προέλευσης, γενετικών χαρακτηριστικών, γλώσσας, θρησκευτικών, πολιτικών ή άλλων πεποιθήσεων ή πεποιθήσεων, που ανήκουν σε εθνική μειονότητα, οικονομικής κατάστασης, γέννησης, αναπηρίας, ηλικίας, γενετήσιου προσανατολισμού, οικογενειακής κατάστασης ή οικογενειακής κατάστασης. »

(46) *Αν έχετε αναπηρία που σας εμποδίζει να εγγραφείτε ηλεκτρονικά, μπορείτε να ζητήσετε, κατά προτίμηση με φαξ, μια έντυπη έκδοση του εντύπου, την οποία θα πρέπει να συμπληρώσετε, να υπογράψετε και να επιστρέψετε με συστημένη επιστολή, με σφραγίδα ταχυδρομείου το αργότερο μέχρι την καταληκτική ημερομηνία εγγραφής. Κάθε μεταγενέστερη επικοινωνία μεταξύ της EPSO και του υποψηφίου θα πραγματοποιηθεί ταχυδρομικώς. Πρέπει να επισυνάψετε στην αίτησή σας πιστοποιητικό που βεβαιώνει την αναπηρία σας, το οποίο έχει εκδοθεί από αναγνωρισμένο φορέα. Θα πρέπει επίσης να αναφέρετε σε χωριστό φύλλο χαρτιού τις ειδικές ρυθμίσεις που θεωρείτε αναγκαίες για να διευκολυνθεί η συμμετοχή σας στις δοκιμασίες. »*

(47) Κείμενο σε γραφή Braille· κείμενο γραμμένο με μεγαλύτερη γραμματοσειρά· ο υποψήφιος μπορεί να φέρει δικό του προσωπικό υπολογιστή που να μπορεί να διαβάσει Braille· για τις δοκιμασίες, ο επαγρυπνητής μπορεί να διαβάσει τις προτεινόμενες ερωτήσεις και απαντήσεις, ο υποψήφιος δίνει την απάντησή του και ο επαγρυπνητής το αναφέρει στο έντυπο οπτικής ανάγνωσης· ηχογράφηση· επιπλέον χρόνος δίνεται.

(48) Δυνατότητα να καθίσετε στο μπροστινό μέρος του εξεταζόμενου κέντρου για να διαβάσετε τον εκπρόσωπο· έχοντας αντίγραφο του κειμένου του εκπροσώπου και έχοντας στη διάθεσή τους έναν μεμονωμένο επιτηρητή.

(49) Είτε να έχουν έναν υπολογιστή στη διάθεση του υποψηφίου και να είναι σε θέση να

εκτυπώνουν απαντήσεις· ή ο υποψήφιος μπορεί να δώσει την απάντησή του προφορικά σε έναν επιτηρητή και με τη χρήση ηχογράφησης.

(50) Η EPSO διασφαλίζει ότι ο υποψήφιος έχει πρόσβαση στο εξεταστικό κέντρο χωρίς κανένα εμπόδιο.

(51) Επιπλέον χρόνος που δίνεται για τη διεξαγωγή των δοκιμών· έναν υπολογιστή, έναν κάτοχο εγγράφου, μια θέση στάθμευσης που τίθεται στη διάθεση του υποψηφίου· μπορεί να παρέχεται εργονομική καρέκλα.

(52) Ένας υπολογιστής τίθεται στη διάθεση του υποψηφίου για να γράψει τη δοκιμασία και δίνεται επιπλέον χρόνος.

(53) ΕΕ 2001, L 8, σ. 1.

(54) Βλ. κατωτέρω σημείο 3.3 του μέρους της απόφασης.

(55) Η πολιτική της EUROPA — Web Accessibility είναι διαθέσιμη στον δικτυακό τόπο Europa (http://europa.eu/geninfo/accessibility_policy_en.htm [Σύνδεσμος]).

(56) Οι κανόνες της IPG είναι διαθέσιμοι στον δικτυακό τόπο Europa (http://ec.europa.eu/ipg/index_en.htm [Σύνδεσμος]).

(57) Βλ. κατωτέρω σημεία 4.2-4.4 της απόφασης.

(58) Το Διοικητικό Συμβούλιο αποτελείται από 31 μέλη με δικαίωμα ψήφου. Η Επιτροπή διαθέτει μία ψήφο, όπως και κάθε ένα από τα 27 κράτη μέλη, καθώς και οι εκπρόσωποι των ενώσεων γονέων και του προσωπικού. Για εκπαιδευτικά θέματα, δύο επιπλέον μέλη που εκπροσωπούν τους μαθητές και τους διευθυντές των Σχολείων μπορούν να συμμετέχουν στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου, αν και μόνο ως παρατηρητές.

(59) Βλ. κατωτέρω σελίδα 25, καθώς και σημεία 5.4-5.6 του μέρους της απόφασης.

(60) Βλ. κατωτέρω σελίδα 25, καθώς και σημείο 6.4 του μέρους της απόφασης.

(61) Η έρευνα είναι διαθέσιμη στον ιστότοπο ενδοεπικοινωνίας της Επιτροπής, στον οποίο δεν έχουν πρόσβαση τρίτα μέρη (http://www.cc.cec/pers_admin/equal_opp/disabled_fr.htm1).

(62) Ο πρακτικός οδηγός είναι διαθέσιμος στον ιστότοπο ενδοεπικοινωνίας της Επιτροπής, στον οποίο δεν έχουν πρόσβαση τρίτα μέρη (http://www.cc.cec/persadmin/equal_opp/documents/bat_goodpractice_fr.pdf).

(63) Βλ. κατωτέρω σημείο 6.4 της απόφασης.

(64) Βλ., για παράδειγμα, το Παγκόσμιο Πρόγραμμα Δράσης των Ηνωμένων Εθνών για τα

Άτομα με Αναπηρία, το οποίο εγκρίθηκε από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών κατά την 37η τακτική σύνοδό της στις 3 Δεκεμβρίου 1982 (ψήφισμα 37/52 1/): την ετήσια έκθεση 2006 της καναδικής κυβέρνησης σχετικά με την πρόοδο της σε θέματα αναπηρίας, με τίτλο «Advancing the Inclusion of People with Disabilities» (Πρωώθηση της ένταξης των ατόμων με αναπηρία), η οποία είναι διαθέσιμη στον ιστότοπο της κυβέρνησης του Καναδά (<http://www.hrsdc.gc.ca/en/hip/odi/documents/advancingInclusion06/introduction.shtml> [Σύνδεσμος]).

(65) Το Συμβούλιο της Ευρώπης εκτιμά ότι το 10 %-15 % του συνολικού πληθυσμού στην Ευρώπη έχει αναπηρία. Βλ. σύσταση Rec(2006)5 της Επιτροπής Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης, της 5ης Απριλίου 2006, «Σχέδιο δράσης για την προώθηση των δικαιωμάτων και της πλήρους συμμετοχής των ατόμων με αναπηρία στην κοινωνία: βελτίωση της ποιότητας ζωής των ατόμων με αναπηρία στην Ευρώπη 2006-2015».

Για την Ευρωπαϊκή Ένωση, περίπου έξι στους δέκα Ευρωπαίους γνωρίζουν κάποιον, σε στενούς ή πιο μακρινούς κύκλους, ο οποίος πάσχει από μακροχρόνια ασθένεια, αναπηρία ή αναπηρία: και πάνω από το 5 % των πολιτών της ΕΕ θεωρούν τον εαυτό τους άτομο με αναπηρία, το Ευρωβαρόμετρο (54.2/2001), έκθεση με θέμα «Ευρωπαίοι και αναπηρία».

(66) Ψήφισμα του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών συνελθόντων στα πλαίσια του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1996, σχετικά με την ισότητα των ευκαιριών για τα άτομα με αναπηρία (ΕΕ 1997, C 12, σ. 1).

(67) Supra υποσημείωση 65, Ευρωβαρόμετρο (54.2/2001).

(68) Ο κώδικας ορθής πρακτικής της ΕΕ είναι διαθέσιμος στον ιστότοπο της Επιτροπής (http://europa.eu.int/comm/employment_social/soc-prot/disable/codehaen_en.htm [Σύνδεσμος]).

(69) Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — Προς μια Ευρώπη χωρίς φραγμούς για τα άτομα με αναπηρία, COM/2000/284 τελικό της 12ης Μαΐου 2000.

(70) Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 4ης Απριλίου 2001 σχετικά με την ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — Προς μια Ευρώπη χωρίς φραγμούς για τα άτομα με αναπηρία, COM(2000) 284 — C5-0632/2000 — 2000/2296 (COS).

(71) Supra υποσημείωση 63, ψήφισμα του Κοινοβουλίου της 4ης Απριλίου 2001, παράγραφος 35.

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα μετά από πρόταση της Επιτροπής και διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, μπορεί να λάβει τα κατάλληλα μέτρα για την καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.

(73) Διοικητική ανακοίνωση 69-2004 είναι διαθέσιμη στον ιστότοπο ενδοεπικοινωνίας της Επιτροπής, στον οποίο δεν έχουν πρόσβαση τρίτα μέρη (http://www.cc.cec/guide/publications/infoadm/2004/ia04069_en.html).

(74) ΕΕ 2001, L 8, σ. 1.

(75) Supra υποσημείωση 70, ψήφισμα του Κοινοβουλίου της 4ης Απριλίου 2001, παράγραφος 35.

(76) Μόνο ο δημόσιος τομέας.

(77) « *Ανάπτυξη του δικαίου κατά των διακρίσεων στην Ευρώπη. Τα 25 κράτη μέλη της ΕΕ σε σύγκριση* », έκθεση που εκπόνησαν οι Mark Bell, Isabelle Chopin και Fiona Palmer για το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Ανεξάρτητων Εμπειρογνομόνων στον τομέα της απαγόρευσης των διακρίσεων, Νοέμβριος 2006.

(78) COM (2003) 755 τελικό.

(79) Βλ. αποφάσεις επί καταγγελιών 2415/2003/JMA και 1125/2006/JMA.

(80) «eEurope 2002: Προσβασιμότητα των δημόσιων ιστοτόπων και του περιεχομένου τους».

(81) Βλ. ανωτέρω σημείο 2.6 της παρούσας απόφασης.

(82) Βλ. σημείο 1.5 της απόφασης του Διαμεσολαβητή στην υπόθεση 1391/2002/JMA.

(83) Ψήφισμα του Συμβουλίου και των Υπουργών Παιδείας συνελθόντων στα πλαίσια του Συμβουλίου της 31ης Μαΐου 1990 σχετικά με την ένταξη των παιδιών και των νέων με αναπηρίες στα συνήθη εκπαιδευτικά συστήματα· ΕΕ 1990, C 162, σ. 2. Το σημείο 2 του ψηφίσματος συνέστησε στα κράτη μέλη:

«η πλήρης ένταξη στο σύστημα της γενικής εκπαίδευσης θα πρέπει να θεωρείται ως πρώτη επιλογή σε όλες τις ενδεδειγμένες περιπτώσεις και όλα τα εκπαιδευτικά ιδρύματα θα πρέπει να είναι σε θέση να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των μαθητών και των σπουδαστών με αναπηρία».

(84) Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών « *Προς μια Ευρώπη χωρίς φραγμούς για τα άτομα με αναπηρία* » COM(2000) 284 τελικό της 12ης Μαΐου 2000.

(85) Αναφορά: 2003-D-4710-en-6. Το παρόν έγγραφο διατίθεται στον δικτυακό τόπο των Ευρωπαϊκών Σχολείων (http://www.eursc.org/SE/htmlEn/IndexEn_home.html [Σύνδεσμος]).

(86) Βλ. ανωτέρω υποσημείωση 64, Παγκόσμιο Πρόγραμμα Δράσης των Ηνωμένων Εθνών για τα άτομα με αναπηρία.

(87) Supra υποσημείωση 65, Σύσταση του Συμβουλίου της Ευρώπης Rec(2006)5 της Επιτροπής Υπουργών της 5ης Απριλίου 2006.

Αυτή είναι η πολιτική προσέγγιση που ακολουθούν ο Καναδάς και οι Ηνωμένες Πολιτείες. Και οι δύο χώρες επιδίωξαν να αναπτύξουν πλήρως ολοκληρωμένες πολιτικές για την αναπηρία. Στις ΗΠΑ, την ευθύνη αυτή φέρει το Εθνικό Συμβούλιο για την Αναπηρία, μια ομοσπονδιακή υπηρεσία που ιδρύθηκε το 1978, με αποστολή την προώθηση πολιτικών, προγραμμάτων, πρακτικών και διαδικασιών που εγγυώνται ίσες ευκαιρίες για όλα τα άτομα με αναπηρία (www.ncd.gov/index.html). Στον Καναδά, το καθήκον αυτό ανατίθεται στο Γραφείο για Θέματα Αναπηρίας (ODI), το οποίο χρησιμεύει ως σημείο επαφής εντός της κυβέρνησης του Καναδά για βασικούς εταίρους που εργάζονται για την προώθηση της πλήρους συμμετοχής των Καναδών με αναπηρίες στη μάθηση, την εργασία και την κοινωνική ζωή (http://www.hrsdc.gc.ca/en/gateways/nav/top_nav/program/odi.shtml [Σύνδεσμος]).